

śrīḥ
śrīmatē rāmānujāya namaḥ
śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ

viśvāmitra gōtra bhūṣaṇaiḥ ananta kalyāṇa guṇākaraiḥ
śrīraṅgarāja divyājñā labdha vēdāntācārya padaiḥ
kavitārkika siṃha iti prakhyāta guṇa samākhyaiḥ
sarva tantra svatantraiḥ śrīmadvēṅkaṭa nāthāryaiḥ
śrīmannigamānta mahā dēśikaiḥ
sakala lōkōjjīvanāya anugṛhītam

॥ śrīraṅganātha pādukāśahasram ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

śrī raṅgarāmānuja mahādēśikan

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

viṣayasūcī

1	<i>prastāvapaddhatiḥ prathamā</i>	3
2	<i>samākhyāpaddhatiḥ dvitīyā</i>	7
3	<i>prabhāvapaddhatiḥ tṛtīyā</i>	10
4	<i>samarpaṇapaddhatiḥ caturthī</i>	23
5	<i>pratiprasthānapaddhatiḥ pañcamī</i>	27
6	<i>adhikāraparigrahapaddhatiḥ ṣaṣṭhī</i>	31
7	<i>abhiṣēkapaddhatiḥ saptamī</i>	39
8	<i>niryātanāpaddhatiḥ aṣṭamī</i>	45
9	<i>vaitālikapaddhatiḥ navamī</i>	51
10	<i>śṛṅgārapaddhatiḥ daśamī</i>	54
11	<i>sañcārapaddhatiḥ ekādaśī</i>	57
12	<i>puṣpapaddhatiḥ dvādaśī</i>	68
13	<i>parāgapaddhatiḥ trayōdaśī</i>	74
14	<i>nādapaddhatiḥ caturdaśī</i>	80
15	<i>ratnasāmānyapaddhatiḥ pañcadaśī</i>	98
16	<i>bahuratnapaddhatiḥ ṣōdaśī</i>	107
17	<i>padmarāgapaddhatiḥ saptadaśī</i>	116

18	<i>muktāpaddhatiḥ aṣṭādaśī</i>	122
19	<i>marakatapaddhatiḥ ekōnaviṃśī</i>	131
20	<i>indranīlapaddhatiḥ viṃśī</i>	135
21	<i>bimbapratibimbapaddhatiḥ ekaviṃśī</i>	141
22	<i>kāñcanapaddhatiḥ dvāviṃśī</i>	145
23	<i>śeṣapaddhatiḥ trayōviṃśī</i>	149
24	<i>dvandvapaddhatiḥ caturviṃśī</i>	151
25	<i>sannivēśapaddhatiḥ pañcaviṃśī</i>	155
26	<i>yantrikāpaddhatiḥ ṣaḍviṃśī</i>	159
27	<i>rēkhāpaddhatiḥ saptaviṃśī</i>	162
28	<i>subhāṣitapaddhatiḥ aṣṭāviṃśī</i>	165
29	<i>prakīrṇapaddhatiḥ ekōnatriviṃśī</i>	167
30	<i>citrapaddhatiḥ trimśī</i>	181
31	<i>nirvēdapaddhatiḥ ekatrimśī</i>	186
32	<i>phalapaddhatiḥ dvātrimśī</i>	190

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēsikāya namaḥ

śrī raṅganāthadivyaṃaṇipādukābhyāṃ namaḥ

॥ prastāvapaddhatiḥ prathamā ॥

śrīmān vēṅkaṭanāthāryaḥ kavitarḥkikakēsarī |

vēdāntācāryavaryō mē sannidhattāṃ sadā hṛdi ॥

santaḥ śrīraṅgapṛthvīśacaraṇatrāṇasēkharāḥ |

jayanti bhuvanatrāṇapadapaṅkajarēṇavaḥ ॥ 1.1 ॥

1

bharatāya paraṃ namō'stu tasmai

prathamōdāharaṇāya bhaktibhājām |

yadupajñamaśēṣataḥ pṛthivyāṃ

prathitō rāghavapādukāprabhāvaḥ ॥ 1.2 ॥

2

varṇastōmairvakūlasumanōvāsanāmudvahantīm

āmnāyānāṃ prakṛtimaparāṃ saṃhitāṃ dṛṣṭavantam |

pādē nityapraṇihitadhiyaṃ pādukē raṅgabhartuḥ

tvannāmānaṃ munimiha bhajē tvāmahaṃ stōtukāmaḥ ॥ 1.3 ॥

3

divyasthānāt tvamiva jagatīm pādukē gāhamānā

pādanyāsaṃ prathamamanaghā bhāratī yatra cakrē |

yōgakṣēmaṃ sakalajagatāṃ tvayyadhīnaṃ sa jānan

vācaṃ divyāṃ diśatu vasudhāśrōtrajanmā munirmē ॥ 1.4 ॥

4

nīcē'pi hanta mama mūrdhani nirviśēṣaṃ

tuṅgē'pi yanniviśatē nigamōttamāṅgē |

prācētasaprabhṛtibhiḥ prathamōpagītaṃ

stōṣyāmi raṅgapatipādukayōryugaṃ tat || 1.5 ||

5

dhattē mukundamaṇipādukayōrnivēśāt

valmīkasambhavagirā samatāṃ mamōktiḥ |

gaṅgāpravāhapatitasya kiyāniva syāt

rathyōdakasya yamunāsalilādviśēṣaḥ || 1.6 ||

6

vijñāpayāmi kimapi pratipannabhītiḥ

prāgēva raṅgapativibhramapādukē tvām |

vyañktuṃ kṣamāssadasatī vigatābhyasūyāḥ

santaḥ spṛśantu sadayairhṛdayaiḥ stutiṃ tē || 1.7 ||

7

aśraddadhānamapi nanvadhunā svakīyē

stōtrē niyōjayasi māṃ maṇipādukē tvam |

dēvaḥ pramāṇamiha raṅgapatistathātvē

tasyaiva dēvi padapañkajayōryathā tvam || 1.8 ||

8

yadādhāraṃ viśvaṃ gatrapi ca yastasya paramā

tamapyēkā dhatsē diśasi ca gatiṃ tasya rucirām |

kathaṃ sā kaṃsārērdruhiṇaharadurbōdhamahimā

kavīnāṃ kṣudrāṇāṃ tvamasi maṇipādu stutipadam || 1.9 ||

9

śrutaprajñāsampanmahitamahimānaḥ katikati

stuvanti tvāṃ santaḥ śrutikuharakaṇḍūharagiraḥ |

ahaṃ tvalpastadvadyadiha bahu jalpāmi tadapi

tvadāyattaṃ raṅgakṣitiramaṇapādāvani ! viduḥ || 1.10 ||

10

yadēṣa staumi tvāṃ triyugacaraṇatrāyiṇi ! tatō

mahimnaḥ kā hānistava mama tu sampanniravadhiḥ |

- śunā līdhā kāmaṃ bhavatu surasindhurbhagavatī
tadēṣā kimbhūtā sa tu sapadi santāparahitaḥ || 1.11 || 11
- mitaprēkṣālābhakṣaṇapariṇamatpañcaṣapadā
maduktistvayyēṣā mahitakavisamṛambhaviṣayē |
na kasyēyaṃ hāsyā haricaraṇadhātri ! kṣititalē
muhurvātyādhūtē mukhapavanaviṣphūrjitamiva || 1.12 || 12
- nissandēhanijāpakarṣaviṣayōtkarṣō'pi harṣōdaya -
pratyūḍhakramabhaktivaibhavabhavadvaiyātyavācālitaḥ |
raṅgādhīśapadatrararṇanakṛtārambhairnigumbhairgirāṃ
narmāsvādiṣu vēṅkaṭēśvarakavirnāsīramāsīdati || 1.13 || 13
- raṅgākṣmāpatiratnapādu ! bhavatīṃ tuṣṭūṣatō mē javāt
jṛmbhantāṃ bhavadīyaśiñjitasudhāsandōhasandēhadāḥ |
ślāghāghūrṇitacandraśēkharajaṭājaṅghālagaṅgāpayaḥ
trāsādēśaviṣṛṅkhalaprasaraṇōtsiktāḥ svayaṃ sūktayaḥ || 1.14 || 14
- himavannaḷasētumadhyabhājāṃ
bharatābhyarcitapādukāvataṃsaḥ |
atapōdhanadharmataḥ kavīnām
akhilēṣvasmi manōrathēṣvabāhyaḥ || 1.15 || 15
- anidamprathamasya śabdarāśēḥ
apadaṃ raṅgadhurīṇapādukē ! tvām |
gatabhītirabhiṣṭuvan vimōhāt
parihāsēna vinōdayāmi nātham || 1.16 || 16
- vṛttibhirbahuvīdhābhirāśritā
vēṅkaṭēśvarakavēḥ sarasvatī |

adya raṅgapatiratnapādukē !

nartakīva bhavatīm niṣēvatām || 1.17 ||

17

apāraḥkaruṇāmbudhēstava khalu prasādādahaṃ

vidhātumapi śaknuyāṃ śatasahasrikāṃ saṃhitām |

tathāpi haripādukē ! tava guṇaughalēśasthitēḥ

udāhṛtiriyam bhavēditi mitā'pi yuktā stutiḥ || 1.18 ||

18

anukṛtanijanādāṃ sūktimāpādayanti

manasi vacasi ca tvaṃ sāvadhānā mama syāḥ |

niśamayati yathāsau nidrayā dūramuktaḥ

pariṣadi saha lakṣmyā pādukē ! raṅganāthaḥ || 1.19 ||

19

tvayi vihitā stutirēṣā padarakṣiṇi ! bhavati raṅganāthapadē |

tadupari kṛtā saparyā namatāmiva nākināṃ śīrasi || 1.20 ||

20

|| iti śrīkavitārkkikasimḥasya sarvatantrasvatantrasya

śrīmadvēṅkaṭanāthasya vēdāntācāryasya kṛtiṣu

śrīraṅganāthapādukāsahasrē prastāvapaddhatiḥ prathamā ||

kavitārkkikasimḥāya kalyāṇaguṇaśālinē |

śrīmatē vēṅkaṭeśāya vēdāntaguravē namaḥ ||

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ

śrī raṅganāthadivya maṇipādukābhyāṃ namaḥ

॥ samākhyāpaddhatiḥ dvitīyā ॥

śrīmān vēṅkaṭanāthāryaḥ kavitarḥkikakēsarī |

vēdāntācāryavaryō mē sannidhattāṃ sadā hṛdi ॥

vandē viṣṇupadāsaktaṃ

tamṛṣiṃ tāñca pādukām |

yathārthā śaṭhajitsaṃjñā

maccittavijayādyayōḥ ॥ 2.1 ॥

21

dramiḍōpaniṣannivēśasūnyān

api lakṣmīramaṇāya rōcayiṣyan |

dhruvamāviśati sma pādukātmā

śaṭhakōpaḥ svayamēva mānanīyaḥ ॥ 2.2 ॥

22

niyataṃ maṇipādukē ! dadhānaḥ

sa munistē śaṭhakōpa ityabhikhyām |

tvadupāśritapādajātavaṃśa -

pratipattiyai paramātatāna rūpam ॥ 2.3 ॥

23

muninā maṇipādukē ! tvayā ca

prathitābhyāṃ śaṭhakōpasamjñayaiva |

dvitayaṃ sakalōpajīvyamāsīt

prathamēna śrutiranyatastadarthaḥ ॥ 2.4 ॥

24

ākarnya karṇāmṛtamātmavantō

gāthāsahasram śaṭhakōpasūrēḥ |
mañjupraṇādāṃ maṇipādukē ! tvām
tadēkanāmānamanusmaranti || 2.5 ||

25

yaḥ saptaparvavyavadhānatuṅgāṃ

śēṣatvakāṣṭhāmabhajanmurārēḥ |
tasyāpi nāmōdvahanāt tvayā'sau
laghūkṛtō'bhūcchaṭhakōpasūriḥ || 2.6 ||

26

śayyātmanā madhuripōrasi śēṣabhūtā

pādāśrayēṇa ca punardviguṇīkṛtaṃ tat |
bhūyō'pi bhāgavataśēṣatayā tadēva
vyañktuṃ padāvani ! śaṭhāripadaṃ bibharṣi || 2.7 ||

27

padyēna dēvi ! śaṭhakōpamunistavāsīt

tasyāpi nāmavahanānmaṇipādukē ! tvam |
śēṣī babhūva yuvayōrapī śēṣaśāyī
śēṣaṃ tvaśēṣamapi śēṣapadē sthitaṃ vaḥ || 2.8 ||

28

vindhyastambhādavihatagatērvīṣvagācāntasindhōḥ

kumbhīsūnōrasurakabalagrāsinaḥ svairabhāṣā |
nityaṃ jātā śaṭhariputanōrniṣpatantī mukhāt tē
prācīnānāṃ śrutipariṣadāṃ pādukē ! pūrvaganyā || 2.9 ||

29

śaṭhakōpa iti samākhyā

tava raṅgadhurīṇapādukē ! yuktā |
sūtē sahasramēvaṃ
sūktiḥ svayamēva yanmayā bhavatī || 2.10 ||

30

॥ *iti śrīkavitārkikasimḥasya sarvatantrasvatantrasya
śrīmadvēṅkaṭanāthasya vēdāntācāryasya kṛtiṣu
śrīraṅganāthapādukāśahasrē samākhyāpaddhatiḥ dvitīyā ॥
kavitārkikasimḥāya kalyāṇaguṇaśālinē |
śrīmatē vēṅkaṭeśāya vēdāntaguravē namaḥ ॥*

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ

śrī raṅganāthadivyaṃaṇipādukābhyāṃ namaḥ

॥ **prabhāvapaddhatiḥ tṛtīyā** ॥

śrīmān vēṅkaṭanāthāryaḥ kavitarḥkikakēsarī |

vēdāntācāryavaryō mē sannidhattāṃ sadā hṛdi ॥

vandē tad raṅganāthasya mānyaṃ pādukayōryugam |

unnatānāmavanatiḥ natānāṃ yatra cōnnatiḥ ॥ 3.1 ॥

31

niśśēṣamambaratalaṃ yadi patrikā syāt

saptārṇavī yadi samētya maṣī bhavitrī |

vaktā sahasravadaṇaḥ puruṣaḥ svayaṃ cēt

likhyēta raṅgapatipādukayōḥ prabhāvaḥ ॥ 3.2 ॥

32

vēdōpabrṃhaṇakutūhalinā nibaddhaṃ

viśvambharāśrutibhavēna maharṣiṇā yat |

vyāsēna yacca madhusūdanapādarakṣē !

dvē cakṣuṣī tvadanubhāvamavēkṣituṃ naḥ ॥ 3.3 ॥

33

pratyakṣayanti pariśuddhadhiyō yathāvat

rāmāyaṇē raghupurandarapādarakṣē ! |

śāśvat prapañcitamidamparayaiva vṛtṭyā

saṅkṣēpavistaradaśāsu tavānubhāvam ॥ 3.4 ॥

34

alpaśrutairapi janairanumīyasē tvam

raṅgēśapādu ! niyataṃ nigamōpagītā |

sāraṃ tadarthamupabṛṃhayituṃ praṇītaṃ

rāmāyaṇaṃ tava mahimni yataḥ pramāṇam || 3.5 ||

35

tiṣṭhantu śrutayastatō'pi mahitaṃ jāgarti tat pādukē !

tattādr̥kprathanāya tāvakaguṇagrāmāya rāmāyaṇam |

yasyāsīdaravindasambhavavadhūmañjīraśīñjārava -

spardhādurdharapādabaddhaphaṇitirvalmīkajanmā

kaviḥ || 3.6 || 36

bhaktiprahvapuraprabhañjanajaṭāvāṭisanīḍasphurat

cūḍāragvadhavāsanāparimalastyānē stumaḥ pādukē |

raṅgakṣōṇibhṛdaṅghripadmayugalīpūrṇaprapattēḥ phalaṃ

niścinvanti vipaścitaḥ śamadhanā nityaṃ yaduttaṃ -

sanam || 3.7 || 37

mātarmādhavapādukē ! tava guṇān kaḥ stōtumastōkadhīḥ

kōṭirēṣu yadarpaṇapraṇayināṃ sēvākṣaṇē svargiṇām |

anyōnyaṃ kṣīpatāmahaṃprathamikāsammardakōlāhalaṃ

viṣvaksēnavihāravētralatikākampaścirāllumpati || 3.8 ||

38

yōṣidbhūtadr̥ṣantypōḍhaśakataṣṭhēmāni vaimānika -

srōtasvinyupalambhanāni bhasitōdañcatparīkṣinti ca |

dūtyādiṣvapi durvacāni padayōḥ kṛtyāni matvēva yat

dhattē tatpraṇayaṃ tadēva caraṇatrāṇaṃ vṛṇē

raṅgiṇaḥ || 3.9 || 39

vandē tanmadhukaitabhāripadayōrmitraṃ padatradvayaṃ

yattad bhaktibharānatēna śirasā yatra kvacit bibhrati |

dvitrabrahmavināḍikāvadhīpadavyatyāsaśaṅkābhara -

trāsōtkampadaśāvisamsthuladhṛtistraiviṣṭapānām

gaṇaḥ || 3.10 || 40

padmākāntapadāntaraṅgavibhavōdriktam padatram bhajē

yad bhaktyā namatām triviṣṭapasatām cūḍāpadēṣvarpitam |

nityāpītanakhēndudīdhitisudhāsandōhamuccairvama -

tyantarnūnamamāntamantikalasacchēṣāpaṭa -

cchadmanā || 3.11 || 41

tadviṣṇōḥ paramam padatrayugaḷam trayyantaparyantagam

cintātītavibhūtikam vitaratu śrēyāṃsi bhūyāṃsi naḥ |

yadvikrāntidaśāsamutthitapadaprasyan dipāthasvinī -

sakhyēnēva sadā natasya tanutē mauḷau sthitim

śūlinaḥ || 3.12 || 42

ambunyambunidhērananyagatibhirmīnaiḥ kiyad gamyatē

klēsēnāpi kiyad vyalaṅghi rabhasōttuṅgaiḥ plavaṅgēsvaraiḥ |

vijñātā kiyatī punaḥ kṣitibhṛtā manthēna gambhīratā

kiṃ taiḥ kēsavapādukāguṇamahāmbhōdhēstaṭasthā

vayam || 3.13 || 43

padakamalarajōbhīrvāsītē raṅgabhartuḥ

paricitanigamāntē pādukē dhārayantaḥ |

aviditaparipākam candramuttamaṣyantē

pariṇatabhuvanam tat padmamadhyāsātē vā || 3.14 ||

44

sakṛdapi kila mūrdhnā śārṅgiṇaḥ pādukē ! tvām

manujamanuvahantaḥ dēhabandhavyapāyē |

- upacarati yathārhaṃ dēvavargastvadīyaḥ*
sa tu niyamitabhṛtyō jōśamāstē kṛtāntaḥ || 3.15 || 45
- padasarasijamētat pādukē ! raṅgabhartuḥ*
pratinidhipadavīm tē gāhatē svēna bhūmnā |
tadidamaparadhā cēt tiṣṭhatastasya nityaṃ
kathamiva viditārthāstvām bhajantē mahāntaḥ || 3.16 || 46
- śrutiśirasi nigūḍhaṃ karmaṇām cōditānām*
tvadavadhi vinivēśaṃ nādhigantuṃ kṣamāṇām |
parihasati murārēḥ pādukē ! bālīsānām
paśuvadhapariśēṣān paṇḍitō nāmayajñān || 3.17 || 47
- janayitumalamarghyaṃ daityajitpādarakṣē !*
namati mahati dēvē nākasindhōrviśīrṇāḥ |
muhurahipaticūdāmaulīratnābhighātāt
pariṇatalaghimānaḥ pāthasāmūrmayastē || 3.18 || 48
- padasarasijayōstvaṃ pādukē ! raṅgabhartuḥ*
manasi munijanānām maulidēśē śrutīnām |
vacasi ca sukavīnām vartasē nityamēkā
tadidamavagataṃ tē śāśvataṃ vaiśvarūpyam || 3.19 || 49
- parisaravinatānām mūrdhni durvarṇapaṅktiṃ*
pariṇamayasi śaurēḥ pādukē ! tvaṃ suvarṇam |
kuhakajanavidūrē satpathē labdhavṛttēḥ
kva nu khalu viditastē kō'pyasau dhātuvādaḥ || 3.20 || 50
- balimathanavihārādvardhamānasya viṣṇōḥ*
akhilamatipatadbhīrvikramairapramēyaḥ |

- avadhimanadhigacchan pāparāśirmadīyaḥ*
samajani padarakṣē ! sāvadhistanmahimnā || 3.21 || 51
- tatabhuvi yamunāyāstasthuṣī yannivēśāt*
vahati nigamaśākhāvaibhavaṃ nīpaśākhā |
padakamalamidaṃ tat pādukē ! raṅgabhartuḥ
tvayi bhajati vibhūtiṃ paśya śākhānuśākhām || 3.22 || 52
- śirasi vinihitāyāṃ bhaktinamrē bhavatyāṃ*
sapadi tanubhṛtastāmunnatim prāpnuvanti |
madhuripupadarakṣē ! yadvaśēnaiva tēṣām
anitarasulabhaṃ taddhāma hastāpacēyam || 3.23 || 53
- sakṛdapi bhuvanē'smin śārṅgiṇaḥ pādukē ! tvām*
upaniṣadanukalpairuttamāṅgairdadhānāḥ |
narakamiva mahāntō nākamullaṅghayantaḥ
pariṣadi niviśantē prāktanānām gurūṇām || 3.24 || 54
- śamadamaḡaṇadāntōdantavaidēśikānām*
śaraṇamaśaraṇānām mādrśām mādhavasya |
padakamalamidaṃ tē pādukē ! rakṣyamāsīt
anudayanidhanānāmāgamānām nidhānam || 3.25 || 55
- paricitapadapadmām pādukē ! raṅgiṇastvām*
tribhuvanamahānīyām sādaraṃ dhārayantaḥ |
nijaśirasi nilīnaṃ dēvi ! mandāramālyam
nigamaparimalaistē vāsayantīva dēvāḥ || 3.26 || 56
- kanakasaridanūpē kalpavṛkṣasya bhūṣṇōḥ*
padakisalayalagnā pādukē ! mañjarī tvam |

- pariṇatimadhurāṅaṃ yā phalānāṃ savitrī
 vahasi nigamabr̥ndaiḥ sampadaṃ śaṭpadānām || 3.27 || 57
- parikalayasi cēnmāṃ padmavāsāniṣēvyē
 padakamalayugē tvaṃ pādukē ! raṅgabhartuḥ |
 aviditanigamānāṃ nūnamasmādr̥śānām
 aghaṭitaghaṭanī tē śaktirāviṣkṛtā syāt || 3.28 || 58
- śrutisataśiraścūḍāpīḍē nipīḍayitum kṣamē
 duritasaritāmōghānētānamōghavisarpiṇaḥ |
 kramapariṇamadvēdhaḥ śrēṇīśikhāmaṇighaṭṭanā
 masṛṇitatalē raṅgakṣōṅībhṛtō maṇipādukē || 3.29 || 59
- jagajjananarakṣaṇakṣapaṇasaṅginō raṅgiṇaḥ
 pavitrataṃmādriyē bhagavataḥ padatradvayam |
 śivatvakaṇakṣamatridivasindhūsambandhinam
 pradhāvya caraṇam nijam praṇidadhāti yatra prabhuḥ || 3.30 || 60
- yadadhvarabhujāṃ śiraḥ padayugam ca raṅgēśituḥ
 dr̥ḍham ghaṭayitum kṣamaṃ bhavati śēśaśēṣitvataḥ |
 śirastramidamastu mē duritasindhumuṣṭindhayam
 kadadhvavihatikṣamaṃ kimapi tat padatradvayam || 3.31 || 61
- samutkṣipati cētasi sthīranivēsitā tāvakī
 mukundamaṇipādukē ! muhurupāsanāvāsanā |
 udarkaparikarkaśānupariparvaṇā kharvitān
 anarthaśatagarbhitānamaraśambhaḷīvibhramān || 3.32 || 62
- vigāhantē raṅgakṣitipatipadatrāyīṇi ! sakṛt
 vahantastvāmantarvinihitakucēlavyatikarāḥ |

- madōddāmastambēramakarāṭaniryānmadhujharī
 parīvāhaprēṅkhadbhramaramukharāmaṅgaṇabhuvam || 3.33 || 63
- adhidaivatamāpatatsu kalpē -
 ṣvadhikāraṃ bhajatāṃ pitāmahānām |
 abhirakṣatu raṅgabharturēṣā
 karuṇā kācana pādukāmayī naḥ || 3.34 || 64
- dhruvamindriyanāgaśṛṅkhalā vā
 nirayadvāranivāraṅārgalā vā |
 anapāyapadādhirōhiṇī vā
 mama raṅgēśavihārapādukē ! tvam || 3.35 || 65
- śaraṅāgatasārthavāhaśīlāṃ
 śrutisīmantaṭapadaprasādhanārham |
 adhiraṅgamupāsmahē murārēḥ
 mahanīyāṃ tapanīyapādukē ! tvām || 3.36 || 66
- iha yē bhavatīṃ bhajanti bhaktyā
 kṛtinaḥ kēśavapādukē ! niyuktāḥ |
 kathayāmba tirōhitāṃ tṛtīyaṃ
 nayanāṃ trīṇi mukhāni vā kimēśām || 3.37 || 67
- madhuvairiparigrahēṣu nityaṃ
 kṣamayā tvam maṇipādukē ! samētā |
 tadapi kṣamasē na kiṃ parēśāṃ
 tridaśādhīśvaraśēkharē nivēśam || 3.38 || 68
- dvitayaṃ pratiyanti raṅgabhartuḥ
 katicit kāñcanapādukē ! śaraṇyam |

<i>abhayānvitamagrimaṃ karaṃ vā bhavatīśēkharitaṃ padāmbujaṃ vā 3.39 </i>	69
<i>bharatāśvasanēṣu pādaśabdaṃ vasudhāśrōtrasamudbhavō munīndraḥ paṭhati tvayi pādukē ! tatastvaṃ niyataṃ rāmapadādabhinnabhūmā 3.40 </i>	70
<i>makuṭēṣu nivīśya dikpatīnāṃ padamēva pratipadya daityahantuḥ parirakṣasi pādukē ! padaṃ tvam kva nu bhidyēta garīyasāṃ prabhāvaḥ 3.41 </i>	71
<i>jagatāmabhirakṣaṇē trayāṇām adhikāraṃ maṇipādukē ! vahantyoḥ yuvayoḥ parikarmakoṭīlagnaṃ caraṇadvandvamavaimi raṅgabhartuḥ 3.42 </i>	72
<i>padarakṣiṇi ! vatsalā nikāmaṃ raghuvīrasya padāmbujādapi tvam yadasau bharatastvayāṃśavattvāt na punastādrśamanvabhūdviyōgam 3.43 </i>	73
<i>abhigamya mukundapādukē ! tvām apanītātapavāraṇaiḥ śirōbhiḥ haritāṃ patayō durāpamanyaiḥ anaghacchāyamavāpnuvanti bhōgam 3.44 </i>	74
<i>apahāya sitāsītānupāyān aravindēkṣaṇapādukē ! mahāntaḥ </i>	

tvadananyatayā bhajanti vṛttiṃ tvadasādhāraṇabhōgasābhilāṣāḥ 3.45	75
praṇamanti na vā vidhērvipākāt ya imē raṅganarēndrapādukē ! tvām upajātamanuttamāṅgamēṣām ubhayēṣāmapi citramuttamāṅgam 3.46	76
tava kēśavapādukē ! prabhāvō mama duṣkarma ca nanvanantasārē niyamēna tathā'pi paścimasya prathamēnaiva parābhavaṃ pratīmaḥ 3.47	77
astrabhūṣaṇatayaiva kēvalaṃ viśvamētadakhilaṃ bibharti yaḥ aklamēna maṇipādukē ! tvayā sō'pi śēkharatayaiva dhāryatē 3.48	78
rāmapādasahadarmacāriṇīṃ pādukē ! nikhilapātakacchidam tvāmasēṣajagatāmadhīśvarīṃ bhāvayāmi bharatādhidēvatām 3.49	79
cūḍākapālavatyaiṣaṅgadōṣaṃ vimōcayiṣyanniva viṣṇupadyāḥ kṛtādaraḥ kēśavapādarakṣē ! bibharti bālēnduvibhūṣaṇastvām 3.50	80
tvayaiva nityaṃ maṇipādarakṣē ! rājanvatī sṛṣṭiriyam praajānām	

- strīrājyadōṣapraśamāya nūnaṃ*
nirdīśyasē nāthavisēṣaṇēna || 3.51 || 81
- bibharṣi nityaṃ maṇipādukē ! tvaṃ*
viśvambharaṃ dhāma nijēna bhūmnā |
tavānubhāvaścuḷakīkṛtō'yaṃ
bhaktairajasraṃ bhavatīṃ dadhānaiḥ || 3.52 || 82
- parasya puṃsaḥ padasannikarṣē*
tulyādhikārāṃ maṇipādukē ! tvām |
uttaṃsayanti svayamuttamāṅgaiḥ
śēśāsamaṃ śēśagarutmadādyāḥ || 3.53 || 83
- mukundapādāmbujadhāriṇi ! tvāṃ*
mōhādanuttaṃsayatām janānām |
mūrdhni sthitā durlipayō bhavanti
praśastavarṇāvalayastadīyāḥ || 3.54 || 84
- bhūmiḥ śrutīnāṃ bhuvanasya dhātrī*
guṇairanantā vipulā vibhūtyā |
sthirā svayaṃ pālayituṃ kṣamā naḥ
sarvaṃsahā śauripadāvani ! tvam || 3.55 || 85
- sthairyāṃ kulakṣōṇibhṛtāṃ vidhatsē*
śēśādayastvāṃ śirasā vahanti |
padaprasūtā paramasya puṃsaḥ
pṛthvī mahimnā maṇipādukē ! tvam || 3.56 || 86
- daityādhipānāṃ balināṃ kirīṭā*
nikṣēpaṇaṃ tē yadi nābhyanandan |

- raṅgēśapādāvani ! raṅgadhāmnaḥ
 sōpānatāṃ prāpya vahantyamī tvām || 3.57 || 87
- śēṣō garutmān maṇipādapīṭhī
 tvam cēti pādāvani ! viśvamānyāḥ |
 tulyādhikārā yadi kinnu santaḥ
 tvāmēva nityam śīrasā vahanti || 3.58 || 88
- parasya puṃsaḥ paramaṃ padaṃ tat
 bibharṣi nityam maṇipādukē ! tvam |
 anyādṛśāṃ vyōmasadāṃ padāni
 tvayyāyatantē yadidaṃ na citram || 3.59 || 89
- pādaḥ murārēḥ śaraṇaṃ prajānāṃ
 tayōstadēvāsi padāvani ! tvam |
 śaraṇyatāyāstvamananyarakṣā
 sandṛśyasē viśramabhūmirēkā || 3.60 || 90
- anyēṣu padmākamalāsanādyaiḥ
 aṅgēṣu raṅgādhipatēḥ śritēṣu |
 padāvani ! tvāmadhigamya jātaṃ
 padaṃ murārēradhidaivataṃ naḥ || 3.61 || 91
- kṣaṇaṃ sarōjēkṣaṇapādukē ! yaḥ
 kṛtādarah kiṅkurutē bhavatyāḥ |
 akiñcanasyāpi bhavanti śīghraṃ
 bhrūkiṅkarāstasya purandarādyāḥ || 3.62 || 92
- vahanti yē mādhavapādukē ! tvām
 uhyanta ētē divi nirvighātāḥ |

- haṃsēna nityaṃ śaradabhrabhāsā*
kailāsagaurēṇa kakudmatā vā || 3.63 || 93
- rudraṃ śritō dēvagaṇaḥ sa rudraḥ*
padmāsanaṃ sō'pi ca padmanābham |
sa tvāmanantō na punastvamanyaṃ
ka ēṣa pādāvani ! tē prabhāvaḥ || 3.64 || 94
- parasya dhāmnaḥ pratipādanārham*
vadanti vidyāṃ maṇipādukē ! tvām |
yatastavaivādhigamē prajānāṃ
dūrībhavatyuttarapūrvamaṃhaḥ || 3.65 || 95
- dhanyā mukundasya padānuṣaṅgāt*
dhanīyatā yēna samarcitā tvam |
vāsastadīyō maṇipādarakṣē !
lakṣmyā'lakāmapyadharīkarōti || 3.66 || 96
- padēna viṣṇōḥ kimutētarēṣāṃ*
visṛjya saṅgaṃ samupāsate tvām |
karōṣi tān kiṃ tvamapētakāmān
kālēna pādāvani ! satyakāmān || 3.67 || 97
- abhyāsayōgēna nigṛhyamāṇaiḥ*
antarmukhairātmaavidō manōbhiḥ |
māstastvayā guptapadaṃ prabhāvāt
anvēṣayantyāgamikaṃ nidhānam || 3.68 || 98
- mūrdhnā dadhānāṃ maṇipādukē ! tvām*
uttaṃsitaṃ vā puruṣaṃ bhavatyā |

vadanti kēcit vayamāmanāmaḥ

tvāmēva sākṣādhidaivataṃ naḥ || 3.69 ||

99

mūrdhnā satāmadhastāt upari ca viṣṇōḥ padēna saṅghaṭitām |

adavīyasīm vimuktēḥ padavīmavayanti pādukē ! bhavatīm || 3.70 || 100

|| iti śrīkavitārkkikasimḥasya sarvatantrasvatantrasya

śrīmadvēṅkaṭanāthasya vēdāntācāryasya kṛtiṣu

śrīraṅganāthapādukāśahasrē prabhāvapaddhatiḥ tṛtīyā ||

kavitārkkikasimḥāya kalyāṇaguṇasālinē |

śrīmatē vēṅkaṭēsāya vēdāntaguravē namaḥ ||

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēsikāya namaḥ

śrī raṅganāthadivyaṃaṇipādukābhyāṃ namaḥ

॥ samarpaṇapaddhatiḥ caturthī ॥

śrīmān vēṅkaṭanāthāryaḥ kavitarḥkikakēsarī |

vēdāntācāryavaryō mē sannidhattāṃ sadā hṛdi ||

bhajāmaḥ pādukē ! yābhyāṃ bharatasyāgrajastadā |

prāyaḥ pratiprayāṇāya prāsthānikamakalpayat || 4.1 ||

101

rājyaṃ vihāya raghuvaṃśamahīpatīnāṃ

paurāṃśca pādarasikān pṛthivīm ca raktām |

tvāmēva hanta caraṇāvani ! samprayāsyān

ālambata prathamamuttarakōsalēndraḥ || 4.2 ||

102

prāptē prayāṇasamayē maṇipādarakṣē !

paurānavēkṣya bhavatī karuṇapralāpān |

mañjupraṇādamukharā vinivartanārthaṃ

rāmaṃ padagrahaṇapūrvamayācatēva || 4.3 ||

103

matvā tṛṇāya bharatō maṇipādarakṣē !

rāmēṇa tāṃ virahitāṃ raghurājadhānīm |

tvāmēva sapraṇayamujjayinīmavantīm

mēnē mahōdayamayīm madhurāmayōdhyām || 4.4 ||

104

rāmātmanaḥ pratipadaṃ maṇipādarakṣē !

viśvambharasya vahanēna parīkṣitāṃ tvām |

viśvasya dēvi vahanē vinivēśayiṣyan

visrabdha ēva bharatō bhavatīm yayācē || 4.5 ||

105

bhaktyā paraṃ bhavatu tad bharatasya sādhoḥ

tvatprārthanam raghupatau maṇipādarakṣē ! |

kēnā”śayēna sa muniḥ paramārthadarśī

bhadrāya dēvi ! jagatām bhavatīmavādīt || 4.6 ||

106

rāmē vanaṃ vrajati paṅktirathē prasuptē

rājyāpavādacakitē bharatē tadānīm |

āśvāsayēt ka iva kōsalavāsinastān

sītēva cēt tvamapi sāhasavṛttirāsīḥ || 4.7 ||

107

pādāvani ! prabhavatō jagatām trayāṇām

rāmādapi tvamadhikā niyataṃ prabhāvāt |

nō cēt katham nu bharatasya tamēva lipsōḥ

pratyāyanam paripaṇam bhavatī bhavitrī || 4.8 ||

108

manyē niyujya bhavatīm maṇipādarakṣē !

pārṣṇigrahasya bharatasya nivāraṇārtham |

ratnākaram sapadi gōṣpadayan vijigyē

rāmaḥ kṣaṇēna rajanīcararājadhānīm || 4.9 ||

109

pādāvani ! prabhutarānaparādhavargān

sōḍhum kṣamā tvamasi mūrtimatī kṣamaiva |

yat tvām vihāya nihatāḥ paripanthinastē

dēvēna dāśarathinā daśakaṇṭhamukhyāḥ || 4.10 ||

110

vākyē garīyasi piturvihitē’pyatrptyā

māturmanōrathamaśēṣamavandhyayiṣyan |

- manyē tadā raghupatirbharatasya tēnē*
mātastvayaiva maṇimaulinivēśalakṣmīm || 4.11 || 111
- pādāmbujādvigalitāṃ paramasya puṃsaḥ*
tvāmādarēṇa vinivēśya jaṭākalāpē |
aṅgīcakāra bharatō maṇipādarakṣē !
gaṅgādhirūḍhaśirasō giriśasya kāntim || 4.12 || 112
- avikalamadhikartuṃ rakṣaṇē saptalōkyā*
raghupaticaraṇēna nyastadivyaṅubhāvām |
abhajata bharatastvāmañjasā pādarakṣē !
maṇimakuṭānivēśatyāgadhanyēna mūrdhnā || 4.13 || 113
- iyamavikalayōgakṣēmasiddhyai prajānām*
alamiti bharatēna prārthitāmādarēṇa |
raghupatiradhirōhannabhyaṣiñcat svayaṃ tvāṃ
caraṇanakhamañīnām candrikānirjharēṇa || 4.14 || 114
- praṇayini padapadmē gādhamāśliṣyati tvāṃ*
vidhisutakathitaṃ tadvaibhavaṃ tē vidantaḥ |
anudinamṛṣayastvāmarcayantyagnyagārē
raghupatipadarakṣē ! rāmagiryāśramasthāḥ || 4.15 || 115
- niyatamadhirurōha tvāmanādhēyaśaktiṃ*
nijacaraṇasarōjē śaktimādhātukāmaḥ |
sa kathamitarathā tvāṃ nyasya rāmō vijahrē
dr̥ṣadupacitabhūmau daṇḍakāraṇyabhāgē || 4.16 || 116
- raghupatipadapadmādratnapīṭhē nivēṣtuṃ*
bharataśirasi lagnāṃ prēkṣya pādāvani ! tvām |

pariṇatapuruṣārthaḥ pauravargaḥ svayaṃ tē

vidhimabhajata sarvō vandivaitālīkānām || 4.17 ||

117

ananyarājanyanidēśaniṣṭhāṃ

cakāra pṛthvīṃ caturarṇavāntām |

bhrātureiyāsōrbharatastadā tvāṃ

mūrdhnā vahan mūrtimatīmivājñām || 4.18 ||

118

yad bhrātrē bharatāya raṅgapatinā rāmatvamātasthuṣā

nityōpāsyanijāṅghriniṣkrayatayā niścītya viśrāṇitam |

yōgākṣēmavahaṃ samastajagatāṃ yadgīyatē yōgibhiḥ

pādatrāṇamidam mitampacakathāmahnāya mē

nihnūtām || 4.19 || 119

bharatasyēva mamāpi praśamita viśvāpavādadurjātā |

śēṣēva śīrasi nityaṃ viharatu raghuvīrapādukē ! bhavatī || 4.20 || 120

|| iti śrīkavitārkkikasiṃhasya sarvatantrasvatantrasya

śrīmadvēṅkaṭanāthasya vēdāntācāryasya kṛtiṣu

śrīraṅganāthapādukāśahasrē samarpaṇapaddhatiḥ caturthī ||

kavitārkkikasiṃhāya kalyāṇaguṇasālinē |

śrīmatē vēṅkaṭeśāya vēdāntaguravē namaḥ ||

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēsikāya namaḥ

śrī raṅganāthadivyaṃaṇipādukābhyāṃ namaḥ

॥ pratiprasthānapaddhatiḥ pañcamī ॥

śrīmān vēṅkaṭanāthāryaḥ kavitarḥkikakēsarī |

vēdāntācāryavaryō mē sannidhattāṃ sadā hṛdi ||

praśastē rāmapādābhyāṃ pādukē paryupāsmahē |

ānṛśaṃsyaṃ yayōrāsīt āśritēṣvanavagraham || 5.1 ||

121

bhṛṣāturasahōdarapraṇayakhaṇḍanasvairiṇā

padēna kimanēna mē vanamihāvanādicchatā |

itīva parihāya tannivavṛtē svayaṃ yat purā

padatramidamādriyē dhṛtajagattrayaṃ raṅgiṇaḥ || 5.2 ||

122

daśavadanavināśaṃ vāñchatō yasya cakrē

daśarathamānaghōktiṃ daṇḍakāraṇyayātrā |

sa ca bharatavimardē satyasandhastvayāsīt

raghupatipadarakṣē ! rājadhānīṃ prayāntyā || 5.3 ||

123

abhyupētavinivṛttisāhasā

dēvi ! raṅgapatiratnapādukē |

atyaśēta bhavatī mahīyasā

pāratantryavibhavēna maithilīm || 5.4 ||

124

avyāhatāṃ raghupatērvahataḥ pratijñām

aṃsādhirōhaṇarasē vihatē dharāṇyāḥ |

prādānnivṛtya bhavatī maṇipādarakṣē !

sparsaṃ padēna vigatavyavadhānakhēdam || 5.5 ||

125

mantrābhiṣēkavirahādbhajatā viśuddhiṃ

saṃskāraravarjanavaśādabhisamskṛtēna |

mūrdhnā nināya bharatō maṇipādukē ! tvāṃ

rāmājñayā vinihitāmiva rājyalakṣmīm || 5.6 ||

126

rakṣārthamasya jagatō maṇipādarakṣē !

rāmasya pādakamalaṃ samayē tyajantyōḥ |

kiṃ duṣkaraṃ tava vibhūtipariḡrahō vā

kiṃ vā vidēhaduhituḥ kṛpaṇā daśā sā || 5.7 ||

127

sītāsakhasya sahasā caraṇāravindāt

bhaktyā natē kṛtapadā bharatōttamāṅgē |

āruhya nāgamabhitō bhavatī vitēnē

māyūracāmarabharaṃ maṇiraśmijālaiḥ || 5.8 ||

128

mūrdhnā mukundapadarakṣiṇi ! bibhratastvām

āvirmadasya raghuvīramadāvalasya |

āmōdibhissapadi dānajalpravāhaiḥ

lēbhē cirādvasumatī ruciraṃ vilēpam || 5.9 ||

129

āśāḥ prasādhayitumamba ! tadā bhavatyāṃ

daivādakāṇḍaśaradīva samutthitāyām |

stōkāvaśēśasalilāssahasā babhūvuḥ

sākētayauvatavilōcanavārivāhāḥ || 5.10 ||

130

antē vasannacaramasya kavēssa yōgī

vanyān pragrhya vividhānupadāviśēṣān |

- ātasthuṣiṃ raghukulōcitamaupavāhyam
 pratyujjagāma bhavatīṃ bharatōpanītām || 5.11 || 131
- mātastvadāgamanamaṅgaḷadarśinīnām
 sākētapakṣmaladṛśāṃ caṭulākṣibhṛṅgaiḥ |
 jātāni tatra sahasā maṇipādarakṣē !
 vātāyanāni vadanaiḥ śatapatritāni || 5.12 || 132
- sākētasīmni bhavatī maṇipādarakṣē !
 māṅgalyalājanikarairavakīryamāṅā |
 kīrtisvayaṃvarapatērbharatasya kālē
 vaivāhikī janani ! vahniśikhēva rējē || 5.13 || 133
- chatrēndumaṅḍalavatī maṇipādukē ! tvaṃ
 vyādhūtacāmarakalāpaśaraprasūnā |
 sadyō babhūvitha samagravikāśahētuḥ
 sākētapauravanitānayanōtpalānām || 5.14 || 134
- praikṣanta vaktrairmaṇipādarakṣē !
 śatruñjayaṃ śailamivādhirūḍhām |
 rāmābhīdhānapratipannaharṣaiḥ
 uttānitairuttarakōśalāstvām || 5.15 || 135
- draṣṭuṃ tadā rāghavapādarakṣē !
 sītāmiva tvāṃ vinivartamānām |
 āsannayōdhyāpurasundarīṅām
 autsukyalōlāni vilōcanāni || 5.16 || 136
- āsthāya tatra sphuṭabindunādaṃ
 stambēramaṃ tādṛśasannivēśam |

adarśayastvaṃ puramadhyabhāgē

pādāvani ! tvatpraṇavāśrayatvam || 5.17 ||

137

daśagrīvastambēramadaḷanadurdāntaḥṛdayē

vihārasvācchandyāt viśati raghusiṃhē vanabhuvam |

svavātsalyakrōḍīkṛtabharataśābēva bhavatī

nirābādhāṃ pādāvani ! na vijahau kōsalaguhām || 5.18 ||

138

kaikēyīvaradānadurdinanirālōkasya lōkasya yat

trāṇārthaṃ bharatēna bhavyamanasā sākētamānīyata |

rāmatyāgasahairasahyavirahaṃ raṅgakṣitīndrasya tat

pādatrāṇamananyatantraphaṇitērāpīḍamīḍimahi || 5.19 ||

139

samupasthitē pradōṣē

sahasā vinivṛtya citrakūṭavanāt |

abhajata punarjanapadaṃ

vatsaṃ dhēnuriva pādukē ! bhavatī || 5.20 ||

140

|| iti śrīkavitārkkikasiṃhasya sarvatantrasvatantrasya

śrīmadvēṅkaṭanāthasya vēdāntācāryasya kṛtiṣu

śrīraṅganāthapādukāśahasrē pratiprasthānapaddhatiḥ pañcamī ||

kavitārkkikasiṃhāya kalyāṇaguṇaśālinē |

śrīmatē vēṅkaṭeśāya vēdāntaguravē namaḥ ||

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ

śrī raṅganāthadivyaṃaṇipādukābhyāṃ namaḥ

॥ *adhikāraparigrahapaddhatiḥ ṣaṣṭhī* ॥

śrīmān vēṅkaṭanāthāryaḥ kavitarḥkikakēsarī |

vēdāntācāryavaryō mē sannidhattāṃ sadā hṛdi ॥

adhīṣṭē pādukā sā mē

yasyāḥ sākētavāsibhiḥ |

anvayavyatirēkābhyām

anvamīyata vaibhavam ॥ 6.1 ॥

141

mōcitasthiracarānayatnataḥ

kōsalāñjanapadānupāsmahē |

yēṣu kāṃścana babhūva vatsarān

daivataṃ danujavairipādukā ॥ 6.2 ॥

142

sāmrājyasampadiva dāsajanōcitā tvam

rāmēṇa satyavacasā bharatāya dattā |

sa tvāṃ nivēśya caraṇāvani ! bhadrapīṭhē

pṛthvīm bubhōja bubhujē ca yaśōvibhūtim ॥ 6.3 ॥

143

bhōgānananyamanasām maṇipādukē ! tvam

puṣṇāsi hanta bhajatāmanuṣaṅgasiddhān |

tēnaiva nūnamabhavadbharatasya sādhoḥ

aprārthitaṃ tadiha rājyamavarjanīyam ॥ 6.4 ॥

144

rāmaprayāṇajanitaṃ vyapanīya śōkaṃ
 ratnāsanē sthitavatī maṇipādarakṣē ! |
 pṛthvīm nijēna yaśasā vihitōttariyām
 ēkātapatratilakām bhavatī vitēnē || 6.5 || 145

rāmājñayā paravatī parigrhya rājyaṃ
 ratnāsanam raghukulōcitamāśrayantī |
 śuddhām padāvani ! punarbhavatī vitēnē
 svātantryalēśakaluṣām bharatasya kīrtim || 6.6 || 146

paulastyavīravadanastabakāvasānāt
 puṣpāṇi daṇḍakavanēṣvapacētumicchōḥ |
 rakṣādhuraṃ dhṛtavatī maṇipādukē ! tvam
 rāmasya maithilasutāsahitē pracārē || 6.7 || 147

pādāvani ! pracalacāmarabṛndamadhyē
 bhadrāsanāstaragatā bhavatī virējē |
 ākīrṇadivyaśalilē kaṭakē sumērōḥ
 ambhōjinīva kalahāyitahaṃsayūthā || 6.8 || 148

mānyē raghūdvaḥpadē maṇipādukē ! tvam
 vinyasya vīgrahavatīmiva rājyalakṣmīm |
 ālōlamakṣavalayī bharatō jaṭāvān
 ālambya cāmaramananyamanāḥ siṣēvē || 6.9 || 149

prāptē divaṃ daśarathē bharatē vilakṣē
 paryākulēṣu bhṛśamuttarakōśalēṣu |
 tvam cēdupēkṣitavatī ka ivābhaviṣyat
 gōpāyituṃ guhasakhasya vibhōḥ padaṃ tat || 6.10 || 150

bhrāturyadamba ! virahād bharatē viṣaṅṅē
 dākṣiṇyamāśritavatī maṇipādukē ! tvam |
 āsīdaśēṣajagatāṃ śravaṇāmṛtaṃ tat
 vācālakāhaḷasahaṃ birudaṃ tadā tē || 6.11 || 151

rājyaṃ tadā daśarathādanu rāmataḥ prāk
 bibhrāṇayā caraṇarakṣiṇi ! vītakhēdam |
 tulyādhikārabhajanēna babhūva dhanyō
 vaṃśastvayā'mba ! manuvaṃśa mahīpatīnām || 6.12 || 152

varṣāṇi tāni vṛṣalō na tapāṃsi tēpē
 bālō na kaścidapi mṛtyuvaśaṃ jagāma |
 rājyē tavāmba ! raghupuṅgavapādarakṣē !
 naivāparaṃ pratividhēyamabhūt prasaktam || 6.13 || 153

viśvaṃ tvadāśritapadāmbujasambhavāyāṃ
 yasyāṃ pratiṣṭhitamidam maṇipādarakṣē ! |
 āsīdananyaśaraṇā samayē yathāvat
 sā'pi tvayā vasumatī vihitapṛatiṣṭhā || 6.14 || 154

prāyēṇa rānavirahavyathitā tadānīm
 utsaṅgamāśritavatī tava rājyalakṣmīḥ |
 tāmēva dēvi ! nanu jīvayituṃ jalārdrām
 aṅgīcakāra bhavatī bharatōpanītām || 6.15 || 155

vīravratapraṇayini prathamē raghūṅāṃ
 prāptē cirāya bharatē vratamāsidhāram |
 tyaktvā padāvani ! tadā vividhān vihārān
 ēkāśikāvratamapūrvamavartayastvam || 6.16 || 156

- kākutsthapādavirahapratipannamaunāṃ
 niṣpandatāmupagatāṃ maṇipādarakṣē ! |
 āśvāsayanniva muhurbharatastadānīṃ
 śītairavījayata cāmaramārutaistvām || 6.17 || 157
- yatra kvacidviharatō'pi padāravindaṃ
 rakṣyaṃ mayā raghupatēriti bhāvayantyā |
 niśśēṣamēva sahasā maṇipādarakṣē !
 niṣkaṅṭakaṃ jagadidaṃ vidadhē bhavatyā || 6.18 || 158
- rāmaṃ tvayā virahitaṃ bharataṃ ca tēna
 trātuṃ padāvani ! tadā yadabhūt pratītam |
 rāmānujasya tava cāmba ! jagat samastaṃ
 jāgarti tēna khalu jāgaraṇavratēna || 6.19 || 159
- antaḥ purē parijanaiḥ samayōpayātaiḥ
 abhyarcitā bhavasi yā vinayōpapannaiḥ |
 sā kōsalēśvarapadāvani ! bhūpatīnāṃ
 saṅghaṭṭanaṃ makuṭapaṅktibhiranvabhūstvam || 6.20 || 160
- prāpyādhikāramucitaṃ bhuvanasya guptyai
 bhadrāśanaṃ bharatavanditamāśrayantyā |
 madhyē'vatīrṇamiva mādhavapādarakṣē !
 mātastvayā'pi manuvaṃśamahīpatīnām || 6.21 || 161
- rājāsanē raghukulōdvahapādarakṣē !
 nīrājanaṃ samabhavat samayōcitaṃ tē |
 ślāghāvasēna bahuśaḥ parighūrṇitābhiḥ
 sāmantamaulīmaṇimaṅgaladīpikābhiḥ || 6.22 || 162

pr̥thvīpatīnāṃ yugapat kirīṭāḥ

pratyarthināṃ prāṇitumarthināṃ ca |

prāpustadā rāghavapādarakṣē !

tvadīyamāsthānikapādapīṭham || 6.23 ||

163

praṇamya raṅgēśvarapādarakṣē !

dūrōpanītairupadāviśēṣaiḥ |

sabhājayanti sma tadā sabhāyām

uccaistarāmuttarakōsalāstvām || 6.24 ||

164

apāvṛtadvāramayantritāśvaṃ

raṅgēśapādāvani ! pūrvamāsīt |

tvayā yadṛcchāsukhasuptapānthaṃ

rāmē vanasthē'pi padaṃ raghūṇām || 6.25 ||

165

ananyabhaktirmaṇipādukē ! tvām

abhyarcayan dāśarathirdvitīyaḥ |

vikalpyamānaḥ prathamēna kīrtyā

vandyaḥ svayaṃ vyōmasadāṃ babhūva || 6.26 ||

166

araṇyayōgyaṃ padamaspr̥santī

rāmasya rājārhapadē nivīṣṭā |

āsthānanityāsikayā nirāsthaḥ

svargaukasāṃ svairagatērvighātam || 6.27 ||

167

rājāsanē cēdbhavatī niṣaṇṇā

raṅgēśapādāvani ! tanna citram |

yatrādhirūḍhāḥ kramaśaḥ purā tvām

uttaṃsayantē raghusārvabhaumāḥ || 6.28 ||

168

bhadrāsanam cēt parivṛttamāsīt

*dēvi ! kṣaṇam dakṣiṇatōmukham tē |
katham bhavēt kāñcanapādarakṣē !
rāmasya rakṣōmṛgayāvihārah || 6.29 ||*

169

yāvat tvayā rāghavapādarakṣē !

*jigīṣitā rākṣasarājadhānī |
mālēva tāvallulitā madāndhaiḥ
udyānaśākhāmṛgayūthapaistē || 6.30 ||*

170

mahīkṣitām rāghavapādarakṣē !

*bhadrāsanasthām bhavatīm sprśantaḥ |
pūrvam tathātvē niyatē'pi bhūyaḥ
kalyāṇatāmānaśirē kirīṭāḥ || 6.31 ||*

171

anicchataḥ pāṇḍaramātapatram

*pitṛā vitīrṇam maṇipādarakṣē ! |
āsīt tvadartham vidhṛtēna tēna
chāyā samagrā bharatasya mauḷau || 6.32 ||*

172

pādukē ! raghupatau yadṛcchayā

*prasthitē vanavihāarakautukāt |
ādhirājyamadhigamya tē yuvām
akṣataḥ vasumatīmarakṣatam || 6.33 ||*

173

raghuvīrapadānuṣaṅgamātrāt

*paribarhēṣu nivēsitā yadi tvam |
adhikāradinē katham punastē
parivārāstava pādukē ! babhūvuḥ || 6.34 ||*

174

puruṣārthacatuṣṭayārthinīnām

pariṣat tē mahitā vasiṣṭhamukhyaiḥ |

krayavikrayapaṭṭaṇam prajānām

abhavat kāñcanapādukē ! tadānīm || 6.35 ||

175

manujatvatirōhitēna śakyē

vapuṣaikēna virōdhinām nirāsē |

abhajadbharatādibhēdamīśaḥ

svayamārādhayituṃ padāvani ! tvām || 6.36 ||

176

magadhāṅgakaḷiṅgavaṅgamukhyān

vimatān randhragavēṣiṇaḥ sasainyān |

raghupuṅgavapādukē ! vijigyē

bharataḥ śāsanamudvahan bhavatyāḥ || 6.37 ||

177

anitaravahanīyam mantrimukhyairyadā tat

tvayi vinihitamāsīt sūryavaṃśādhirājyam |

raghupatipadarakṣē ! ratnapīṭhē tadānīm

śriyamiva dadṛśustvām sādaram lōkapālāḥ || 6.38 ||

178

parihṛtadaṅḍakādhvagamanam padarakṣiṇi ! tat

pariṇataviśvasampadudayam yuvayōrdvitayam |

raghupatiratnapīṭhamadhiruhya tadā vidadhē

vyapagatavairibhūpanilayam vasudhāvalayam || 6.39 ||

179

prāptōdayā tadānīm

kimapi tamastannirākarōdbhavatī |

tanuriva manukulajanuṣām

prasavitrī ratnapādukē ! savituḥ || 6.40 ||

180

॥ *iti śrīkavitārkkikaśiṃhasya sarvatantrasvatantrasya*
śrīmadvēṅkaṭanāthasya vēdāntācāryasya kṛtiṣu
śrīraṅganāthapādukāśahasrē adhikāraparigrahapaddhatiḥ śaṣṭhī ॥
kavitārkkikaśiṃhāya kalyāṇaguṇaśālinē |
śrīmatē vēṅkaṭeśāya vēdāntaguravē namaḥ ॥

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēsikāya namaḥ

śrī raṅganāthadivya maṇipādukābhyāṃ namaḥ

॥ abhiṣēkapaddhatiḥ sapṭamī ॥

śrīmān vēṅkaṭanāthāryaḥ kavitārkkakēsarī |

vēdāntācāryavaryō mē sannidhattāṃ sadā hṛdi ॥

pāhi naḥ pādukē ! yasyāḥ

vidhāsyān abhiṣēcanam |

ābhiṣēcanikaṃ bhāṇḍam

cakrē rāmaḥ pradakṣiṇam ॥ 7.1 ॥

181

rāghavasya caraṇau padāvāni !

prēkṣituṃ tvadabhiṣēkamīṣatuḥ |

ābhiṣēcanikabhāṇḍasannidhau

yatpradakṣiṇagatiḥ śanairyayau ॥ 7.2 ॥

182

mūrdhābhiṣiktairniyamēna vāhyau

vicintya nūnaṃ raghunāthapādau |

ratnāsanasthāṃ maṇipādukē ! tvāṃ

rāmānujanmā bharatō'bhyaṣiñcat ॥ 7.3 ॥

183

bhrāturniyōgē'pyanivartamānaṃ

rājyābhiṣēkaṃ ca parityajantam |

rāmānujau tau nanu pāratantryāt

ubhāvubhābhyāṃ bhavati jigāya ॥ 7.4 ॥

184

nivēśya raṅgēśvarapādarakṣē !

bhadrāsanē sādaramabhyaṣiñcat |

vaśī vasiṣṭhō manuvaṃśajānāṃ

mahīkṣitāṃ vaṃśapurōhitastvām || 7.5 ||

185

kṛtābhiṣēkā bhavatī yathāvat

raṅgēśapādāvani ! ratnapīṭhē |

gaṅgānipātasnapitāṃ sumērōḥ

adhityakābhūmimadhaścakāra || 7.6 ||

186

vasiṣṭhamukhyairvihitābhiṣēkāṃ

rājyāsanē rāmanivēśayōgyē |

tuṣṭāva raṅgēśvarapādarakṣē !

prācētasastvāṃ prathamah kavīnām || 7.7 ||

187

rakṣōvadhārtham maṇipādarakṣē !

rāmātmanō raṅgapatēḥ pravāsē |

rakṣōpakārādbhavatī vitēnē

rājanvatīṃ kōsalarājadhānīm || 7.8 ||

188

prāptābhiṣēkā maṇipādarakṣē !

pratāpamugram pratipadyamānā |

śasāsa pṛthvīm bhavatī yathāvat

sākētasimhāsanasārvabhaumī || 7.9 ||

189

daśānanādīn maṇipādarakṣē !

jigīṣatō dāśarathērviyōgāt |

jātōpatāpā tvayi saṃprayuktaiḥ

tīrthōdakairucchvasitā dharitrī || 7.10 ||

190

adhyāsitaṃ manumukhaiḥ kramaśō narēndraiḥ

ārōpya dēvi ! bhavatīṃ tapanīyapīṭham |

rājyābhiṣēkamanaghaṃ maṇipādarakṣē !

rāmōcitaṃ tava vaśaṃ bharatō vitēnē || 7.11 ||

191

snēhēna dēvi ! bhavatīṃ viṣayē'bhīṣiñcan

dvissaptasaṅkhyabhuvanōdaradīparēkhām |

jātaṃ raghūdvaḥadivākaraviprayōgāt

andhaṃ tamisramaharadbharataḥ prajānām || 7.12 ||

192

hastāpacēyapuruṣārthaphalapasūtēḥ

mūlaṃ padāvani ! mukundamahīruhastvam |

chāyāviśēṣamadiśadyadasau prajānām

āvarjitaistvayi śubhairabhiṣēkatōyaiḥ || 7.13 ||

193

ahnāya rāmavirahātparikhinnavṛttēḥ

āśvāsanāya bhavatī maṇipādarakṣē ! |

tīrthābhiṣēkamapadiśya vasundharāyāḥ

cakrē tadā samucitaṃ śīśirōpacāram || 7.14 ||

194

mālinyamāśritavatī maṇipādarakṣē !

paṅkēna kēkayasutākalahōtthitēna |

śuddhiṃ parāmadhijagāma vasundharēyaṃ

tvattaḥ kṣaṇānnipatitairabhiṣēkatōyaiḥ || 7.15 ||

195

āvarjitaṃ munigaṇēna jagadvibhūtyai

tōyaṃ padāvani ! tadā tvayi mantrapūtam |

mūlāvasēkasalilaṃ nigamadrumāṇāṃ

śāpōdakaṃ ca samabhūtkṣaṇadācarāṇām || 7.16 ||

196

viprōṣitē raghupatau bhavatī yathārhaṃ
 mānyē padē sthitimatī manuvaṃśajānām |
 ātmanyatharvanipuṇaiḥ prahitaiḥ prajānām
 āsrūṇyapāsyadabhiṣēkajalpravāhaiḥ || 7.17 || 197

prāyō viśōṣitarasā pativiprayōgāt
 paryākulīkṛtasamudrapayōdharā gauḥ |
 amba ! tvadīyamabhiṣēkapayaḥ pibantī
 dhēnurbabhūva jagatāṃ dhanadhānyadōgdhrī || 7.18 || 198

vṛttē yathāvadabhiṣēkavidhau babhāsē
 paścāttavāmba ! bharatēna dhṛtaḥ kirīṭaḥ |
 ākasmikasvakulaviplavaśāntiharṣāt
 prāptastviṣāmiva patirmaṇipādukē ! tvām || 7.19 || 199

manuvaṃśapurōhitēna mantraiḥ
 abhimantrya tvayi pādukē ! prayuktam |
 abhiṣēkajalaṃ kṣaṇēna rājñāṃ
 śamayāmāsa samutthitān pratāpān || 7.20 || 200

pādapādupahr̥tā raghūdvaḥāt
 ālavālamiva pīṭhamāśritā |
 abhyaṣēci bhavatī tapōdhanaiḥ
 pārijātalatikēva pādukē ! || 7.21 || 201

alaghubhirabhiṣēkavyāpṛtairambubhistē
 dinakarakuladainyaṃ pādukē ! kṣālayiṣyan |
 sa khalu kamalayōnēḥ sūnurādhatta mantrē -
 ṣvadhikaniyamayōgāṃ śaktimātharvaṇēṣu || 7.22 || 202

- dinakarakulajānāṃ dēvi ! pṛthvīpatīnāṃ
 nirupadhimadhikāraṃ prāpnuvatyāṃ bhavatyāṃ |
 ajaniṣata samastāḥ pādukē ! tāvakīna -
 snapanasalilayōgānnimnagāstuṅgabhadrāḥ || 7.23 || 203
- tava vidhivadupāttē sārvabhaumābhiṣēkē
 bharatasamayavidbhiḥ pādukē ! mantrimukhyaiḥ |
 tvadavadhinijakarmasthāyinīnāṃ prajānāṃ
 prathamayugaviśēṣāḥ prādurāsan vicitrāḥ || 7.24 || 204
- avasitaripuśabdānanvabhūstvaṃ tadānīṃ
 raghupatipadarakṣē ! labdharājyābhiṣēkā |
 calitabhujalatānāṃ cāmaragrāhiṇīnāṃ
 maṇivalayaninādairmēdurān mantraghōṣān || 7.25 || 205
- samucitamabhiṣēkaṃ pādukē ! prāpnuvatyāṃ
 tvayi vinīpatitānāṃ dēvi ! tīrthōdakānāṃ |
 dhvaniranugatamantraḥ sīdatāṃ kōsalānāṃ
 śamayitumalamāsītsaṅkulānārtanādān || 7.26 || 206
- diviṣadanuvidhēyaṃ dēvi ! rājyābhiṣēkaṃ
 bharata iva yadi tvam pādukē ! nānvamaṃsthāḥ |
 kathamiva raghuvīraḥ kalpayēdalpayatnaḥ
 tricaturaśarapātaistādrśaṃ dēvakāryam || 7.27 || 207
- katicana padapadmasparśasaukhyam tyajantī
 vratamatulamadhāstvam vatsarān sāvadhānā |
 raghupatipadarakṣē ! rākṣasaistrāsītānāṃ
 raṅaraṅakavimuktaṃ yēna rājyaṃ surāṅām || 7.28 || 208

atharvōpajñam tē vidhivadabhiṣēkaṃ vidadhatām
vasiṣṭhādīnāmapyupacitacamatkārabharayā |
tvadāsthānyā raṅgakṣitiramaṇapādāvani ! tadā
laghīasyō jātā raghupariṣadāhōpuruṣikāḥ || 7.29 ||

209

abhiṣēcayatu sa rāmaḥ
padēna vā sprṣatu pādukē ! bhavatīm |
avisēṣitamahimā tvaṃ
kva vā viśēṣaḥ kṣamāsamētānām || 7.30 ||

210

|| iti śrīkavitārkkikasimḥasya sarvatantrasvatantrasya
śrīmadvēṅkaṭanāthasya vēdāntācāryasya kṛtiṣu
śrīraṅganāthapādukāśahasrē abhiṣēkapaddhatiḥ saptamī ||
kavitārkkikasimḥāya kalyāṇaguṇasālinē |
śrīmatē vēṅkaṭēsāya vēdāntaguravē namaḥ ||

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēsikāya namaḥ

śrī raṅganāthadivyaṃaṇipādukābhyāṃ namaḥ

॥ niryātanāpaddhatiḥ aṣṭamī ॥

śrīmān vēṅkaṭanāthāryaḥ kavitarḥkikakēsarī |

vēdāntācāryavaryō mē sannidhattāṃ sadā hṛdi ॥

abhiṣēkōtsavāttasmāt yasyā niryātanōtsavaḥ |

atyaricyata tāṃ vandē bhavyāṃ bharatadēvatām ॥ 8.1 ॥

211

upāsyā varṣāṇi caturdaśa tvām

uttārikāmuttarakōsalasthāḥ |

sanandanādyairapi durvigāhaṃ

sāntānikaṃ lōkamavāpuragryam ॥ 8.2 ॥

212

pādāvani ! pratyayitō hanūmān

sītāmiva tvāṃ ciraviprayuktām |

praṇamyā paulastyaripōrudantaṃ

vijñāpayāmāsa vinītavēṣaḥ ॥ 8.3 ॥

213

tavābhiṣēkānmaṇipādarakṣē !

mūlē niṣēkādiva vṛddhiyōgyāt |

jahustadaiva tridaśāṅganānāṃ

pramlānatāṃ patralatāṅkurāṇi ॥ 8.4 ॥

214

sarvatastvadabhiṣēkavāsarē

samyaguddhṛtasamastakaṅṭakē |

rāghavasya vipinēṣu pādukē !

yatra kāmagamatā vyavasthitā || 8.5 ||

215

kiṃ caturdaśabhirēva vatsaraiḥ

nityamēva maṇipādukē yuvām |

pādayōstribhuvanādhirājayōḥ

yauvarājyamadhigacchataṃ svayam || 8.6 ||

216

rāmasya rākṣasavadhatvaritasya kālē

pādāvani ! prakāṭayanniva pārṣṇigupṭim |

ācitrakūṭamadhigamya śaśaṃsa vārtām

avyāhatatvadabhiṣēkamṛdaṅganādaḥ || 8.7 ||

217

bhadrāṇi dēvi ! jagatāṃ pratipādayiṣyan

prāgēva yēna bhavatīm bharatō'bhyaṣiñcat |

manyē kapīśvaravibhīṣaṇayōryathāvat

santanyatē sma tata ēva kilābhiṣēkaḥ || 8.8 ||

218

sambhidyamānatamasāsarayūpanītaiḥ

saṃvardhitastava śubhairabhiṣēkatōyaiḥ |

manyē babhūva jaladhirmaṇipādarakṣē !

rāmāstrapāvakaśikhābhiraśōṣaṇīyaḥ || 8.9 ||

219

pādāvani ! tvadabhiṣēcanamaṅgalārthaṃ

bhērīśataṃ bhṛśamatāḍyata yatpratītaiḥ |

ākarṇya tasya sahasā tumulaṃ ninādaṃ

laṅkākavāṭanayanāni nimīlitāni || 8.10 ||

220

tāpōdgamastvadabhiṣēkajalpravāhaiḥ

utsāritastvaritamuttarakōsalēbhyaḥ |

lēbhē cirāya raghupuṅgavapādarakṣē !

laṅkāvarōdhasudṛśāṃ hr̥dayēṣu vāsam || 8.11 ||

221

āvarjitaṃ vidhividā maṅipādarakṣē !

padmāsanapriyasutēna purōhitēna |

āsinnidānamabhiṣēkajalaṃ tvadīyaṃ

naktañcarapraṇayinīnayanōdakānām || 8.12 ||

222

dēvi ! tvayā snapanasampadi saṃśritāyāṃ

dagdhē purē daśamukhasya valīmukhēna |

āsittataḥ prabhṛti viśvajanapratītam

adbhyō'gnirityavitathaṃ vacanaṃ munīnām || 8.13 ||

223

āyōdhyakaistvadabhiṣēkasamidhaharṣaiḥ

ādhmāpitāḥ śrutisukhaṃ nanu tē tadānīm |

rāmasya rākṣasaśirōlavanē'pyaśāmyan

yēṣāṃ dhvanirvijayaśaṅkharavō babhūva || 8.14 ||

224

prathayitumabhiṣēkaṃ pādukē ! tāvakīnaṃ

duritaśamanadakṣē dundubhau tāḍyamānē |

sapadi pariḡrhitam sādhasvaṃ dēvi ! nūnaṃ

daśavadanavadhūnām dakṣiṇairnētrakōśaiḥ || 8.15 ||

225

raghupatipadarakṣē ! ratnapīṭhē yadā tvām

akhilabhuvanamānyāmabhyaṣiñcadvasiṣṭhaḥ |

daśamukhamahiṣībhirdevi ! bāṣpāyitābhiḥ

stanayugamabhiṣēktuṃ tatkṣaṇādanvamamsthāḥ || 8.16 ||

226

rāmāstrāṇi nimittamātramihā tē labdhābhiṣēkā svayaṃ

rakṣastatkṣapayāñcakāra bhavatī bhadrāsanasthāyinī |

yaddōṣṇāmativēladarpadavathujvālōṣmalānāṃ tadā
 niṣpiṣṭaiḥ kaladhautāśailaśikharaiḥ karpūracūrṇā -
 yitam || 8.17 || 227

śrutvaivaṃ hanumanmukhādraghupatēḥ pratyāgatiṃ tatkṣaṇāt
 āsīdadbharatānuvartanavaśādārūḍhakumbhasthalām |
 kālōnnidrakaduṣṇadānamadirāmādyaddvirēphadhvani -
 ślāghācāṭubhirastutēva bhavatīṃ śatruñjayaḥ
 kuñjaraḥ || 8.18 || 228

pratyāgatasya bhavatīmaivalōkyā bhartuḥ
 pādāravindasavidhē bharatōpanītām |
 pūrvābhiṣēkavibhavābhyucitāṃ saparyāṃ
 madhyē satāmakṛta maithilarājakanyā || 8.19 || 229

samprēkṣya maithilasutā maṇipādarakṣē !
 pratyudgatasya bhavatīṃ bharatasya maulau |
 nirdiśya sā nibhṛtamañjalīnā purastāt
 tārādīkāḥ priyasakhīraśīṣatpraṇantum || 8.20 || 230

tulyē'pi dēvi ! raghuvīrapadāśrayatvē
 pūrvābhiṣēkamadhigamya garīyasī tvam |
 tēnaiva khalvabhajatāṃ maṇipādarakṣē !
 rakṣaḥplavaṅgamapatī bhavatīṃ svamūrdhnā || 8.21 || 231

nirvṛttarākṣasacamūmṛgayāvihārō
 raṅgēśvaraḥ sa khalu rāghavavaṃśagōptā |
 vaṃśakramādupanataṃ padamādadānō
 mānyaṃ punastvayi padaṃ nidadhē svakīyam || 8.22 || 232

tattādrśōścaraṇayōḥ praṇipatya bhartuḥ
 paurāstvayā vidhṛtayōḥ pratipannasattvāḥ |
 prāptābhiṣēkavibhavāmapi pādukē ! tvām
 ānandabāṣpasalilaiḥ punarabhyaṣiñcan || 8.23 || 233

mātaśtvayaiva samayē viṣamē'pi samyak
 rājanvatīṃ vasumatīmaivalōkya rāmaḥ |
 sañjīvanāya bharatasya samagrabhaktēḥ
 satyapraṭiśravatayaiva cakāra rājyam || 8.24 || 234

pādāvani ! pratigatasya purīmayōdhyāṃ
 paulastyahanturabhiṣēkajalārdramūrtēḥ |
 aṃsē yathārhamadhivāsya nijairyasōbhiḥ
 kastūrikēva nihitā vasudhā tvayaiva || 8.25 || 235

yā'sau caturdaśa samāḥ pativiprayuktā
 viśvambharā bhagavatī vidhṛtā bhavatyā |
 vinyasya tāṃ raghupatērbhujāśailaśṛṅgē
 bhūyō'pi tēna sahitāṃ bhavatī babhāra || 8.26 || 236

nistīrṇaduḥ khajaladhēranaghasya dēvi !
 tvatsamprayuktaraghunāthapadānvayēna |
 sadyaḥ sanandanamukhairapi durnirīkṣā
 sāmrajyasampadaparā bharatasya jajñē || 8.27 || 237

nirgatya dēvi ! bharatāñjalipadmamadyāt
 bhūyaḥ samāgatavatī puruṣōttamēna |
 padmēva bhadrāmakhilam maṇipādarakṣē
 prāduścakāra bhavatī jagatāṃ trayāṇām || 8.28 || 238

raghupatimadhirōpya svōcitē ratnapīṭhē

praguṇamabhajathāstvaṃ pādukē ! pādapīṭham |

tadapi bahumatistē tādrśī nityamāsīt

kva nu khalu mahitānāṃ kalpyatē tāratamyam || 8.29 ||

239

anuvṛttarāmbhāvaḥ

śaṅkē nirviṣṭacakravartipadām |

adhunā'pi raṅganāthaḥ

sacamatkāraṃ padēna bhajati tvām || 8.30 ||

240

|| iti śrīkavitārkkikasimḥasya sarvatantrasvatantrasya

śrīmadvēṅkaṭanāthasya vēdāntācāryasya kṛtiṣu

śrīraṅganāthapādukāśahasrē niryātanāpaddhatiḥ aṣṭamī ||

kavitārkkikasimḥāya kalyāṇaguṇasālinē |

śrīmatē vēṅkaṭeśāya vēdāntaguravē namaḥ ||

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēsikāya namaḥ

śrī raṅganāthadivyaṃaṇipādukābhyāṃ namaḥ

॥ *vaitālikapaddhatiḥ navamī* ॥

śrīmān vēṅkaṭanāthāryaḥ kavitarḥkikakēsarī |

vēdāntācāryavaryō mē sannidhattāṃ sadā hṛdi ॥

namastē pādukē ! puṃsāṃ

saṃsārārṇavasētavē |

yadārōhasya vēdāntā

vandivaitālikāḥ svayam ॥ 9.1 ॥

241

ucitamupacariṣyan raṅganātha ! prabhātē

vidhiśivasanakādyān bāhyakakṣyāniruddhān |

caraṇakamalasēvāsaukhyasāmrājyabhājāṃ

prathamavihitabhāgāṃ pādukāmādriyēthāḥ ॥ 9.2 ॥

242

padmājuṣṭaṃ bhajatu caraṇaṃ pādukā labdhavārā

pratyāsannāstava pariḥjanāḥ prātarāsthānayoḡyāḥ |

ardhōnmēṣādadhikasubhagāmardhanidrānuṣaṅgāṃ

nābhīpadmē tava nayanayoṛnātha ! paśyantū sōbhām ॥ 9.3 ॥

243

upanamati muhūrtaṃ śēṣasiddhāntasiddhaṃ

tadiha caraṇarakṣā raṅganātha tvayaiṣā |

mṛdupadamadhirūḍhā maṅjubhiḥ śiṅjitaiḥ svaiḥ

upadiśatu janānāmutsavārambhavārtām ॥ 9.4 ॥

244

raṅgādhīśa ! marudgaṇasya makuṭādāmnāyabr̥ndasya vā
 pratyānīya samarpitā vidhimukhairvāarakramādāgataiḥ |
 vāhārōhaṇasaṃbhṛtaṃ śramabharaṃ samyagvinētum kṣamā
 līlāsañcaraṇapriyā spr̥śatu tē pādāmbujaṃ pādukā || 9.5 || 245

vṛttaṃ kramēṇa bahudhā niyutaṃ vidhīnām
 ardhaṃ dvitīyamidamaṅkuritaṃ tavāhnaḥ |
 nīlāsakhībhirupanīya nivēśyamānā
 maṅktum prabhō ! tvarayatē maṅipādukā tvām || 9.6 || 246

divyāpsarōbhirupadarśitadīpavargē
 raṅgādhīrāja ! subhagē rajanīmukhē'smin |
 saṃrakṣiṇī caraṇayōḥ savilāsavṛttiḥ
 nīrājanāsanamasau nayatu svayaṃ tvām || 9.7 || 247

āsanāducitamāsanāntaraṃ
 raṅganātha ! yadi gantumīhasē |
 sannatēna vidhinā samarpitāṃ
 saprasādamadhirōha pādukām || 9.8 || 248

pariṇavanitābhiḥ prēṣitaḥ prāñjalistvām
 praṇamati madanō'yaṃ dēva ! śuddhāntadāsaḥ |
 phaṇipatisayanīyaṃ prāpayitrī salīlaṃ
 padakamalamiyaṃ tē pādukā paryupāstām || 9.9 || 249

iti nigamavandivacasā
 samayē samayē gr̥hītasāṅkētaḥ |
 abhisarati raṅganāthaḥ
 pratipadabhōgāya pādukē ! bhavatīm || 9.10 || 250

॥ *iti śrīkavitārkikasimḥasya sarvatantrasvatantrasya*
śrīmadvēṅkaṭanāthasya vēdāntācāryasya kṛtiṣu
śrīraṅganāthapādukāśahasrē vaitālikapaddhatiḥ navamī ॥
kavitārkikasimhāya kalyāṇaguṇaśālinē |
śrīmatē vēṅkaṭeśāya vēdāntaguravē namaḥ ॥

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēsikāya namaḥ

śrī raṅganāthadivyaṃaṇipādukābhyāṃ namaḥ

॥ śrīṅgārapaddhatiḥ daśamī ॥

śrīmān vēṅkaṭanāthāryaḥ kavitarḱikakēsarī |

vēdāntācāryavaryō mē sannidhattāṃ sadā hṛdi ॥

śaurēḥ śrīṅgāracēṣṭānāṃ

prasūtiṃ pādukāṃ bhajē |

yāmēṣa bhukṭē śuddhāntāt

pūrvāṃ paścādapi prabhuh ॥ 10.1 ॥

251

praṇatatrīdaśēndramauḷimālā

makarandārdraparāgapaṅkilēna |

anulimpati pādukē ! svayaṃ tvām

anurūpēṇa padēna raṅganāthaḥ ॥ 10.2 ॥

252

avadātahimāṃśukānuṣaktaṃ

padarakṣē ! tvayi raṅgiṇaḥ kadācit |

kimapi sthitamadvitīyamālyāṃ

viralāvasthitamauktikaṃ smarāmi ॥ 10.3 ॥

253

asahāyagrḥītarāṅganāthām

avarōdhāṅgaṇasīmni pādukē ! tvām |

sudṛśaḥ svayamarcayanti dūrāt

avataṃsōtpalavāsitairapāṅgaiḥ ॥ 10.4 ॥

254

- nirviśyamānamapi nūtanasannivēśam
 kaivalyakalpitavibhūṣaṇakāyakāntim |
 kālēṣu nirviśasi raṅgayuvānamēkā
 śrīṅgāranityarasikaṃ maṇipādarakṣē ! || 10.5 || 255
- nidrāyitasya kamiturmaṇipādukē ! tvaṃ
 paryaṅkikāparisaraṃ pratipadyamānā |
 śvāsānilapracalitēna bhajasyabhīkṣṇam
 nābhīsarōjarajasā navamaṅgarāgam || 10.6 || 256
- śayitavati rajanyāṃ pādukē ! raṅgabandhau
 caraṇakamalapārśvē sādaraṃ vartasē tvam |
 phaṇipatiśayanīyādutthitasya prabhātē
 prathamayanapātaṃ pāvanaṃ prāptukāmā || 10.7 || 257
- caraṇakamalasaṅgādraṅganāthasya nityaṃ
 nigamaparimalaṃ tvaṃ pādukē ! nirvamantī |
 niyatamatiśayānā vartasē sāvarōdham
 hṛdayamadhivasantīṃ mālikāṃ vaijayantīm || 10.8 || 258
- upaniṣadabalābhirnityamuttamaṃsanīyaṃ
 kimapi jaladhikanyāhastasaṃvāhanārham |
 tava tu caraṇarakṣē ! dēvi līlāravindaṃ
 caraṇasarasijaṃ taccāru cāṅūrahantuḥ || 10.9 || 259
- akhilāntaḥ puravārē -
 ṣvanēkavāraṃ padāvani ! svairam |
 anubhavati raṅganāthō
 vihāravikrāntisahacarīṃ bhavatīm || 10.10 || 260

॥ *iti śrīkavitārkkikaśiṃhasya sarvatantrasvatantrasya
śrīmadvēṅkaṭanāthasya vēdāntācāryasya kṛtiṣu
śrīraṅganāthapādukāśahasrē śṛṅgārapaddhatiḥ daśamī ॥
kavitārkkikaśiṃhāya kalyāṇaguṇaśālinē |
śrīmatē vēṅkaṭeśāya vēdāntaguravē namaḥ ॥*

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēsikāya namaḥ

śrī raṅganāthadivyaṃaṇipādukābhyāṃ namaḥ

॥ sañcārapaddhatiḥ ēkādaśī ॥

śrīmān vēṅkaṭanāthāryaḥ kavītārkikakēsarī |

vēdāntācāryavaryō mē sannidhattāṃ sadā hṛdi ॥

agratastē gamiṣyāmi

mṛdnantī kuśakaṅṭakān |

iti sītā'pi yadvṛttim

iyēṣa praṇamāmi tām ॥ 11.1 ॥

261

śaradaḥ śatamamba ! pādukē ! syāṃ

samayāhūtapitāmahastutāni |

maṇīmaṅṭapikāsu raṅgabhartuḥ

tvadadhīnāni gatāgatāni paśyan ॥ 11.2 ॥

262

tvadadhīnaparikramō mukundaḥ

tadadhīnastava pādukē ! vihāraḥ |

itarētarapāratantryamitthaṃ

yuvayōḥ siddhamananyatantrabhūmnōḥ ॥ 11.3 ॥

263

rajasā tamasā ca duṣṭasattvē

gahanē cētasi māmakē mukundaḥ |

ucitaṃ mṛgayāvihāramicchan

bhavatīmādrta pādukē ! padābhyām ॥ 11.4 ॥

264

- kṣamayā jagatāmapi trayāṅām
 avanē dēvi ! padāvani ! tvayaiva |
 abhigamyatamō'pi saṁśritānām
 abhigantā bhavati svayaṁ mukundaḥ || 11.5 ||* 265
- śīrasā bhavatīṁ dadhāti kaścit
 vidhṛtaḥ kō'pi padasṛṣā bhavatyā |
 ubhayōrmadhuvairipādarakṣē !
 tvadadhīnām gatimāmananti santaḥ || 11.6 ||* 266
- sṛṣataḥ śīrasā padēna ca tvām
 gatimuddiśya mukundapādukē ! dvau |
 avarōhati paścimaḥ padātsvāt
 adhirōhatyanaghastadēva pūrvāḥ || 11.7 ||* 267
- samayēṣvapadiśya jaitrayātrām
 vividhāntaḥ puravāgurāvyatītaḥ |
 niyataṁ maṇipādukē ! bhavatyā
 ramatē vartmani raṅgasārvabhaumaḥ || 11.8 ||* 268
- nijasamhananaprasaktalāsyam
 carati tvāmadhiruhya raṅganāthaḥ |
 padarakṣiṇi ! pāvanatvamāstām
 rasikāsvādamataḥ paraṁ na vidmaḥ || 11.9 ||* 269
- padayōranayōḥ parasya puṁsaḥ
 tvadanugrāhyavihārapaddhatērvā |
 śīrasō maṇipādukē ! śrutīnām
 manasō vā mama bhūṣaṇam tvamēkā || 11.10 ||* 270

kṛpayā madhuvairipādarakṣē !

*kaṭhinē cētasi māmakē vihartum |
makuṭēṣu divaukasāṃ vidhattē
bhavatī ratnavisaṃsthulēṣu yōgyām || 11.11 ||*

271

*caraṇadvayamarbhakasya śaurēḥ
śaradambhōruhacāturīdhurīṇam |
śakaṭāsaratāḍanē'pi guptaṃ*

tava śaktyā kila pādukē ! tadāsīt || 11.12 ||

272

*uttasthuṣō raṅgaśayasya śēṣāt
āsthānasiṃhāsanamārurukṣōḥ |
madhyēniśāntaṃ maṇipādukē ! tvāṃ
līlāpadanyāśasakhīṃ prapadyē || 11.13 ||*

273

*prāptādhikārāḥ patayaḥ prajānām
uttaṃsitāmuttamapādukē ! tvām |
raṅgēśituḥ svairavihāarakālē
saṃyōjayantyaṅghrisarōjayugmē || 11.14 ||*

274

*tvayā'nubaddhāṃ maṇipādarakṣē
līlāgatīṃ raṅgaśayasya puṃsaḥ |
niśāmayantō na punarbhajantē
saṃsārakāntāragatāgatāni || 11.15 ||*

275

*vyūhānupūrvīrucirān vihārān
padaḥkramēṇa pratipadyamānā |
bibharṣi nityaṃ maṇipādukē ! tvaṃ
muradviṣō mūrtiriva trilōkīm || 11.16 ||*

276

padēṣu mandēṣu mahatsvapi tvam
 nīrandhrasaṃślēṣavatī murārēḥ |
 pratyāyanārtham kila pādukē ! naḥ
 svābhāvikaṃ darśayasi prabhāvam || 11.17 || 277

kṛpāviśēṣātkṣamayā samētāṃ
 pravartamānāṃ jagatō vibhūtyai |
 avaimi nityaṃ maṇipādukē ! tvām
 ākasmikīṃ raṅgapatēḥ prasattim || 11.18 || 278

upāgatānāmupatāpaśāntyai
 sukhāvagāhāṃ gatimudvahantīm |
 paśyāmi śaurēḥ padavāhinīm tvām
 nimnēṣu tuṅgēṣu ca nirviśēṣām || 11.19 || 279

saha prayātā satataṃ prayāṇē
 prāptāsanē saṃśritapādapīṭhā |
 alaṅghanīyā sahajēna bhūmnā
 chāyēva śaurērmaṇipādukē ! tvam || 11.20 || 280

padasprśā raṅgapatirbhavatyā
 vicakramē viśvamidaṃ kṣaṇēna |
 tadasya manyē maṇipādarakṣē !
 tvayaiva vikhyātamurukramatvam || 11.21 || 281

sañcārayantī padamanvatiṣṭhaḥ
 sahāyakṛtyaṃ maṇipādarakṣē ! |
 mātastvamēkā manuvaṃśagōptuḥ
 gōpāyatō gautamadharmadārān || 11.22 || 282

tvattastriviṣṭapacarānasapatnayiṣyan

āruhya tārksyamavaruhya ca tatkṣaṇēna |
śuddhāntabhūmiṣu punarmaṇipādarakṣē !

viśrāmyati tvayi vihāravaśēna śauriḥ || 11.23 ||

283

vikramya bhūmimakhilāṃ balinā pradiṣṭāṃ

dēvē padāvani ! divaṃ parimātukāmē |
āsīdatō dinakarasya karōpatāpāt

saṃrakṣituṃ padasarōjamuparyabhūstvam || 11.24 ||

284

tvatsaṅgamānnanu sakṛdvidhisamprayuktā

śuddhiṃ parāmadhijagāma śivatvahētum |
raṅgādhirājapadarakṣiṇi ! kīdṛśī sā

gaṅgā babhūva bhavadīyagatāgatēna || 11.25 ||

285

vṛddhiṃ gavāṃ janayituṃ bhajatā vihārān

kṛṣṇēna raṅgarasikēna kṛtāśrayāyāḥ |
sañcāratastava tadā maṇipādarakṣē !

bṛndāvanaṃ sapadi nandanatulyamāsīt || 11.26 ||

286

mātastrayīmayatayā caraṇapramāṇē

dvē vikramēṣu vividhēṣu sahāyabhūtē |
nāthasya sādhu-parirakṣaṇakarmani tvam

duṣkṛdvināśanadaśāsu vihaṅgarājaḥ || 11.27 ||

287

pādāvani ! kvacana vikramaṇē bhujānāṃ

pañcāyudhī kararuhairbhajatē vikalpam |
nityaṃ tvamēva niyatā padayōrmurārēḥ

tēnāsi nūnamavikalpasamādhiyōgyā || 11.28 ||

288

akṣētravidbhiradhigantumasaśakyavṛttiḥ mātastvayā niravadhirnidhirapramēyaḥ rathyāntarēṣu caraṇāvani ! raṅgasaṅgī vātsalyanighnamanasā janasātkṛtō'sau 11.29	289
sampadyatē samucitaṃ kramamāśrayantyā sadvartmanā bhagavatō'pi gatirbhavatyā īṣṭē padāvani ! punaḥ ka ivētarēṣāṃ vyāvartanasya viṣamādapathapracārāt 11.30	290
raṅgēśvarēṇa saha lāsyaviśēṣabhājō līlōcitēṣu tava ratnaśilātalēṣu madhyē sthitāni katicinmaṇipādarakṣē ! sabhyān viśēṣamanuyōktumiti pratīmaḥ 11.31	291
nityaṃ padāvani ! nivēśya padaṃ bhavatyāṃ niṣpandakalpaparimēyaparicchadāni śṛṅgāraśītalatarāṇi bhavanti kālē raṅgēśvarasya lalitāni gatāgatāni 11.32	292
bhōgārcanāni kṛtibhiḥ parikalpitāni prītyaiva raṅganṛpatiḥ pratipadyamānaḥ paśyatsu nityamitarēṣu paricchadēṣu pratyāsanam bhajati kāñcanapādukē ! tvām 11.33	293
antastṛtīyanayanaiḥ svayamuttamāṅgaiḥ āvirbhaviṣyadatiriktamukhāmbujairvā nyasyanti raṅgarasikasya vihārakālē vārakramēṇa kṛtinō maṇipādukē ! tvām 11.34	294

- raṅgēśvarē samadhirūḍhavihaṅgarājē
 mātaṅgarājavidhṛtāṃ maṅipādukē ! tvām |
 anvāsate vidhṛtacārusitātapatrāḥ
 svargaukaśaḥ subhagacāmaralōlahastāḥ || 11.35 ||* 295
- viṣṇōḥ padaṃ gativaśādaparityajantīm
 lōkēṣu nityaviṣamēṣu samapracārām |
 anvētumarhati dhṛtāmakhilaiḥ surēndraiḥ
 gaṅgā kathaṃ nu garuḍadhvajapādukē ! tvām || 11.36 ||* 296
- bhikṣāmapēksya danujēndragṛhaṃ prayātuḥ
 guptyai gavāṃ viharatō vahataśca dūtyam |
 tattādṛśāni caraṇāvani ! raṅgabhartuḥ
 tvatsaṅgamēna subhagāni vicēṣṭitāni || 11.37 ||* 297
- nirvyajyamānanavatālalayaprathimnā
 niryantraṇēna nijasañcaraṇakramēṇa |
 mṛdnāsi raṅganṛpatērmaṅipādukē ! tvaṃ
 duḥ khātmakān praṇamatāṃ duritaprārōhān || 11.38 ||* 298
- nityaṃ ya ēva jagatō maṅipādarakṣē !
 sattāsthityayatanēṣu paraṃ nidānam |
 sō'pi svatantracaritastvadadhīnavṛttiḥ
 kā vā kathā taditarēṣu mitampacēṣu || 11.39 ||* 299
- nirviṣṭanāgaśayanēna parēṇa puṃsā
 nyastē padē tvayi padāvani ! lōkahētōḥ |
 svargaukasāṃ tvadanudhāvanatatparāṇāṃ
 sadyaḥ padāni vipadāmapadaṃ bhavanti || 11.40 ||* 300

- śaradupagamakālē santyajana yōganidrāṃ
 śaraṇamupagatānāṃ trāṇahētōḥ prayāsyana |
 jaladhiduhituraṅkānmandamādāya dēvi !
 tvayi khalu nidadhāti svamaṃ padaṃ raṅganāthaḥ || 11.41 || 301
- spr̥śasi padasarōjamaṃ pādukē ! nirvighātaṃ
 praviśasi ca samastāṃ dēvi ! śuddhāntakakṣyāṃ |
 aparamapi murārēḥ pūrvamābhīrakanyā -
 svabhisaraṇavidhīnāmagrimā sākṣiṇī tvam || 11.42 || 302
- pratibhavanamananyē pādukē ! tvatprabhāvāt
 vividhavapuṣi dēvē vibhramadyūtakālē |
 abhilaṣitasapatnīgēhayātrāvighātaṃ
 glahayati rahasi tvāṃ ṣoḍaśastrīsahasram || 11.43 || 303
- taṭabhuvi yamunāyāśchannavṛttau mukundē
 muhuradhigamahētōrmuhyatāṃ yauvatānāṃ |
 śamayitumalamāsīcchaṅkhacakrādicihnā
 pratipadavicikitsāṃ pādukē ! paddhatistē || 11.44 || 304
- adhigatabahuśākhān mañjuvācaḥ śukādīn
 sarasijanilayāyāḥ prītayē saṅgrahītum |
 prakāṭitaguṇajālaṃ pādukē ! raṅgabandhōḥ
 upaniṣadaṭavīṣu krīḍitaṃ tvatsanātham || 11.45 || 305
- munipariṣadi gītaṃ gautamīrakṣaṇaṃ tē
 muhuranukalayantō mañjuvācaḥ śakuntāḥ |
 uṣasi nijakulāyādutthitā daṇḍakēṣu
 svayamapi padarakṣē ! svairamāmrēḍayanti || 11.46 || 306

yamaniyamaviśuddhairyaṃ na paśyanti cittaiḥ
 śrutiṣu culakamātraṃ drśyatē yasya bhūmā |
 sulabhanikhilabhāvaṃ māṃsadrṣṭējanasya
 svayamupaharasi tvam pādukē ! taṃ pumāṃsam || 11.47 || 307

nidhimiva nirapāyaṃ tvāmanādr̥tya mōhāt
 ahamiva mama dōṣaṃ bhāvayan kṣudramartham |
 mayi sati karuṇāyāḥ pūrṇapātrē tvayā kiṃ
 paramupagamanīyaḥ pādukē ! raṅganāthaḥ || 11.48 || 308

kamapi kanakasindhōḥ saikatē sañcarantaṃ
 kalaśajaladhikanyāmēdinīdattahastam |
 anīśamanubhavēyaṃ pādukē ! tvayyadhīnaṃ
 sucaritaparipākaṃ sūribhiḥ sēvanīyam || 11.49 || 309

parisaramupayātā pādukē ! paśya mātāḥ
 karaṇavilayakhēdātkāndiśīkē vivēkē |
 puruṣamupanayantī puṇḍarīkākṣamagrē
 punarudaranivāsaklēśavicchēdanaṃ naḥ || 11.50 || 310

sā mē bhūyātsapadi bhavatī pādukē ! tāpaśāntyai
 yāmārūḍhō divamiva śubhaiḥ sēvyamānō marudbhiḥ |
 saudāmanyā saha kamalayā sahyajāvṛddhihētuh
 kālē kālē carati karuṇāvarṣukaḥ kṛṣṇamēghaḥ || 11.51 || 311

satyāllōkātsakalamahitātsthānatō vā raghūṇāṃ
 śaṅkē mātāḥ ! samadhikagaṇaṃ saikataṃ sahyajāyāḥ |
 pūrvampūrvaṃ ciraparicitaṃ pādukē ! yattyajantyā
 nītō nāthastadidamitarannīyatē na tvayā'sau || 11.52 || 312

agre dēvi ! tvayi sumanasāmagrimairantaraṅgaiḥ
 vinyastāyāṃ vinayagarimāvarjitāduttamāṅgāt |
 dattē pādaṃ daramukūlitaṃ tvatprabhāvātisaṅkī
 dēvaḥ śrīmān danujamathanō jaitrayātrāsvananyaḥ || 11.53 || 313

paurōdantān parikalayituṃ pādukē ! sañcariṣṇōḥ
 vyaktāvyaktā vaśikaviśikhāvartinī raṅgabhartuḥ |
 vēlātītaśrutiparimalairvyaktimabhyēti kālyē
 vinyāsaistē vibudhapariṣanmaulivinyāsadrśyaiḥ || 11.54 || 314

āsaṃskārāddvijapariṣadā nityamabhyasyamānā
 śrēyōhētuḥ śirasi jagataḥ sthāyinī svēna bhūmnā |
 raṅgādhīsē svayamudayini kṣēptumandhaṃ tamisraṃ
 gāyatrīva tricaturapadā gaṇyasē pādukē ! tvam || 11.55 || 315

bhavatīṃ parasya puruṣasya raṅgiṇō
 mahimānamēva maṇipādu ! manmahē |
 kathamanyathā svamahimapratiṣṭhitaḥ
 pratitiṣṭhati tvayi padātpadaṃ prabhuḥ || 11.56 || 316

tithiraṣṭamī yadavatāravaibhavāt
 prathamā tithistrijagatāmajāyata |
 maṇipādukē ! tamupanīya vīthikā -
 svatithīkarōṣi tadananyacakṣuṣām || 11.57 || 317

apāraprakhyātēraśaraṇaśaraṇyatvayaśāsā
 nanu tvam raṅgēndōścaraṇakamalasyāpi śaraṇam |
 yayā labhyaḥ paṅguprabhṛtibhiraṣau raṅganagara -
 pratōlīparyantē nidhiranaghavācāṃ niravadhiḥ || 11.58 || 318

tattadvāsagr̥hāṅgaṇapraṇayinaḥ śrīraṅgaśṛṅgāriṇō

vāllabhyādavibhaktamantharagatistvaṃ mē gatiḥ pādukē ! |

līlāpaṅkajahallakōtpalagalanmādhvīkasēkōtthitā

yatrāmōdavikalpanā vivṛṇutē śuddhāntavāra -

kramam || 11.59 || 319

sambhavatu pādarakṣē !

satyasuparṇādiraupavāhyagaṇaḥ |

yātrāsu raṅgabhartuḥ

prathamaparispandakāraṇaṃ bhavatī || 11.60 ||

320

|| iti śrīkavitārkkikasim̐hasya sarvatantrasvatantrasya

śrīmadvēṅkaṭanāthasya vēdāntācāryasya kṛtiṣu

śrīraṅganāthapādukāśahasrē sañcārapaddhatiḥ ekādaśī ||

kavitārkkikasim̐hāya kalyāṇaguṇaśālinē |

śrīmatē vēṅkaṭēśāya vēdāntaguravē namaḥ ||

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēsikāya namaḥ

śrī raṅganāthadivyaṃaṇipādukābhyāṃ namaḥ

॥ puṣpapaddhatiḥ dvādaśī ॥

śrīmān vēṅkaṭanāthāryaḥ kavītārkikakēsarī |

vēdāntācāryavaryō mē sannidhattāṃ sadā hṛdi ॥

śaurēḥ sañcārakālēṣu

puṣpavṛṣṭirdivaścyutā |

paryavasyati yatraiva

prapadyē tāṃ padāvanīm ॥ 12.1 ॥

321

daivataṃ mama jagattrayārcitā

divyadampativihārapādukā |

pāṇipādakamalārpaṇāttayōḥ

yā bhajatyanudinaṃ sabhājanam ॥ 12.2 ॥

322

tava raṅgarājamaṇipādu ! natō

vihitārhaṇaḥ surasaritpayasā |

avataṃsacandrakalayā giriśō

navakētakīdaḷamivārpayati ॥ 12.3 ॥

323

kusumēṣu samarpitēṣu bhaktaiḥ

tvayi raṅgēśapadāvani ! pratīmaḥ |

śaṭhakōpamunēstvadēkanāmnaḥ

subhagaṃ yatsurabhivamasya nityam ॥ 12.4 ॥

324

padē parasmin bhuvanē vidhātuḥ
 puṇyaiḥ prasūnaiḥ puḷinē sarayvāḥ |
 madhyē ca pādāvani ! sahyasindhōḥ
 āśiccatuḥ sthānamivārcanaṃ tē || 12.5 || 325

tavaiva raṅgēśvarapādarakṣē !
 saubhāgyamavyāhatamāptukāmāḥ |
 suradrumāṇāṃ prasavaiḥ sujātaiḥ
 abhyarcayantyapsarasō muhustvām || 12.6 || 326

nivēśitāṃ raṅgapatēḥ padābjē
 manyē saparyāṃ maṇipādarakṣē ! |
 tvadarpaṇādāpatitāmapaśyat
 gāṇḍīvadhanvā giriśōttamāṅgē || 12.7 || 327

patrāṇi raṅganṛpatērmaṇipādarakṣē !
 dvitrāṇyapi tvayi samarpya vibhūtikāmāḥ |
 paryāyalabdhapuruhūtapadāḥ śacīnāṃ
 patrāṅkurāṇi vilikhanti payōdharēṣu || 12.8 || 328

nirvartayanti tava yē nicitāni puṣpaiḥ
 vaihārikāṇyupavanāni vasundharāyām |
 kālēna tē kamalalōcanapādarakṣē !
 krīḍanti nandanavanē kṛtinaḥ pumāṃsaḥ || 12.9 || 329

arcanti yē madhubhidō maṇipādarakṣē !
 bhāvātmakairapi param bhavatīm prasūnaiḥ |
 mandāradāmasubhagairmakūṭairajasraṃ
 bṛndārakāḥ surabhayanti padaṃ tadīyam || 12.10 || 330

aspr̥ṣṭadōṣaparimarśamalaṅghyamanyaiḥ
 hastāpacēyamakhilaṃ puruṣārthavargam |
 citraṃ janārdanapadāvani ! sādhakānāṃ
 tvayyarpitāḥ sumanasaḥ sahasā phalanti || 12.11 || 331

vandārubhiḥ suragaṇaistvayi samprayuktā
 mālā vibhāti madhusūdanapādarakṣē ! |
 vikrāntaviṣṇupadasaṃśrayabaddhasakhyā
 bhāgīrathīva parirambhaṇakāṅkṣiṇī tē || 12.12 || 332

yē nāma raṅganṛpatērmaṇipādukē ! tvām
 abhyarcayanti kamalairadhikartukāmāḥ |
 ārōpayatyavahitā niyatiḥ kramāttān
 kalpāntariyakamalāsanapatrikāsu || 12.13 || 333

tvayyarpitāni manujairmaṇipādarakṣē !
 dūrvāṅkurāṇi sulabhānyathavā tulasyaḥ |
 sārādhikāḥ sapadi raṅganarēndraśaktyā
 saṃsāranāgadamanauśadhayō bhavanti || 12.14 || 334

ārādhyā nūnamasurārdanapādukē ! tvām
 āmuṣmikāya vibhavāya sahasrapatraiḥ |
 manvantarēṣu parivartiṣu dēvi ! martyāḥ
 paryāyataḥ pariṇamanti sahasranētrāḥ || 12.15 || 335

dhanyaistvayi tridaśarakṣakapādarakṣē !
 puṣpāṇi kāñcanamayāni samarpitāni |
 visraṃsinā vinamatō giriśōttamāṅgāt
 āragvadhēna militānyapṛthagbhavanti || 12.16 || 336

- viśvōpasargaśamanaṃ tvayi manyamānaiḥ
 vaimānikaiḥ praṇihitaṃ maṇipādarakṣē ! |
 padmāsahāyapadapadmanakhārciṣastē
 puṣpōpahāravibhavaṃ punaruktayanti || 12.17 || 337
- nākaukasāṃ śamayituṃ paripanthivargān
 nāthē padaṃ tvayi nivēśayituṃ pravṛttē |
 tvatsaṃśritāṃ vijahatastuḷasīṃ vamanti
 prasthānakāhalaravān prathamāṃ dvirēphāḥ || 12.18 || 338
- raṅgēśapādaparibhōgasujātagandhāṃ
 samprāpya dēvi ! bhavatīṃ saha divyapuṣpaiḥ |
 nityōpadarśitarasaṃ na kilādriyantē
 nābhīsarōjamapi nandanacañcarīkāḥ || 12.19 || 339
- prāgēva kāñcanapadāvani ! puṣpavarṣāt
 saṃvartitē śamitadaityabhayaiḥ surēndraiḥ |
 padmēkṣaṇasya padapadmanivēśalābhē
 puṣpābhiṣēkamucitaṃ pratipadyasē tvam || 12.20 || 340
- diśi diśi munipatnyō daṇḍakāraṇyabhāgē
 na jahati bahumānānnūnamadyāpi mūlam |
 raghupatipadarakṣē ! tvatpariṣkārahētōḥ
 apacitakusumānāmāśramānōkahānām || 12.21 || 341
- ghaṭayasi paripūrṇān kṛṣṇamēghapracārē
 kṛtibhirupahitaistvaṃ kētakīgarbhapātraiḥ |
 varatanupariṇāmādvāmataḥ śyāmalānāṃ
 praṇatisamayalagnān pādukē ! mauḷicandrān || 12.22 || 342

paricaraṇaniyuktaiḥ pādukē ! raṅgabhartuḥ
 pavanatanayamukhyairarpitāṃ tvatsamīpē |
 vinatavidhimukhēbhyō nirviśēṣāṃ dvirēphāḥ
 kathamapi vibhajantē kāñcanīṃ padmapaṅktim || 12.23 || 343

vidhiśivapuruhūtasparśitairdivyapuṣpaiḥ
 tvayi saha nipatantastattadudyānabhṛṅgāḥ |
 madhuripupadarakṣē ! mañjubhiḥ svairninādaiḥ
 aviditaparamārthān nūnamadhyāpayanti || 12.24 || 344

praśamayati janānāṃ sañjvaram raṅgabhartuḥ
 parisaracalitānāṃ pādukē ! cāmarāṇām |
 anudinamupayātairutthitaṃ divyapuṣpaiḥ
 nigamaparimalaṃ tē nirviśan gandhavāhaḥ || 12.25 || 345

akhilabhuvanarakṣānāṭikāṃ darśayiṣyan
 animiṣatarupuṣpairarcitē raṅgamadhyē |
 abhinayamanurūpaṃ śikṣayatyātmanā tvām
 prathamavihitalāsyāḥ pādukē ! raṅganāthaḥ || 12.26 || 346

agaḷitanijarāgāṃ dēvi ! viṣṇōḥ padaṃ tat
 tribhuvanamahānīyāṃ prāpya sandhyāmiva tvām |
 bhavati vibudhamuktaiḥ spaṣṭatārānuṣaṅgaṃ
 parisarapatitaistē pārijātaprasūnaiḥ || 12.27 || 347

vyañjantyētē vibhavamanaghaṃ rañjayantaḥ śrutīrnaḥ
 prādhvaṃ raṅgakṣitipatipadaṃ pādukē ! dhārayantyāḥ |
 nādairantarnihitanigamairnandanōdyānabhṛṅgāḥ
 divyaiḥ puṣpaiḥ snapitavapuṣō dēvi ! sausnātikāstē || 12.28 || 348

kiṃ puṣpaistulasīdalairapi kṛtaṃ dūrvā'pi dūrē sthitā
tvatpūjāsu mukundapādu ! kṛpayā tvaṃ kāmadhēnuḥ satām |
pratyagrāhṛtadarbhapallavalavagrāsābhilāṣōnmukhī
dhēnustiṣṭhatu sā vasiṣṭhabhavanadvārōpakaṇṭha -

sthalē || 12.29 || 349

cūḍāragvadharajasā

cūrṇasnapanam vidhāya tē pūrvam |
raṅgēśapādukē ! tvām
abhiṣiñcati mauliṅgayā śambhuḥ || 12.30 ||

350

|| iti śrīkavitārkikasimḥasya sarvatantrasvatantrasya
śrīmadvēṅkaṭanāthasya vēdāntācāryasya kṛtiṣu
śrīraṅganāthapādukāśahasrē puṣpapaddhatiḥ dvādaśī ||
kavitārkikasimhāya kalyāṇaguṇaśālinē |
śrīmatē vēṅkaṭēśāya vēdāntaguravē namaḥ ||

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēsikāya namaḥ

śrī raṅganāthadivyaṃaṇipādukābhyāṃ namaḥ

॥ parāgapaddhatiḥ trayōdaśī ॥

śrīmān vēṅkaṭanāthāryaḥ kavitarḥkikakēsarī |

vēdāntācāryavaryō mē sannidhattāṃ sadā hṛdi ॥

pāntu vaḥ padmanābhasya

pādukākēlipāṃsavaḥ |

ahalyādēhanirmāṇa -

paryāyaparamāṇavaḥ ॥ 13.1 ॥

351

tava sañcaraṇādrajō vidhūtaṃ

yadidaṃ raṅganarēndrapādarakṣē ! |

alamētadanāvilāni kartuṃ

katakakṣōda ivāśu mānasāni ॥ 13.2 ॥

352

punaruktapitāmahānubhāvāḥ

puruṣāḥ kēcidamī punanti viśvam |

madhuvairipadāravindabandhōḥ

aparāgāstava pādukē ! parāgaiḥ ॥ 13.3 ॥

353

abhiyuktajanō nijārbhakāṇāṃ

bahuśō raṅganarēndrapādarakṣē ! |

avalēpapiśācamōcanārthaṃ

rajasā limpati tāvakēna dēhān ॥ 13.4 ॥

354

śirasā pariḡṛhya lōkapālāḥ

tava raṅgēśvarapādukē ! rajāṃsi |

viṣamēṣu balēṣu dānavānāṃ

vyapanītānyaśirastramāviśanti || 13.5 ||

355

kṛtinaḥ śirasā samudvahantaḥ

katicitkēśavapādukē ! rajastē |

rajasastamasō'pi dūrabhūtaṃ

paripaśyanti viśuddhamēva sattvam || 13.6 ||

356

adhikaṃ padamāśritō'pi vēdhāḥ

prayatō raṅgadhurīṇapādarakṣē ! |

abhivāñchati saṅgamaṃ parāgaiḥ

abhijātaistava dēvi ! nābhijātaḥ || 13.7 ||

357

śuddhasattvavapuṣaiva bhavatyā

pādukē ! virajasau haripādau |

astu kiṃ punaridaṃ rajasā tē

śuddhasattvamayatā manujānām || 13.8 ||

358

tadrajastava tanōti pādukē !

mānasānyakaṭhināni dēhinām |

prastarasya padavīgatasya yat

vyācakāra munidharmadāratām || 13.9 ||

359

raṅgēśayasya puruṣasya jagadvibhūtyai

rathyāparikramavidhau maṇipādarakṣē ! |

sīmantadēśamanavadyasarasvatīnāṃ

sindūrayanti bhavaticaritāḥ parāgāḥ || 13.10 ||

360

mānyēna raṅganṛpatērmaṇipādarakṣē !
 cūdāpadāni rajasā tava bhūṣayantaḥ |
 kālakramēṇa bhajatām kamalāsanatvaṃ
 nābhīsarōjarajasām nivasanti madhyē || 13.11 || 361

mātarmukundacaraṇāvani ! tāvakīnāḥ
 cintāvaśīkaraṇacūrṇaviśēṣakalpāḥ |
 sañcārapāṃsukaṇikāḥ śirasā vahantō
 viśvaṃ punanti padapadmaparāgalēsaiḥ || 13.12 || 362

āyōjitānyamaladhībhirananyalabhyē
 pādāvani ! śrutivadhūpaṭavāsakṛtyē |
 tvatsañcarapracalitāni rajāṃsi śaurēḥ
 prakhyāpayanti padapadmaparāgaśōbhām || 13.13 || 363

mūrdhānamamba ! murabhinmaṇipādarakṣē !
 yēṣāṃ kadā'pi rajasā bhavatī punāti |
 tvāmēva tē sukṛtinaḥ snapayanti kālē
 mandāradāmarajasā makuṭacyutēna || 13.14 || 364

rathyāvihārarajasā paridhūsarāṅgīm
 raṅgēśvarasya lalitēṣu mahōtsavēṣu |
 prasphōṭayatyavanatō maṇipādukē ! tvām
 gaurīpatiḥ svayamibhājinapallavēna || 13.15 || 365

nēdīyasām nijaparāganivēśapūrvam
 sprṣṭvā śirāṃsi bhavatī bhavarōgabhājām |
 gādham nipīḍya garuḍadhvajapādarakṣē !
 mānagraham śamayatīva parairasādhyam || 13.16 || 366

āpātavallavatanōrakumārayūnaḥ
 pādāvani ! praviśatō yamunānikuñjān |
 āsīdanaṅgasamarātpurataḥ pravṛttaḥ
 sēnāparāga iva tē padavīparāgaḥ || 13.17 || 367

gaṅgāpagātaṭalatāgrhamāśrayantyāḥ
 pādāvani ! pracalitaṃ padavīrajastē |
 prāyēṇa pāvanatamaṃ praṇatasya śambhōḥ
 uddhūlanaṃ kimapi nūtanamātanōti || 13.18 || 368

antē tadā tvamaviḷambitamānayanantī
 raṅgādbhujāṅgaśayanaṃ maṇipādarakṣē ! |
 kāmaṃ nivartayitumarhasi sañjvaraṃ mē
 karpūracūrṇapaṭalairiva dhūlibhistē || 13.19 || 369

raṅgēśapādasahadarmacari ! tvadīyān
 mauḷau nivēśya mahitān padavīparāgān |
 santastrivargapadavīmatilaṅghayantō
 mauḷau padaṃ vidadhatē vibudhēśvarāṅām || 13.20 || 370

mātastadā mādhavapādarakṣē !
 tvayi prasaktaṃ tvarayōpayāntyām |
 parāmṛśēyaṃ padavīparāgaṃ
 prāṇaiḥ prayāṅāya samujjihānaiḥ || 13.21 || 371

tathāgatā rāghavapādarakṣē !
 sampāśyamānēṣu tapōdhanēṣu |
 āsīdahalyā tava pāṃsulēśaiḥ
 apāṃsulānāṃ svayamagraganyā || 13.22 || 372

paśyāmi padmēkṣaṇapādarakṣē !

bhavāmbudhiṃ pātumiva pravṛttān |

bhaktōpayānatvarayā bhavatyāḥ

paryasyamānān padavīparāgān || 13.23 ||

373

pañcāyudhī bhūṣaṇamēva śaurēḥ

yatastavaitē maṇipādarakṣē ! |

vitānvatē vyāptadiśaḥ parāgāḥ

śāntōdayān śatrucamūparāgān || 13.24 ||

374

pariṇatimakāṭhōrāṃ prāptayā yatprabhāvāt

alabhata śīlayā svān gautamō dharmadārān |

punarupajaniśaṅkāvārakaṃ pādukē ! tat

praśamayati rajastē rāgayōgaṃ prajānām || 13.25 ||

375

rajanivigamakālē rāmagāthāṃ paṭhantaḥ

kuśikatanayamukhyāḥ pādukē ! bhāvayantē |

upalaśakalasaktaistvatparāgairakāṇḍē

janitamunikaḷatrān daṇḍakāraṇyabhāgān || 13.26 ||

376

śubhasaraṇirajōbhiḥ śōbhayantī dharitrīṃ

pariṇatiramaṇīyān prakṣarantī pumarthān |

bhavasi bhuvanavandyā pādukē ! raṅgabhartuḥ

śaraṇamupagatānāṃ śāsvatī kāmadhēnuḥ || 13.27 ||

377

pavanataralitastē pādukē ! raṅgabhartuḥ

viharaṇasamayēṣu vyāptaviśvaḥ parāgaḥ |

viṣamaviṣayavartmavyākulānāmajasraṃ

vyapanayati janānāṃ vāsanārēṇujālam || 13.28 ||

378

niṣpratyūhamupāsiṣīmahī muhurniśśēṣadōṣacchidō

nityaṃ raṅgadhurandharasya nigamastōmārcitē pādukē ! |

dhattē mūrdhabhirādīpadmajanitā tattādrśī santatiḥ

yatsañcārapavitritakṣītirajaḥ paṅktiṃ

catuṣpañcaśaiḥ || 13.29 || 379

rajasā parōrajastat

na khalu na laṅghyēta bhagavatō'pi padam |

kimuta hṛdayaṃ madīyaṃ

bhavatī yadi nāma pādukē ! na syāt || 13.30 ||

380

|| iti śrīkavitārkkikaśiṃhasya sarvatantrasvatantrasya

śrīmadvēṅkaṭanāthasya vēdāntācāryasya kṛtiṣu

śrīraṅganāthapādukāśahasrē parāgapaddhatiḥ trayōdaśī ||

kavitārkkikaśiṃhāya kalyāṇaguṇaśālinē |

śrīmatē vēṅkaṭēśāya vēdāntaguravē namaḥ ||

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēsikāya namaḥ

śrī raṅganāthadivyaṃaṇipādukābhyāṃ namaḥ

॥ *nādapaddhatiḥ caturdaśī* ॥

śrīmān vēṅkaṭanāthāryaḥ kavītārkikakēsarī |

vēdāntācāryavaryō mē sannidhattāṃ sadā hṛdi ॥

śrutīnāṃ bhūṣaṇānāṃ tē śaṅkē raṅgēndrapādukē ! |

mithaḥ saṅgharṣasañjātaṃ rajaḥ kimapi śiñjitaṃ ॥ 14.1 ॥

381

murabhinmaṇipādukē ! bhavatyāḥ

stutimākarṇayatāṃ mayā nibaddhām |

avadhīrayasīva mañjunādaiḥ

acamatkāravacāṃsi durjanānām ॥ 14.2 ॥

382

vihitēṣvabhivādanēṣu vēdaiḥ

gamanōdīritagarbharatnanādā |

madhuraṃ madhuvairipādarakṣē !

bhavatī pratyabhivādanaṃ vidhattē ॥ 14.3 ॥

383

svadatē kimihaiva raṅganāthō

mayi tiṣṭhan yadi vā padē parasmin |

iti pṛcchasi dēvi ! nūnamasmān

madhuraistvaṃ maṇipādukē ninādaiḥ ॥ 14.4 ॥

384

avarōdhagatasya raṅgabhartuḥ

gatiṣu vyañjitaagarbharatnanādā |

<i>pratisaṃllapasīva pādukē ! tvam kamalānūpuramañjuśiñjitānām 14.5 </i>	385
<i>murabhiccaraṅāravindarūpaṃ mahitānandamavāpya pūruṣārtham anaghairmaṅipādukē ! ninādaiḥ ahamannāda itīva gāyasi tvam 14.6 </i>	386
<i>madhuvairipadāmbujaṃ bhajantī maṅipādāvani ! mañjuśiñjitēna paṭhasīva muhuḥ svayaṃ prajānām aparōpajñamarīṣṭaśāntimantram 14.7 </i>	387
<i>śrutibhiḥ paramaṃ padaṃ murārēḥ anidaṅkāramanēvamityupāttam idamitthamiti bravīṣi nūnaṃ maṅipādāvani ! mañjubhiḥ praṅādaiḥ 14.8 </i>	388
<i>munayaḥ praṅidhānasanniruddhē hṛdi raṅgēśvararatnapādukē ! tvām vinivēśya vibhāvayantyananyāḥ praṅavasya praṅidhiṃ tava praṅādam 14.9 </i>	389
<i>madhuraṃ maṅipādukē ! pravṛttē bhavatī raṅgapatērvihārakālē abhayārthanayā samabhyupētān avisamvādayatīva mañjunādaiḥ 14.10 </i>	390
<i>śravasōrmama pāraṅāṃ diśantī maṅipādāvani ! mañjulaiḥ praṅādaiḥ </i>	

ramayā kṣamayā ca dattahastaṃ samayē raṅgadhurīṅamānayēthāḥ 14.11	391
anuyāti nityamamṛtātmikāṃ kalāṃ tava raṅgacandramaṇipādu ! jhaṅkṛtam śravasā mukhēna paribhujya yatkṣaṇāt ajarāmaratvamupayānti sādhaveḥ 14.12	392
paruṣairajasramasatāmanarthakaiḥ parivādapaiśunavikatthanādibhiḥ madhukaiṭabhārīmaṇipādukē ! mama śrutiduṣkṛtāni vinivāraya svanaiḥ 14.13	393
pādukē ! pariyanasya dūrataḥ sūcayanti khalu tāvakāḥ svanāḥ līlayā bhujagatalpamujjhataḥ śrīmatastricaturān padakramān 14.14	394
dēvi ! daityadamanāya satvaram prasthitasya maṇipādukē ! prabhōḥ viśvamaṅgalaviśēśasūcakaṃ śākunaṃ bhavati tāvakaṃ rutam 14.15	395
dātumarhasi tadā mama śrutau dēvi ! raṅgapatiratnapādukē ! vihvalasya bhavadīyaśīṅjitaṃ svādu karṇarasanārasāyanam 14.16	396
ahamupari samastadēvatānām upari mamaiśa vibhāti vāsudēvaḥ	

tadiha parataramaṃ na kiñcidasmāt

iti vadasīva padāvani ! praṇādaiḥ || 14.17 ||

397

avanatavibudhēndramauḷimālā

madhumadaśikṣitamantharaprayātā |

prathayasi parirabdhaśauripādā

maṅkalahēna viyātajalpitanī || 14.18 ||

398

āsthānēṣu tridaśamahitān vartayitvā vihārān

sthānē sthānē nijaparijanaṃ vārayitvā yathārham |

vāsāgāraṃ svayamupasaraṃ pādukē ! mañjunādām

āparyaṅkāṇna khalu bhavatīṃ raṅganāthō jahāti || 14.19 ||

399

antarnyastairmaṅibhiruditaṃ pādukē ! raṅgabandhau

mandaṃ mandaṃ nihitacaraṇē mañjuḷaṃ tē ninādam |

paśyantyādikramapariṇatēḥ prāktanīṃ tām parāyā

manyē mitrāvaruṇaviṣayāduccarantīmavasthām || 14.20 ||

400

prakhyātānāṃ pariṣadi satām kārayitvā pratijñām

prāyēṇa tvām prathitavibhavām varṇayantī mayā tvam |

pādanyāsakramamanuḡaṇaṃ prāpya raṅgādhiraḡjāt

padyārambhān gaṇayasi paraṃ pādukē !

svairninādaiḥ || 14.21 || 401

viṣṇōrasmin padasarasijē vṛttibhēdairvicitraiḥ

aidamparyaṃ nigamavacasāmaikakaṇṭhyēna siddham |

itthaṃ puṃsāmanipuṇadhiyām pādukē ! tvam tadēva

sprṣṭvā satyaṃ vadasi niyataṃ mañjunā śiṅjitēna || 14.22 ||

402

āmnāyaistvāmanitaraparaiḥ stōtumabhyudyatānām
 madhyē bhaktyā madhuvijayinaḥ pādukē ! mōhabhājām |
 śikṣātattvaskhalitavacasām śikṣayasyēva puṃsām
 mātrādīni svayamanupadaṃ mañjubhiḥ svairninādaiḥ || 14.23 || 403

lakṣmīkāntaṃ kamapi taruṇaṃ rathyayā niṣpatantaṃ
 rāgād draṣṭuṃ tvaritamanasām rājadhānīvadhūnām |
 pratyādēśaṃ bhajati madhuraiḥ pādukē ! śiñjitaistē
 cētōhārī kusumadhanuṣaḥ śiñjinīmañjunādaḥ || 14.24 || 404

raṅgādhīśē saha kamalayā sādaraṃ yāyajūkaiḥ
 sāraṃ divyaṃ savanahaviṣāṃ bhōktumāhūyamānē |
 nēdīyōbhirnigamavacasām nityamaṃhaḥ pratīpaiḥ
 pratyālāpaṃ diśati bhavatī pādukē ! śiñjitaiḥ svaiḥ || 14.25 || 405

upāśya nūnaṃ maṇipādukē ! tvāṃ
 raṅgēśapādāmbujarājahaṃsīm |
 patyuhḥ prajānāmalabhanta pūrvam
 mañju svanaṃ vāhanarājahaṃsāḥ || 14.26 || 406

anādimāyārajanīvasēna
 prasvāpabhājām pratibōdhanārham |
 paśyāmi nityōditavāsarasya
 prabhātanāndīmiva pādukē ! tvām || 14.27 || 407

śṛṇōtu raṅgādhipatiḥ prajānām
 ārtadhvaniṃ kvāpi samujjihānam |
 itīva matvā maṇipādukē ! tvam
 mandapracārairmṛduśiñjitā'si || 14.28 || 408

- antē mamārtiṃ śamayīṣyatastām*
agrēsarāṅyāpatatō murārēḥ |
śramōpapannaḥ śṛṅuyāṃ bhavatyāḥ
śītāni pādāvani ! śiñjitāni || 14.29 || 409
- svādūni raṅgēśvarapādarakṣē !*
śrōtraiḥ pibantastava śiñjitāni |
pacantyavidyōpacitānaśēṣān
antargatānātmavidaḥ kaṣāyān || 14.30 || 410
- avaimi raṅgādhipatēḥ sakāśāt*
avēkṣamāṅeṣu janēṣu rakṣām |
udāranādāṃ maṅipādukē ! tvām
ōmityanujñākṣaramudgirantīm || 14.31 || 411
- madhudviṣaḥ svairavihāra hētuḥ*
mañjusvanān śikṣayasīva mātāḥ ! |
paryantabhājōrmaṅipādarakṣē !
padmādharāṅyōrmaṅinūpurāṇi || 14.32 || 412
- prāsthānikēṣu samayēṣu samāgatēṣu*
prāptā padaṃ paricitaṃ dvijapuṅgavēna |
puṣṇāsi raṅganṛpatērmaṅipādukē ! tvaṃ
punṅyāhaghōṣamiva garbhamaṅipraṅādaiḥ || 14.33 || 413
- ārtadhvanērucitamuttaramantakālē*
karnēṣu mañjuninadēna kariṣyasīti |
vāsaṃ bhajanti kṛtinō maṅipādarakṣē !
punṅyēṣu dēvi ! puḷinēṣu marudvṛdhāyāḥ || 14.34 || 414

- dūtyē balērvimathanē śakaṭasya bhaṅgē
 yātrōtsavēṣu ca vibhōḥ pratipannasakhyā |
 vīrāyitāni birudōpahitāni nūnaṃ
 mañjusvanaiḥ prathayasē maṇipādukē ! tvam || 14.35 || 415
- stōtuṃ pravṛttamapī mām niḡamastutām tvām
 vyāsajyamānakaraṇaṃ viṣayēṣvajasram |
 antarmaṇidhvanibhiracyutapādukē ! tvam
 sambōdhayasyanukalaṃ sahaḡānukampā || 14.36 || 416
- dēvasya dānavaripōrmaṇipādarakṣē !
 prasthānamaṅgaḡavidhau pratipannanādām |
 mā bhaiṣṭa sādḡava iti svayamālapantīm
 jānē jagattritayarakṣaṇadīkṣitām tvām || 14.37 || 417
- svacchandavibhramagatau maṇipādukē ! tvam
 pādāravindamadhigamya parasya puṃsaḡ |
 jātasvanā pratipadaṃ japasīva sūktaṃ
 vidrāvaṇaṃ kimapī vairivarūthinīnām || 14.38 || 418
- rakṣārthamāśritajanasya samujjihānē
 raṅgēśvarē śaradi śēṣabhujāṅgatalpāt |
 nādāstava śrutisukhā maṇipādarakṣē !
 prasthānaśaṅkhaninadāt prathamē bhavanti || 14.39 || 419
- nityaṃ padāmburuhayōriha gōpikām tvām
 gōpījanapriyatamō maṇipādarakṣē |
 sampannaghōṣavibhavām gatibhirnijābhiḡ
 prītyēva na tyajati raṅgasamāśritō'pi || 14.40 || 420

prāyah padāvani ! vibhōḥ praṇatārtihantuḥ
 prasthānamaṅgalavidhau prathamōdyatāni |
 tvacchiñjitāni sapadi svayamārabhantē
 kālōcitān kanakakāhalaśaṅkhanādān || 14.41 || 421

āmrēḍitaśrutigaṇairninadairmaṇīnām
 āmnāyavēdyamanubhāvamabhaṅguraṃ tē |
 udgāsyatāṃ niyatamicchasi sāmagānāṃ
 tānapradānamiva śauripadāvani ! tvam || 14.42 || 422

rathyāsu raṅganṛpatērmaṇipādarakṣē !
 tvadgarbharatnajanitō madhuraḥ praṇādaḥ |
 sandarśanōtsukadhiyāṃ purasundarīṇāṃ
 sampadyatē śravaṇamōhanamantraghōṣaḥ || 14.43 || 423

ākasmikēṣu samayēṣvapavārya bhr̥tyān
 antaḥpuraṃ viśati raṅgapatau salīlam |
 vyāmōhanēna bhavatī sudṛśāmadhītē
 mañjusvanēna madanōpaniṣadrahasyam || 14.44 || 424

yātrāvihārasamayēṣu samutthitaṃ tē
 raṅgādhipasya caraṇāvani ! mañju nādam |
 paryākulēndriyamṛgagrahaṇāya puṃsām
 sammōhanaṃ śabaragītamiva pratīmaḥ || 14.45 || 425

prāyēṇa sahyaduhiturnadarājakanyā
 jāmāturāgamanasūcanamīhamānā |
 mañjupraṇādasubhagairmaṇipādukē ! tvām
 antaryutāmakṛta yautakaratakhaṇḍaiḥ || 14.46 || 426

nityaṃ vihārasamayē nigamānuyātaiḥ
 vikṣēpatāṇḍavitagarbhamaṇiprasūtaiḥ |
 nādaiḥ svayaṃ narakamardanapādarakṣē !
 nādāvasānanilayaṃ vadasīva nātham || 14.47 || 427

sādhāraṇēṣu yuvayōrmaṇipādarakṣē !
 dēvasya dānavaripōstriṣu vikramēṣu |
 adyāpi śīñjitamiṣādanuvartamānaṃ
 nyūnādhikatvaviṣayaṃ kalahaṃ pratīmaḥ || 14.48 || 428

prāyaḥ padāvani ! vibhōḥ praṇayāparādhē
 mānagrahaṃ śamayituṃ mahiṣījanānām |
 uccārayanti ninadaistava garbharatnā -
 nyudghātamakṣaramupāśrayabhāratīnām || 14.49 || 429

antaścarēṣu pavanēṣu jitēṣvabhijñāḥ
 pratyāṇmukhīm pariṇamayya manaḥ pravṛttim |
 āsvādayanti sarasaṃ maṇipādarakṣē !
 nādāvasānasamayē bhavatīninādam || 14.50 || 430

dākṣiṇyamatra niyataṃ niyatā sudhā'smin
 ityudgatō niyatamacyutapādarakṣē ! |
 pratyēkaśamśritapadastutayē bhavatyōḥ
 saṅgharṣavāda iva madhyamaṇipraṇādaḥ || 14.51 || 431

sañcārakēlikalahāyitagarbharatnā
 sāṃsiddhikaṃ sakalajantuṣu sārvaabhaumam |
 rakṣārthinām prathayasīva padāvani ! tvaṃ
 raṅgēśvarasya niravagrahamānṛśaṃsyam || 14.52 || 432

prāptuṃ paraṃ puriśayaṃ puruṣaṃ munīnām
 abhyasyatāmanudinaṃ praṇavaṃ trimātram |
 śrīraṅgarājacaraṇāvani ! śīñjitaṃ tē
 śaṅkē samunnayanasāmaviśēṣaghōṣam || 14.53 || 433

nityaṃ samāhitadhiyāmupadarśayanti
 nāgēśayaṃ kimapi dhāma nijōrdhvabhāgē |
 hr̥tkarṇikāmanugatā maṇipādukē ! tvam
 mañjusvanā sphurasi vāgbhramarī parēva || 14.54 || 434

mānēṣu dānavaripōrmaṇipādarakṣē !
 tvāmāśritēṣu nigamēṣvavadhīritēṣu |
 mañjusvanairvadasī maivamitīva mātāḥ !
 vėlāṃ lilaṅghayiṣatō manujānnirōddhum || 14.55 || 435

krandatsu kātaratayā karaṇavyapāyē
 raṅgōpaśalyaśayitēṣu janēṣvalakṣyam |
 āsīdasi tvaritamaskhalitānukampā
 mātēva mañjuninadā maṇipādukē ! tvam || 14.56 || 436

bhāsvatsuvanṇavapuṣāṃ maṇipādarakṣē !
 padmāsahāyapadapadmavibhūṣaṇānām |
 mañjīraśīñjitavikalpitamañjunādā
 mañjūṣikēva bhavatī nigamāntavācām || 14.57 || 437

raṅgēśapādakamalāt tvadadhīnavṛttēḥ
 anyēṣu kēṣucidalakṣyamananyavēdyam |
 āmnāyagūḍhamabahirmaṇibhiḥ kvaṇadbhiḥ
 nēḍīyasāṃ prathayasīva nijānubhāvam || 14.58 || 438

kālōpapannakaraṇātyayanirvicēṣṭē

jātaśramē mayi janārdanapādarakṣē ! |

āśvāsanāya purataḥ prasarantu mātāḥ !

vārtāharāstava ravāḥ śamitārtayō mē || 14.59 ||

439

saṃrakṣaṇāya samayē jagatāṃ trayāṇāṃ

yātrāsu raṅganṛpatērupatasthuṣīṣu |

sampatsyatē śrutisukhairmaṇipādarakṣē !

maṅgalyasūktiranaghā tava mañjunādaiḥ || 14.60 ||

440

garbhōpalairgamanavēgavaśādvilōlaiḥ

vācālītā madhubhidō maṇipādarakṣē |

prastauṣi bhāvitadhiyāṃ pathi dēvayānē

prasthānamaṅgaḷamṛdaṅgaviśēṣaghōṣam || 14.61 ||

441

paryāṅkamāśritavatō maṇipādukē ! tvaṃ

pādaṃ vihāya parikalpitamaunamudrā |

śrōtuṃ prabhōravasaraṃ diśasīva mātāḥ !

nābhīsarōjaśayitārbhakasāmagītim || 14.62 ||

442

bhōgāya dēvi ! bhavatī maṇipādarakṣē !

padmāsahāyamadhirōpya bhujāṅgatalpē |

viśvasya guptimadhikṛtya vihārahīnā

vācaṃyamā kimapi cintayatīva kāryam || 14.63 ||

443

nityaprabōdhasubhagē puruṣē parasmin

nidrāmupēyūṣi tadēkavihāraśīlā |

mañjusvanaṃ vijahatī maṇipādukē ! tvaṃ

saṃvēśamicchasi paraṃ caraṇāntikasthā || 14.64 ||

444

lāsyam vihāya kimapi sthitamāśrayantī
 raṅgēśvarēṇa sahitā maṇimaṇḍapēṣu |
 mañjusvanēṣu viratēṣvapi viśvamētat
 maunēna hanta bhavatī mukharīkarōti || 14.65 || 445

vismāpitēva bhavatī maṇipādarakṣē !
 vairōcanērvitarāṇēna tathāvidhēna |
 ētāvatā'lamiti dēvi ! gṛhītapādā
 nātham trivikramamavārayatēva nādaiḥ || 14.66 || 446

sāmāni raṅganṛpatiḥ sarasaṃ ca gītaṃ
 līlāgatēṣu vinivārayati svatantraḥ |
 śrōtuṃ tava śrutisukhāni viśēṣavēdī
 mañjūni kāñcanapadāvani ! śiñjitāni || 14.67 || 447

tattādrśiṃ prathayatā rucirāṃ svarēkhāṃ
 varṇādhikēna madhusūdanapādarakṣē ! |
 paśyanti cittanikaṣē vinivēśya santō
 mañjusvanēna tava naigamikaṃ suvarṇam || 14.68 || 448

mugdhasya hanta bhavatīṃ stuvatō mamaitā -
 nyākarnya nūnamayathāyathajalpitāni |
 itthaṃ vada tvamiti śikṣayituṃ praṇādān
 mañjūnudīrayasi mādhavapādukē ! tvam || 14.69 || 449

ādau sahasramiti yatsahasā mayōktaṃ
 tuṣṭūsatā niravadhiṃ mahimārṇavaṃ tē |
 āmrēdayasyatha kimētadamṛṣyamāṇā
 mañjusvanēna madhujinmaṇipādukē ! tvam || 14.70 || 450

parimitaparibarhaṃ pādukē ! sañcariṣṇau
 tvayi vinihitapādē līlayā raṅganāthē |
 niyamayati vipañcīṃ nityamēkāntasēvī
 niśamayitumudārānnāradastē ninādān || 14.71 || 451

viharati viśikhāyāṃ raṅganāthē salīlaṃ
 gamanavaśavilōlairgarbharatnaiḥ kvaṇantyaḥ |
 mañivalayaninādairmañjulaistē diśanti
 prativacanamudāraṃ pādukē ! pauranāryaḥ || 14.72 || 452

anukṛtasavanīyastōtraśastrāṃ ninādaiḥ
 anugatanigamāṃ tvāmāsthītō raṅganāthaḥ |
 anitaravibudhārhaṃ havyamāsvādayiṣyan
 viśati caraṇarakṣē ! yajñavāṭaṃ dvijānām || 14.73 || 453

caraṇakamalamētadraṅganāthasya nityaṃ
 śaraṇamiti janānāṃ darśayantī yathāvat |
 pratipadamapi hr̥dyaṃ pādukē ! svādubhāvāt
 anuvadati paraṃ tē nādamāmnāyapañktiḥ || 14.74 || 454

rahitabhujagatalpē tvatsanāthē prajānāṃ
 pratibhayaśamanāya prasthitē raṅganāthē |
 prathamamudayamānaḥ pādukē ! tūryaghōṣāt
 pratiphalati ninādaḥ pāñcajanyaē tvadīyaḥ || 14.75 || 455

vakulaḍharatanustvaṃ saṃhitāṃ yāmapaśyaḥ
 śrutipariṣadi tasyāḥ saurabhaṃ yōjayanti |
 haricaraṇasarōjāmōdasammōditāyāḥ
 pratipadaramaṇīyāḥ pādukē ! tē ninādāḥ || 14.76 || 456

danutanayanihanturjaitrayātrānukūlē

śaradupagamakālē sahyajāmāpatanti |

śrutimadhuramudāraṃ śikṣituṃ tē ninādaṃ

parihṛtanijavāsāḥ pādukē ! rājahaṃsāḥ || 14.77 ||

457

viharaṇasamayēṣu pratyahaṃ raṅgabhartuḥ

caraṇanakhamayūkhaiḥ sōttariyā viśuddhaiḥ |

pariṇamayasi nādaṃ pādukē ! garbharatnaiḥ

damayitumiva śiṣyān dīrghikārājahaṃsān || 14.78 ||

458

pariṣadi viratāyāṃ pādukē ! raṅgabhartuḥ

pariḥjanamapavārya prasthitasyāvarōdhān |

mañinikarasamudyanmañjunādāpadēśāt

abhilapasi yathārhaṃ nūnamālōkaśabdān || 14.79 ||

459

gurujananiyataṃ tad gōpikānāṃ sahasraṃ

dinakaratanayāyāḥ saikatē divyagōpaḥ |

vaśamanayadayatnāt vaṃśanādānuyātaiḥ

tava khalu padarakṣē ! tādṛśairmañjunādaiḥ || 14.80 ||

460

nijapadavinivēśānnirviśēṣapracārān

pariṇamayati bhaktān raṅganāthō yathā mām |

iti viharaṇakālē mañjuśiñjāviśēṣaiḥ

hitamupadiśasīva prāṇināṃ pādukē ! tvam || 14.81 ||

461

ayamayamiti taistaiḥ kalpitānadhvabhēdān

pratipadamavalōkya prāṇināṃ vyākulānām |

caṭulamañikalāpaiḥ śauripādāvani ! tvam

mukharayasi vihārairmuktighaṇṭāpathāgryam || 14.82 ||

462

- padakamalamudāraṃ darśayantī murārēḥ
 kalamadhuraninādā garbharatnairvilōlaiḥ |
 viṣamaviṣayatṛṣṇāvyākulāni prajānām
 abhimukhayasi nūnaṃ pādukē ! mānasāni || 14.83 ||* 463
- madhuripupadarakṣē ! mandabuddhau mayi tvām
 anavadhimahimānaṃ tvatprasādāt stuvānē |
 maṇinikarasamutthairmañjunādaiḥ kavīnām
 uparamayasi tāmstān nūnamutsēkavādān || 14.84 ||* 464
- śaraṇamupagatē tvāṃ śārṅgiṇaḥ pādarakṣē !
 sakṛditi vidhisiddhaṃ tyaktukāmē vimōhāt |
 pracalitamañijālavyañjitaiḥ śiñjitaiḥ svaiḥ
 alamalamiti nūnaṃ vārayasyādarēṇa || 14.85 ||* 465
- vikalakaraṇavṛttau vihvalāṅgē vilakṣaṃ
 vilapati mayi mōhādbibhratī śauripādam |
 parisaramadhigantuṃ paśya pādāvani ! tvam
 pratibhayamakhilaṃ mē bhartsayantī ninādaiḥ || 14.86 ||* 466
- karaṇavigamakālē kālahuṅkāraśaṅkī
 drutapadamupagacchan dattahastaḥ priyābhyām |
 pariṇamayatu karṇē raṅganāthaḥ svayaṃ naḥ
 praṇavamiva bhavatyāḥ pādukē ! mañjunādam || 14.87 ||* 467
- kamalavanasakhīṃ tām kaumudīmudvahantaṃ
 savidhamupanayantī tādrśaṃ raṅgacandram |
 praḷayadinasamutthān pādukē ! māmakīnān
 praśamaya paritāpān śītalaiḥ śiñjitaiḥ svaiḥ || 14.88 ||* 468

praśamayatu bhayaṃ naḥ paścimaśvāsakālē
 rahasi viharāṇaṃ tē raṅganāthēna sārdham |
 niyatamanuvidhattē pādukē ! yanninādō
 nikhilabhuvanarakṣāghōṣaṅghōṣalīlam || 14.89 || 469

trikavinihitahastaṃ cintayitvā kṛtāntaṃ
 gatavati hr̥di mōhaṃ gacchatā jīvitēna |
 parikalayatu bōdhaṃ pādukē ! śīñjitaṃ tē
 tvarayitumiva sajjāṃ tvadvidhēyaṃ mukundam || 14.90 || 470

upaghnaṃ saṃvittērupaniṣadupōdghātavacanaṃ
 tava śrāvaṃ śrāvaṃ śrutisubhagamantarmañiravam |
 vijṛmbhantē nūnaṃ madhumathanapādāvani ! mama
 dravībhūtadrākṣāmadhurimadhurīṅghāḥ phaṇitayaḥ || 14.91 || 471

vilāsaiḥ krīṅantō nikhilajanacētāṃsi vividhāḥ
 vihārāstē raṅgakṣitiramaṇapādāvani ! muhuḥ |
 vigāhantāmantarmama viluṭhadantarmaṇisilā
 khalātkāravvyājakṣaradamṛtadhārādhamanayaḥ || 14.92 || 472

śrutisrēṅīsthēyaśrutisubhagaśīñjāmukharitāṃ
 bhajēma tvāṃ padmāramaṇacaraṇatrāyīṇi ! param |
 na mudrānidrāṇadraviṅakanaṇaviśrāṇanadaśā
 viśālāhaṅkāraṃ kamapi ghanahuṅkāraparuṣam || 14.93 || 473

tavaitachrīraṅgakṣitipadatrāyīṇi ! nṛṅāṃ
 bhavatyāgaścintāraṇaraṇakabhaṅgāya raṇitam |
 śarīrē svaṃ bhāvaṃ prathayati yadākarṇanavaśāt
 na naḥ karṇē bhāvī yamamahīṣaḅhaṅṅāghaṅghaṅghaḥ || 14.94 || 474

paritrastāḥ puṇyadravapatānavēgātprathamataḥ
 kṣaradbhiḥ śrīraṅgakṣitiramaṇapādāvani ! tadā |
 vidāmāsurdēvā balimathanasaṃrambhamanaghaiḥ
 praṇādaistē sadyaḥ padakamalavikrāntipiśunaiḥ || 14.95 || 475

svēṣu svēṣu padēṣu kiṃ niyamasyaṣṭau diśāmīśvarān
 svairālāpakathāḥ pravartayasi kiṃ trayyā sahāsīnayā |
 raṅgēśasya samastalōkamahitaṃ prāptā padāmbhōruhaṃ
 mā bhaiṣṛiti māmudīrayasi vā mañjusvanaiḥ
 pādukē ! || 14.96 || 476

raṅgē dēvi ! rathāṅgapāṇicaraṇasvacchandaliśakhi !
 stōkaspanditaramyavibhramagatiprastāvakaṃ tāvakam |
 kālōpāgatakālakiṅkaracamūhuṅkārāparāmparī -
 durvāraprativāvadūkamanaghaṃ śrōṣyāmi
 śīñjāravam || 14.97 || 477

tvacchiñjāravaśarkarārasasadāsvādātsatāmunmadā
 mātarmādhavapādukē ! bahuvīdāṃ prāyaḥ śrutirmuhyati |
 sārāsārasakṛdvimarśanaparimlānākṣaragranthibhiḥ
 granthaistvāmiha varṇayāmyahamatastrāsatrapā -
 varjitaḥ || 14.98 || 478

tavāmba ! kila khēlatāṃ gativāśēna garbhāśmanāṃ
 ramāramaṇapādukē ! kimapi mañjubhiḥ śīñjitaiḥ |
 padastutividhāyibhistvadanubhāvasiddhāntibhiḥ
 sayūthyakalahāyitaṃ śrutīśataṃ samāpadyatē || 14.99 || 479

kṣipati maṇipādarakṣē !

nādairnūnaṃ samāśritatrāṇē |

raṅgēśvarasya bhavatī

rakṣāpēkṣāpratīkṣaṇavilambam || 14.100 ||

480

|| iti śrīkavitārkkikasimḥasya sarvatantrasvatantrasya

śrīmadvēṅkaṭanāthasya vēdāntācāryasya kṛtiṣu

śrīraṅganāthapādukāśahasrē nādapaddhatiḥ caturdaśī ||

kavitārkkikasimhāya kalyāṇaguṇaśālinē |

śrīmatē vēṅkaṭēśāya vēdāntaguravē namaḥ ||

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ

śrī raṅganāthadivyaṃaṇipādukābhyāṃ namaḥ

॥ ratnasāmānyapaddhatīḥ pañcadaśī ॥

śrīmān vēṅkaṭanāthāryaḥ kavītārkikakēsarī |

vēdāntācāryavaryō mē sannidhattāṃ sadā hṛdi ॥

udarciṣastē raṅgēndra

pādāvani ! bahirmaṇīn |

antarmaṇiravaṃ śrutvā

manyē rōmāñcitākṛtīn ॥ 15.1 ॥

481

vidhēhi śaurērmaṇipādukē ! tvam

vipadyamānē mayi raśmijālaiḥ |

āsīdatāmantaḥkārāṇāṃ

vitṛāsanān vētralatāviśēṣān ॥ 15.2 ॥

482

mukundapādāvani ! madhyanādyā

mūrdhanyayā niṣpatatō mumukṣōḥ |

ābrahmalōkādavalambanārthaṃ

ratnāni tē raśmigaṇaṃ sṛjanti ॥ 15.3 ॥

483

asūryabhēdyāṃ rajanīṃ prajānām

ālōkamātrēṇa nivārayantī |

amōghavṛttirmaṇipādarakṣē !

muradviṣō mūrtimatī dayā tvam ॥ 15.4 ॥

484

raṅgēśapādāvani ! tāvakānāṃ
 ratnōpalānāṃ dyutayaḥ sphuranti |
 śrēyaḥ phalānāṃ śrutivallarīṇāṃ
 upaghnaśākhā iva nirvyapāyāḥ || 15.5 || 485

kasyāpi puṃsaḥ kanakāpagāyāḥ
 puṇyē salīlaṃ puḷinē śayālōḥ |
 samīpavṛttirmaṇipādukē ! tvaṃ
 saṃvāhayantīva padaṃ karaiḥ svaiḥ || 15.6 || 486

didṛkṣamāṇasya paraṃ nidhānaṃ
 snēhānvitē yōgadaśāvisēṣē |
 saṃvitpradīpaṃ maṇipādarakṣē !
 sandhukṣayantīva marīcayastē || 15.7 || 487

samādhībhājāṃ tanutē tvadīyā
 raṅgēśapādāvani ! ratnapaṅktiḥ |
 sthānaṃ prayātum tamasāḥ paraṃ tat
 pradīpakṛtyaṃ prabhayā mahatyā || 15.8 || 488

badhnāsi raṅgēśvarapādarakṣē !
 manyē yathārhaṃ maṇiraśmijālaiḥ |
 sēvānatānāṃ tridaśēśvarāṇāṃ
 śēṣāpaṭīṃ śēkharasannikṛṣṭām || 15.9 || 489

bhajanti raṅgēśvarapādarakṣē !
 prakalpayantō vividhān pumarthān |
 udarciṣaścintayatāṃ janānāṃ
 cintāmaṇitvaṃ maṇayastvadīyāḥ || 15.10 || 490

- nāthasya dattē nadarājakanyā
 pātuṃ śubhān pādanakhēnduraśmīn |
 maṇiprabhābhiḥ pratipannapakṣāṃ
 līlācakōrīmiva pādukē ! tvām || 15.11 || 491
- janasya raṅgēśvarapādukē ! tvam
 jātānukampā janayasyayatnāt |
 ākṛṣya dūrānmaṇiraśmijālaiḥ
 ananyalakṣyāṇi vilōcanāni || 15.12 || 492
- raṅgēśapādāvani ! tāvakīnaiḥ
 sprṣṭāḥ kadācinmaṇiraśmipāśaiḥ |
 kālasya ghōraṃ na bhajanti bhūyah
 kārāgrhāntēṣu kaśābhighātam || 15.13 || 493
- ratnāni raṅgēśvarapādarakṣē !
 tvadāśritānyapratighairmayūkhaiḥ |
 āsēduṣiṇāṃ śrutisundarīṇāṃ
 vitanvatē varṇanicōlalakṣmīm || 15.14 || 494
- nidrārasapraṇayinō maṇipādarakṣē !
 raṅgēśvarasya savidham pratipadyamānā |
 śayyāphaṇīndramabhitō bhavatī vidhattē
 ratnāṃśubhiryavanikāmiva darśanīyām || 15.15 || 495
- sadyastvadudgrahadaśānamitākṛtīnāṃ
 srastāṃśukaṃ nijarucā maṇipādukē ! tvam |
 padmāsahāyaparivāravilāsinīnāṃ
 paṭṭāṃśukairiva payōdharamāvṛṇōṣi || 15.16 || 496

dēvasya raṅgavasatēḥ purataḥ pravṛttaiḥ
 uddhūtaviśvatimirāṃ maṇiraśmijālaiḥ |
 manyē madīyahṛdayāyatanapravēśa -
 māṅgalyadīpakaṇikāṃ maṇipādukē ! tvām || 15.17 || 497

ākīrṇaratnanikarāṃ maṇipādukē ! tvāṃ
 raṅgēśvarasya laḷitāṃ vipaṇiṃ pratīmaḥ |
 yatsaṃśrayēṇa bhavati sthirabhaktimūlyam
 kaivalyamatra jagatāṃ krayavikrayārham || 15.18 || 498

vyañktuṃ kṣamaṃ bhagavatō jagadīśvaratvaṃ
 vajrāṅkuśadhvajasarōruhacakracihnam |
 āśliṣya nirbhararuciṃ maṇipādukē ! tvām
 āsīdanābharaṇasundaramaṅghripadmam || 15.19 || 499

ratnaprabhāpaṭalacakramanōharā tvam
 padmāruṇam padamidaṃ tvayi raṅgabhartuḥ |
 manyē tadētadubhayaṃ maṇipādarakṣē !
 cakrābjamaṇḍalamakiñcanarakṣaṇārham || 15.20 || 500

trāsātsvayaṃ praṇamatāṃ danujēśvarāṇām
 saṅkhyē'valūnaśirasāmapī mauliratnaiḥ |
 āyōjayatyanukalam maṇipādukē ! tvāṃ
 sairandhrikēva muravairikṛpāṇadhārā || 15.21 || 501

āskandanāni vibudhēndraśikhāmaṇīnām
 tvāmāśritānyasurasūdanapādarakṣē ! |
 ratnāni tē stutisuvarṇaparīkṣaṇārthē
 nūnam bhajanti nikaṣōpalatāṃ kavīnām || 15.22 || 502

pādāvani ! praṇayināṃ pratipāditārthāṃ
 krīḍāsarōjamiva śauripadaṃ vahantīm |
 pratyuptaratnanikarapratipannaśōbhāṃ
 paśyāmi rōhaṇagirēradhidēvatāṃ tvām || 15.23 || 503

yāmēva ratnakiraṇairmaṇipādarakṣē !
 cūḍāpadē tanubhṛtāṃ bhavatī vidhattē |
 śakrādidaivataśikhāmaṇirajyamānaiḥ
 tāmēva tē prakāṣayanti padairabhikhyām || 15.24 || 504

ratnāṅkurairaviralā maṇipādarakṣē !
 pākōnmukhaiḥ parigatā puruṣārthasasyaiḥ |
 dēvēna raṅgapatinā jagatāṃ vibhūtyai
 kēdārikēva kṛpayā parikalpitā tvam || 15.25 || 505

nirdhūtamōhatimirāstava ratnadīpaiḥ
 nirviśyamānavibhavaṃ nadarājaputryā |
 pratyakṣayanti nigamāntanigūḍhamarthaṃ
 pādāvani ! tvayi nivēśitabhāvabandhāḥ || 15.26 || 506

ratnōpalaprakarasambhava ēśa dūrāt
 raṅgādhirājacaraṇāvani ! tāvakīnaḥ |
 ārdhrāparādhaparikhinnadhiyāṃ prajānām
 āśvāsanārtha iva bhāti karaprasāraḥ || 15.27 || 507

vyāmuhyatō viśayibālamṛgān madīyān
 saṃsāragharmajanitāsu marīcikāsu |
 pādāvani ! praguṇaratnamayūkhajālaiḥ
 ākṛṣya viśramaya kēśavakāntisindhau || 15.28 || 508

antarnidhāya munibhiḥ parirakṣyamāṇām
 ātmīyaraśmigūṇitāṃ maṇipādarakṣē ! |
 raṅgēśapādakamalapratipannamudrāṃ
 nīvīmavaimi bhavatīṃ nigamāntavācām || 15.29 || 509

rāmasya raṅgavasatēścaraṇānuṣaṅgāt
 kāṣṭhāṃ gatāṃ bhuvanapāvanatāṃ dadhānā |
 pādāvani ! pracuraratnaśilānibaddhā
 saṃsārasantaraṇasēturasi prajānām || 15.30 || 510

diviṣanmakuṭeṣu sañcarantyaḥ
 pracurastē maṇipādukē ! prakāśaḥ |
 divi raṅgapatērmahōtsavārthaṃ
 vītatā vandanamālikēva bhāti || 15.31 || 511

prabhavanti davīyasāṃ svabhāvāt
 tava ratnāni mukundapādarakṣē ! |
 ayasāmiva hanta lōhakāntāḥ
 kaṭhinānāṃ manasāṃ vikarṣaṇāya || 15.32 || 512

paripaśyati dēvi ! raṅganāthē
 rahasi tvaṃ savidhē nivīśya lakṣmyāḥ |
 paripuśyasi ratnadhāmabhiḥ svaiḥ
 anasūyēva manōjñamaṅgarāgam || 15.33 || 513

tava ratnakarārpitaṃ navīnaṃ
 pariḡrhya sthiraamaśukam manōjñam |
 jaradaśukavatsukhēna dēham
 kṛtinaḥ kēśavapādukē ! tyajanti || 15.34 || 514

<p>abhitō maṇipādukē ! nibaddhaiḥ kṛtasamṣkāraviśēṣamātmaratnaiḥ kurutē bhavatī padaṃ murārēḥ kaṭhinē'smin hṛdi mē nivēśayōgyam 15.35 </p>	515
<p>nijaratnakarāñcalairmadiyān aparādhānavadhūya dattasāmyā ramayā sahitasya raṅgabhartuḥ padayōrarpaya pādukē ! svayaṃ mām 15.36 </p>	516
<p>raśmijālaparivēṣabandhurā raṅgabhūmipatiratnapādukē ! viśvalōcanavihaṅgahāriṇī vāgurēva vitatā virājasē 15.37 </p>	517
<p>mānasāmbujavikāśahētubhiḥ sēvitā maṇigaṇaiḥ prabhākaraiḥ pādukē ! vahasī sadbhiraśritām dēvi ! viṣṇupadasampadaṃ navām 15.38 </p>	518
<p>adhiśayitaphaṇīśvarasya śaurēḥ svayamadhirūḍhapadōpadhānapārśvā maṇivalayajuṣā karēṇa mandaṃ sprśasi padāvani ! pādayōryugaṃ tat 15.39 </p>	519
<p>bhavatyantē tvāṃ praṇatasya jantōḥ tadōkō'grajvalanaṃ tvatprakāśaiḥ yatō nādyā madhyamayā viniryan gatiṃ vindēt kēśavapādarakṣē ! 15.40 </p>	520

*aśithilapariṇaddhā raśmijālairmaṇīnām
 duradhigamatamaṃ naḥ pāramārōpayantī |
 kamalanayanamādyam karṇadhāram dadhānā
 bhavasi bhavapayōdhēḥ pādukē ! pōtapātrī || 15.41 ||*
521

*maṇikiraṇagaṇaistē kalpitē gulmabhēdē
 mṛgayuriva kuraṅgīṃ tvām puraskṛtya bhavyām |
 harati caraṇarakṣē ! bhaktipāsāvaruddham
 hṛdayahariṇayūtham prāṇinām raṅganāthaḥ || 15.42 ||*
522

*paricitapadamūlā pādukē ! raṅgiṇastvam
 prabhavati bhujamadhyē kaustubhō'yaṃ tathā'pi |
 bhavati bhṛśamadhastāt tējasā bhavyabhūmnā
 śalabhitaduritānām tāvakānām maṇīnām || 15.43 ||*
523

*kalpaśrēṇīdinapariṇatau jantujālē prasuptē
 viṣvagvyāptē jagati tamasā pādukē ! tādrśēna |
 styānālōkaistava maṇigaṇairvāsagēhapradīpāḥ
 sampadyantē saha kamalayā jāgarūkasya yūnaḥ || 15.44 ||*
524

*śrīraṅgēndōścaraṇakamaladvandvasēvāvalēpāt
 ārūdhāyām tvayi makhabhujāmānatān maulibhāgān |
 tēṣām cūdāmaṇibhiranaghaistāvakānām maṇīnām
 kēśākēśi prabhavati mithastrāsālēsōjjhitānām || 15.45 ||*
525

*tvadratnōpalaraśmipañjaratanu -
 trāṇam sthiram bibhratō
 mātarmādhavapādukē ! na tu punar -
 hastaiḥ spṛśantyākulaiḥ |*

dūrōtsiktadurādhyajihmagabila -

dvāḥpālakōpānala -

jvālāmitrakathōravētralatikā -

dattārdhacandraṃ vapuḥ || 15.46 ||

526

saṃvartōditasūryakōṭisadrśiṃ raṅgēśapādāvani !

prastauṣi pratiyatnaratnanikarajyōtiśchaṭāmudbhaṭām |

tanmanyē tadananyasūripariṣanmadhyē nivēśāya naḥ

tādṛgvāsarasē'pi bhēttumacirādasmākamandhaṃ

tamaḥ || 15.47 || 527

salīlaṃ vinyasya tvayi caraṇarakṣē ! nijapadam

yadṛcchāniṣkrāntē viharati harau raṅgarasikē |

diśāsaudhānaṣṭau janayasi tadā nirbharamilat

maṇicchāyāmāyāghanaghaṭitakētuvyatikarān || 15.48 ||

528

mahārghairāśliṣṭāṃ maṇibhiravadhūtadyumaṇibhiḥ

kathañcit kṣētrajñairadhigatapadāmamba ! bhavatīm |

mukundēna trātuṃ padakamalamūlē vinihitāṃ

nirābādhāṃ manyē nidhimanaghavācāṃ niravadhim || 15.49 || 529

tāpatrayaṃ nirundhē pacati kaṣāyān viśōṣayati paṅkam |

tējastritayamidaṃ tē śaṅkē raṅgēndrapādukē ! tējaḥ || 15.50 ||

530

|| iti śrīkavitārkkikasimḥasya sarvatantrasvatantrasya

śrīmadvēṅkaṭanāthasya vēdāntācāryasya kṛtiṣu

śrīraṅganāthapādukāśahasrē ratnasāmānyapaddhatiḥ pañcadaśī ||

kavitārkkikasimḥāya kalyāṇaguṇasālinē |

śrīmatē vēṅkaṭēśāya vēdāntaguravē namaḥ ||

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēsikāya namaḥ

śrī raṅganāthadivya maṇipādukābhyāṃ namaḥ

॥ bahuratnapaddhatiḥ ṣōḍaśī ॥

śrīmān vēṅkaṭanāthāryaḥ kavitarḥkikakēsarī |

vēdāntācāryavaryō mē sannidhattāṃ sadā hṛdi ॥

mukhabāhūrupādēbhyō

varṇān sṛṣṭavataḥ prabhōḥ |

prapadyē pādukāṃ ratnaiḥ

vyaktavarṇavyavasthitim ॥ 16.1 ॥

531

maṇibhiḥ sitaraktapītakṛṣṇaiḥ

bhavatī kāñcanapādukē ! vicitrā |

yugabhēdavikalpitaṃ murārēḥ

yugapaddarśayatīva varṇabhēdam ॥ 16.2 ॥

532

navaratnavicitritā murārēḥ

padayōstvaṃ maṇipādukē ! vibhāsi |

navakhaṇḍavatī vasundharēva

praṇayājjanmabhuvāṃ samāśrayantī ॥ 16.3 ॥

533

sahasā vinivēdya sāparādhān

tvadadhīnasvapadē mukundapādē |

aruṇōpalasaktamauktikaśrīḥ

smayamānēva vibhāsi pādukē ! tvam ॥ 16.4 ॥

534

bahuratnasamudbhavaṃ mayūkhaṃ
 tava manyē maṇipādukē ! murārēḥ |
 caraṇōpagataṃ mayūrapīñchaṃ
 makuṭārōhaṇasāhasaṃ pramārṣṭum || 16.5 || 535

prabhayā harinīlamauktikānāṃ
 vikasantyā diśasīva pādukē ! tvam |
 madhubhiccaraṇāravindalakṣmyāḥ
 srajamindīvarapuṇḍarīkabaddhām || 16.6 || 536

tava mādhavapādukē ! maṇīnāṃ
 prabhayā dēvi ! sitāsītāruṇānām |
 vahatē giriśasya mauḷigaṅgā
 kumudēndīvarapadmakānanāni || 16.7 || 537

prthagvidhānāṃ dyutibhirmaṇīnāṃ
 tvāṃ pādukē ! lōhitaśuklakṛṣṇām |
 vihārahētōriha raṅgabhartuḥ
 pādānuṣaktāṃ prakṛtiṃ pratīmaḥ || 16.8 || 538

tamālanīladyutimindranīlaiḥ
 muktānuviddhāṃ maṇipādukē ! tvām |
 avaimi raṅgēśvarakāntisindhōḥ
 vēlāmaviśrāntagatāgatārham || 16.9 || 539

avaimi raṅgēśvarapādukābhyāṃ
 akālakālyāṃ vibhavaṃ vidhātum |
 vajrēndranīlavyapadēśadrśyaṃ
 bandīkṛtaṃ nūnamahastriyāmam || 16.10 || 540

padasya gōptrī bhavatī murārēḥ
 maṅisprśā mauktikaratnabhāsā |
 antardṛśaṃ sāñjanayā munīnāṃ
 anakti karpūraśalākayēva || 16.11 || 541

muktāmayūkhaprakaraiḥ subhadrā
 kṛṣṇā mahēndrōpalaraśmijālaiḥ |
 mānyā murārērmaṅipādukē ! tvaṃ
 vihārayuktā vijayaṃ vṛṇōṣi || 16.12 || 542

vicitravarṇāṃ maṅipādukē ! tvāṃ
 chandōmayīṃ sāmanibaddhagītim |
 munīndrajuṣṭāṃ dvīpadāṃ murārēḥ
 pratyāyikāṃ kāñcidṛcaṃ pratīmaḥ || 16.13 || 543

prasēduṣī gōtrabhidaḥ praṇāmaiḥ
 puṣṇāsi raṅgēśvarapādukē ! tvam |
 maṅiprabhāsaṃvalanāpadēśāt
 prāyastadarhāṇi śarāsanāni || 16.14 || 544

śōṅāśmanāṃ tava harinmaṅiraśmibhinnaṃ
 bālātapaṃ balivimardanapādarakṣē ! |
 śyāmīkṛtaṃ śukaśakuntagaṇapravēśāt
 śaṅkē satāṃ kimapi śālivanaṃ vipakvam || 16.15 || 545

sambhīdyamānamaṅividrumamauktikaśrīḥ
 sairandhrikēva bhavatī maṅipādarakṣē ! |
 prastauti raṅgaṅṛpatēścaraṇāravindē
 kastūrikāghuṣṛṇacandanapaṅkacarcām || 16.16 || 546

ātanvatīmasuramardanapādarakṣē !

śuddhāntapakṣmaḷadrśāṃ madanēndrajālam |
vaihārikīṃ vividharatnamayūkhalakṣyāt
manyē samudvahasi mōhanapiñchikāṃ tvam || 16.17 ||

547

ratnairvyavasthitasitāsitaśōṇavarṇaiḥ

ālōkavadbhirajahacchrutisannikarṣaiḥ |
draṣṭuṃ mukundacaraṇāvanimēṣadrśyau
sandṛśyasē janani ! sambhṛtanētrapañktiḥ || 16.18 ||

548

gārutmatāntaritamauktikapañktīlakṣyāt

dūrvāmadhūkaracitaṃ duritōpaśāntyai |
mātaḥ ! svayaṃ vahasi mugdhadhiyāṃ prajānāṃ
maṅgalyamālyamiva mādhavapādukē ! tvam || 16.19 ||

549

raṅgādhirājapadarakṣiṇi ! rājatē tē

vajrōpasaṅghaṭitamauktikavidrumaśrīḥ |
saktā ciraṃ manasi saṃyamināṃ nivāsāt
sūryēnduvahnimayamaṇḍalavāsanēva || 16.20 ||

550

āsaktavāsavaśilāśakalāstvadīyāḥ

padmāsahāyapadarakṣiṇi ! padmarāgāḥ |
pratyakṣayanti kamapi bhramarābhilīnaṃ
pādāravindamakarandarapravāham || 16.21 ||

551

antaḥ purāṇi samayēsvabhigantumēkā

raṅgēśiturjñapayasīva padāvani ! tvam |
muktāṃśujālamīlanādruciraiḥ pravālaiḥ
bimbādharaṃ smitaviśēṣayutaṃ priyāṇām || 16.22 ||

552

raṅgēśvarasya mṛgayōścaraṇāvasaktāṃ
 rakṣaḥkapīndramakuṭeṣu nivēśayōgyām |
 manyē padāvani ! nibaddhavicitraratnām
 māyāmṛgasya racitāmiva carmaṇā tvām || 16.23 || 553

badhnāsi raṅgapativibhramapādukē ! tvam
 māyākirātamakuṭē navabarhamālām |
 ākṛṣṭavāsavadhanuśśakalairmaṇīnām
 anyōnyasaṅghaṭitakarburitairmayūkhaiḥ || 16.24 || 554

anyōnyabandhuraḥarinmaṇipadmarāgā
 raṅgēśvarasya caraṇāvani ! rājasē tvam |
 ātmōpamānavibhavāccaritārthayantī
 śailātmajāgiriśayōriva mūrtimēkām || 16.25 || 555

tāpatrayaprasāmanāya samāśritānām
 sandarśitāruṇasitāsitaratnapaṅktiḥ |
 puṣṇāsi raṅganṛpatērmaṇipādukē ! tvam
 prāyaḥ sarōjakumudōtpalakānanāni || 16.26 || 556

dēhadyutiṃ prakāṭayanti mahēndranīlāḥ
 śaurēḥ padāmbujaruciṃ tava padmarāgāḥ |
 anyōnyalabdhaparabhāgatayā tvamīśām
 ābhāti kāntiraparā maṇipādarakṣē ! || 16.27 || 557

ākīrṇamauktikaharinmaṇipadmarāgām
 ambhōjalōcanapadāvani ! bhāvayē tvām |
 tatpādaviśramajuṣām śrutisundarīṇām
 varṇōpadhānamiva maulīnivēśayōgyam || 16.28 || 558

āsannavāsavaśīlārucirāstvadīyāḥ

padmēkṣaṇasya padarakṣiṇi ! padmarāgāḥ |

sambhāvayanti samayē kvaciduṣṇabhānōḥ

sadyaḥ prasūtayamunāsubhagāmavasthām || 16.29 ||

559

muktēndranīlamanībhīrvihitē bhavatyāḥ

pañktī dr̥ḍhē paramapūruṣapādarakṣē ! |

manyē samāśritajanasya tavānubhāvāt

unmōcitē sukṛtaduṣkṛtaśṛṅkhalē dvē || 16.30 ||

560

udgīrṇagāḍhatamasō harinīlabhaṅgāḥ

tārāviśēṣarucirāṇi ca mauktikāni |

tvatsaṅgamāt sarasijēkṣaṇapādarakṣē !

saṃyōjayanti niśayā bhavamauḷicandram || 16.31 ||

561

viṣṇōḥ padēna ghaṭitā maṇipādukē ! tvam

vyaktēndranīlarucirujjvalamauktikaśrīḥ |

kālēṣu dīvyasi marudbhirudīryamāṇā

kādambinīva paritaḥ sphuṭavāribinduh || 16.32 ||

562

bhāsā svayā bhagavatō maṇipādarakṣē !

muktāñcitā marakatōpalapaddhatistē |

nityāvagāhanasahaṃ sakalasya jantōḥ

gaṅgānviṭam janayatīva samudramanyam || 16.33 ||

563

sūryātmajā hariśīlāmaṇipaṅktīlakṣyāt

tvam nityamāśritavatī maṇipādarakṣē ! |

āḍau janārdanapadē kṣaṇamātralagnām

āsannamauktikarucā hasatīva gaṅgām || 16.34 ||

564

paryantasaṅghaṭitabhāsurapadmarāgāḥ
 padmōdarabhramarakāntimuṣastvadīyāḥ |
 tvatsaṃśrayēṇa caraṇāvani ! śakranīlāḥ
 pītāambarēṇa puruṣēṇa tulāṃ labhantē || 16.35 || 565

śaṅkē padāvani ! sadā paricinvatī tvaṃ
 raṅgēśituścaraṇapaṅkajasaukumāryam |
 agrē mahōbhiraruṇōpalamauktikānāṃ
 prājyāṃ vinikṣipasi pallavapuṣpapaṅktim || 16.36 || 566

nirgacchatā caraṇarakṣiṇi ! nīyamānā
 raṅgēśvarēṇa bhavatī raṇadīkṣitēna |
 sūtē surārisubhaṭīnayanāmbujānāṃ
 jyautsnīm niśāmiva sitāsitaratnabhāsā || 16.37 || 567

marakataharitāṅgī mēdurā padmarāgaiḥ
 abhinavajalabinduvyaktamuktāphalaśrīḥ |
 kalayasi padarakṣē ! kṛṣṇamēghapracārāt
 kanakasaridanūpē sādvalaṃ sēndragōpam || 16.38 || 568

viracitasurasindhōrviṣṇupādāravindāt
 samadhikamanubhāvaṃ pādukē ! darśayantī |
 valabhidupalamuktāpadmarāgaprakāśaiḥ
 pariṇamayasi nūnaṃ prāptaśōṇaṃ prayāgam || 16.39 || 569

vividhamaṇimayūkhairvyaktapakṣāṃ vicitraiḥ
 jalanidhiduhitustvāṃ vēdmi līlācakōrīm |
 anīsamavikalānāṃ pādukē ! raṅgabhartuḥ
 caraṇanakhamaṇīnāṃ candrikāmāpibantīm || 16.40 || 570

caraṅakamalasēvāsaṅgināṃ raṅgabhartuḥ
 vinayagarimabhājāṃ varjitairātapatrainiḥ |
 punarapi padarakṣē ! puṣyasi tvam surāṅām
 bahuvidhamaṅikāntyā barhipiñchātapatram || 16.41 || 571

marakatarucipatrā mauktikasmērapuṣpā
 sphuṭakisalayaśōbhā bhāsuraiḥ padmarāgaiḥ |
 phalamakhilamudārā raṅganāthasya pādē
 kalayati bhavatī naḥ kalpavallīva kācit || 16.42 || 572

bahumaṅirucirāṅgīṃ raṅganāthasya pādāt
 nijaśirasi girīśō nikṣipan pādukē ! tvām |
 smarati laḷitamantarlāḷanīyaṃ bhavānyāḥ
 taraḷaghanakalāpaṃ ṣaṅmukhasyaupavāhyam || 16.43 || 573

vividhamaṅisamutthairvyaktamāpādayantīm
 divasarajanisandhyāyaugapadyaṃ mayūkhaiḥ |
 upaniṣadupagītāṃ pādukē ! raṅgiṅastvām
 aghaṭitaghaṭanārham śaktimālōcayāmaḥ || 16.44 || 574

sakalamidamavandhyē śāsanē sthāpayantī
 muramathanapadasthā mauktikādiprakārā |
 prakāṭayasi viśuddhaśyāmaraktādirūpān
 phalapariṅatibhēdān prāṅināṃ pādukē ! tvam || 16.45 || 575

pradiśati mudamakṣṇōḥ pādukē ! dēhabhājāṃ
 śatamakhamāṅipaṅktiḥ śārṅgiṅastulyavarṇā |
 parisaranihitaistē padmarāgapradīpaiḥ
 ghanatarapariṅaddhā kajjalaśyāmikēva || 16.46 || 576

kalayā'pi hānirahitēṣu sadā

tava mauktikēṣu paritaḥ prathatē |

uparajyamānahariṇāṅkatulā

haripādukē ! hariśilāmahasā || 16.47 ||

577

marakatapatralā ruciravidrumapallavitā

pṛthutaramauktikastabakitā nigamaiḥ surabhiḥ |

upavanadēvatēva caraṇāvani ! raṅgapatēḥ

abhilaṣatō vihāramabhigamya padaṃ sprśasi || 16.48 ||

578

sadōttuṅgē raṅgakṣitiramaṇapādapraṇayini !

tvadālōkē tattanmaṇikiraṇasambhēdakaluṣē |

pratisrōtōvṛtṭyā prathitarucibhēdaṃ na sahatē

navāmbhassvācchandyam namadamarakōṭira -

makaraḥ || 16.49 || 579

janayasi padāvani ! tvaṃ

muktāśōṇamaṇiśakranīlarucā |

nakharucisantatirucirāṃ

nandakanistriṃśasampadaṃ śaurēḥ || 16.50 ||

580

|| iti śrīkavitārkkikasimḥasya sarvatantrasvatantrasya

śrīmadvēṅkaṭanāthasya vēdāntācāryasya kṛtiṣu

śrīraṅganāthapādukāśahasrē bahuratnapaddhatiḥ śōḍaśī ||

kavitārkkikasimḥāya kalyāṇaguṇasālinē |

śrīmatē vēṅkaṭeśāya vēdāntaguravē namaḥ ||

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēsikāya namaḥ

śrī raṅganāthadivyaṃaṇipādukābhyāṃ namaḥ

॥ padmarāgapaddhatiḥ sapṭadaśī ॥

śrīmān vēṅkaṭanāthāryaḥ kavītārkikakēsarī |

vēdāntācāryavaryō mē sannidhattāṃ sadā hṛdi ॥

prapadyē raṅganāthasya

pādukāṃ padmarāgiṇīm |

padaikaniyatāṃ tasya

padmavāsāmivāparām ॥ 17.1 ॥

581

ativānmanasaṃ vicintya śaurēḥ

padarakṣē ! padapadmasaukumāryam |

paripuṣyasi padmarāgabhāsā

padavīmāhitapallavāmiva tvam ॥ 17.2 ॥

582

padapallavaśaṅgibhiḥ pradīptaiḥ

adhikōllāsibhiramba ! padmarāgaiḥ |

analē śayanaṃ kvacinmurārēḥ

avisaṃvādayasīva pādukē ! tvam ॥ 17.3 ॥

583

vivrṇōti raṅgapatiratnapādukē !

tvayi padmarāgamaṇipaddhatiḥ śubhā |

nibiḍōrusaṅghaṭanapīdanakṣaran

madhukaiṭabhakṣatajapaṅkavāsanām ॥ 17.4 ॥

584

pratiyanti raṅgapatipādukē ! janāḥ
 tava padmarāgamaṇiraśmisantatim |
 abhijagmuṣāṃ tvadanubhāvakhaṇḍitāt
 aghasañcayādvigalītāmasṛkchaṭām || 17.5 || 585

paśyanti raṅgēśvarapādukē ! tvāṃ
 paurāṅganāḥ sparśitarāgabandhām |
 śṛṅgārayōnērjvalanasya dīptaiḥ
 aṅgārajālairiva padmarāgaiḥ || 17.6 || 586

avaimi dōṣāpagamasya hētum
 tamōpahāṃ sambhṛtapadmarāgām |
 aśēṣavandyāṃ maṇipādukē ! tvāṃ
 raṅgēśasūryōdayapūrvasandhyām || 17.7 || 587

avāpya pādāvani ! raṅgabhartuḥ
 pādāmbujē pallavasamstarābhām |
 tvatpadmarāgadyutayō bhajantē
 kālānalatvaṃ kaluṣāmbudhērnaḥ || 17.8 || 588

nisargasiddham maṇipādarakṣē !
 dēvasya raṅgāvasathapriyasya |
 bālārkaṅkavarṇāḥ padapadmarāgaṃ
 tvatpadmarāgāḥ punaruktayanti || 17.9 || 589

padēna viśvaṃ maṇipādarakṣē !
 patnyā samaṃ pālayatō murārēḥ |
 yaśaḥ payōdhau parikalpayanti
 pravālaśōbhāṃ tava padmarāgāḥ || 17.10 || 590

arciṣmatī kāñcanapādarakṣē !

prastauti tē pāṭalaratnapañktiḥ |
rēkhārathāṅgasya mahah prapañcaṃ

raṅgēśapādāmbujamadhyabhājah || 17.11 ||

591

tvayaiva pādāvani ! śōṅaratnaiḥ

bālātapaṃ nūnamudīrayantyā |
padmāpatēḥ pādatalaprarūḍham

rēkhāmbujaṃ nityamabhūdanidram || 17.12 ||

592

nityaṃ nijālōkapaṭhaṃ gatānām

śrēyō diśantīm śritapadmarāgām |
mahīyasīm mādhavapādarakṣē !

manyāmahē maṅgaḷadēvatām tvām || 17.13 ||

593

dēvasya raṅgarasikasya vihārahētōḥ

ātmānamaṅghrikamalē vinivēdya pūrvam |
prāyō nivēdayasi śōṅamaṅiprakāśaiḥ

pratyūṣapadmakalikām padarakṣiṇi ! tvam || 17.14 ||

594

pratyāñmayasya haviṣah praṇavēna dēvi !

prakṣēpaṅāya paramārthavidām munīnām |
prājyām mukundacaraṅāvani ! padmarāgaiḥ

paryāyapāvakaśikhām bhavatīm pratīmah || 17.15 ||

595

sampadyatē tava padāvani ! padmarāgaiḥ

prasthānamāṅgaḷikahōmahutāśanaśrīḥ |
kṣīrāhutirbhavati yatra vikalpagaṅgā

raṅgēśvarasya rucirā nakharaśmidhārā || 17.16 ||

596

āmuñcatāmaruṇayāvakaṇkalakṣmīm

śōṇāśmanāṃ tava padāvani ! kāntiyōgāt |

padmāsahāyapadapadmanakhāḥ śrayantē

sandhyānurañjitasudhākarabimbaśōbhām || 17.17 ||

597

sthānē tavācyutapadāvani ! padmarāgāḥ

tējōmayāḥ praśamayanti tamō madīyam |

citraṃ tadētadiha yajjanayanti nityaṃ

rāgātmakēna mahasā rajasō nivṛttim || 17.18 ||

598

padmākarāntaravikāsini raṅgabhartuḥ

pītvā padāvani ! madhūni padāravindē |

śōṇōpaladyutimayīm subhagapracārām

manyē bibharṣi mahatīm madarāgaśōbhām || 17.19 ||

599

pādāvani ! prasṃmarasya kalēryugasya

prāyēṇa samprati nivārayituṃ pravēśam |

śrīraṅgasīmni tava śōṇamaṇiprasūtaḥ

prākāramagnimayamārabhatē prakāśaḥ || 17.20 ||

600

līlāgrhāntaravihāriṇi raṅganāthē

lākṣārasairaruṇaratnamayūkhalakṣyaiḥ |

prāyēṇa rañjayati pādasarōjayugmaṃ

sairandhrikēva bhavatī maṇipādarakṣē ! || 17.21 ||

601

raṅgēśiturviharatō maṇipādarakṣē !

rathyāntarē sumanasāḥ parikīryamāṇāḥ |

tvatpadmarāgakiraṇacchuraṇādbhajantē

sandhyātapāntaritatārakapaṅktilakṣmīm || 17.22 ||

602

raṅgādhirājapadarakṣiṇi ! bibhratastvāṃ
 gaṅgātaraṅgavimalē giriśasya mauḷau |
 saṃvardhayanti mahasā tava padmarāgāḥ
 śailātmajācaraṇayāvakaṇkalakṣmīm || 17.23 || 603

śaraṇamupagatānāṃ śarvarīṃ mōharūpāṃ
 śamayitumudayasthānmanmahē bālasūryān |
 padasarasijayōgādraṅganāthasya bhūyaḥ
 pariṇamadaruṇimnaḥ pādukē ! padmarāgān || 17.24 || 604

haripadarucirāṇāṃ pādukē ! tāvakānām
 aruṇamaṇigaṇānāṃ nūnamardhēndumauḷiḥ |
 praṇatisamayalagnāṃ vāsanāmēva dhattē
 kaḷamakaṇiśakāntispardhinībhirjaṭābhiḥ || 17.25 || 605

prativiharaṇamētē pādukē ! raṅgabhartuḥ
 padakamalasagandhāḥ padmarāgāstvadīyāḥ |
 taruṇatapanamaitrīmudvahadbhirmayūkhaiḥ
 sthalakamalavibhūtiṃ sthāpayantyavyavasthām || 17.26 || 606

ayamanitarabhōgān rañjayan vītarāgān
 aruṇamaṇigaṇānāṃ tāvakānāṃ prakāśaḥ |
 madhuripupadarakṣē ! maṅkṣu jājvalyamānaḥ
 śalabhayati janānāṃ śāśvataṃ pāparāśim || 17.27 || 607

pracuranigamagandhāḥ pādukē ! raṅgabhartuḥ
 padakamalasamṛddhiṃ pratyahaṃ bhāvayantaḥ |
 dadhati śakalayantō gādhamantastamisraṃ
 samucitamaruṇatvaṃ tāvakāḥ padmarāgāḥ || 17.28 || 608

lākṣālakṣmīmadhararucakē raṅgiṇaḥ pādarakṣē !

vaktrāmbhōjē madapariṇatiṃ padmarāgadyutistē |

karṇōpāntē kisalayaruciṃ dēvi ! sēvānatānāṃ

sīmantē ca tridaśasudrśāṃ sauti sindūrasōbhām || 17.29 ||

609

aruṇamaṇayastavaitē

haripadarāgēṇa labdhamahimānaḥ |

gamayanti caraṇarakṣē !

dyumaṇigaṇaṃ jyōtirīṅkhaṇatām || 17.30 ||

610

|| iti śrīkavitārkkikasimḥasya sarvatantrasvatantrasya

śrīmadvēṅkaṭanāthasya vēdāntācāryasya kṛtiṣu

śrīraṅganāthapādukāśahasrē padmarāgapaddhatiḥ saptadaśī ||

kavitārkkikasimḥāya kalyāṇaguṇasālinē |

śrīmatē vēṅkaṭeśāya vēdāntaguravē namaḥ ||

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēsikāya namaḥ

śrī raṅganāthadivyaṃaṇipādukābhyāṃ namaḥ

॥ *muktāpaddhatiḥ aṣṭādaśī* ॥

śrīmān vēṅkaṭanāthāryaḥ kavitarḥkikakēsarī |

vēdāntācāryavaryō mē sannidhattāṃ sadā hṛdi ॥

baddhānāṃ yatra nityānāṃ

muktānāmīśvarasya ca |

pratyakṣaṃ śēṣaśēṣitvaṃ

sā mē siddhyatu pādukā ॥ 18.1 ॥

611

tava raṅgadhurīṇapādarakṣē !

vimalā mauktikapaddhatirvibhāti |

suhṛdi tvayi sādhitāpavargaiḥ

samayē saṅkramitēva sādhuḥkṛtyā ॥ 18.2 ॥

612

śaraṇāgatasasyamālinīyaṃ

tava muktāmaṇiraśminirjharauḥghaiḥ |

nanu raṅgadhurīṇapādarakṣē !

jagatī nityamadaivamātrḥkā'bhūt ॥ 18.3 ॥

613

adhiviṣṇupadaṃ parisphuranti

navamuktāmaṇinirmalaprakāśā |

paripuṣyasi maṅgalāni puṃsāṃ

pratipaccandrakalēva pādukē ! tvam ॥ 18.4 ॥

614

nihitā navamauktikāvalistvām

abhitaḥ kāñcanapādukē ! murārēḥ |

nakhacandramasāṃ padāśritānāṃ

pratimācandraparamparēva bhāti || 18.5 ||

615

samatāmupaiti vapuṣā'pi sadā

bhavadīyamauktikamahaśchuritā |

haripādukē ! haripadōdbhavayā

kanakāpagā surapurāpagayā || 18.6 ||

616

tava raṅgacandratapanīyapādukē !

vimalā samudvahati mauktikāvaliḥ |

caraṅāravindanakhacandramaṅḍala -

praṅayōpayātanavatārakārucim || 18.7 ||

617

candracūḍamakuṭēna lālītā

cārumauktikamayūkhapāṅḍarā |

raṅganāthapadapadmasaṅginī

lakṣyasē suradhunīva pādukē ! || 18.8 ||

618

yē bhajanti bhavatīṃ tavaiva tē

mauktikadyutivikalpagaṅgayā |

vardhayanti madhuvairipādukē !

maulicandraśakalasya candrikām || 18.9 ||

619

muktāmayūkhairniyataṃ tvadīyaiḥ

āpūrayiṣyannavatamaścandram |

bibharti raṅgēśvarapādarakṣē !

dēvō mahān darśitasannatistvām || 18.10 ||

620

pariṣkṛtā mauktikaraśmijālaiḥ

padasya gōptrī bhavatī murārēḥ |

bhavatyanēkōrmisamākulānāṃ

puṃsāṃ tamaḥ sāgarapōtapātrī || 18.11 ||

621

raṅgēśapādapratipannabhōgāṃ

ratnānuviddhairmahitāṃ śirōbhiḥ |

muktāvadātāṃ maṇipādukē ! tvāṃ

mūrtiṃ bhujāṅgādhipatēḥ pratīmaḥ || 18.12 ||

622

mukundapādāvani ! mauktikaistē

jyōtsnāmayaṃ viśvamidaṃ divā'pi |

vaimānikānāṃ na bhajanti yēna

vyākōcatāmañjalipadmakośāḥ || 18.13 ||

623

samāśritānāmanaghāṃ viśuddhiṃ

trāsavyapāyaṃ ca vitanvatī tvam |

sāyujyamāpādayasi svakīyaiḥ

muktāphalairmādhavapādukē ! naḥ || 18.14 ||

624

avaimi pādāvani ! mauktikānāṃ

kīrṇāmudagraiḥ kiraṇaprarōhaiḥ |

yātrōtsavārthaṃ vihitāṃ murārēḥ

abhaṅgurāmaṅkurapālikāṃ tvām || 18.15 ||

625

śivatvahētuṃ sakalasya jantōḥ

srōtōviśēśaiḥ subhagāmasaṅkhyaiḥ |

muktāmayūkhaiḥ surasindhumannāṃ

puṣṇāsi raṅgēśvarapādukē ! tvam || 18.16 ||

626

raṅgē śayānasya padāvani ! tvāṃ
 lāvanyasindhōḥ savidhē niṣaṅṅām |
 parisphuranmauktikajāladrśyāṃ
 prasūtibhinnāṃ pratiyanti śuktim || 18.17 || 627

avaimi raṅgēśvarapādarakṣē !
 muktāphalāni tvayi nistulāni |
 tēnaiva kalpāntaratārakāṅām
 uptāni bījāni jagadvidhātrā || 18.18 || 628

vikramyamāṅamabhavat kṣaṅamantarikṣaṃ
 māyāvinā bhagavatā maṅipādarakṣē ! |
 vyōmāpagāvipulabudbudadarśanīyaiḥ
 muktāphalaistava śubhaiḥ punaruktatāram || 18.19 || 629

lakṣmīvihārarasikēna padāvani ! tvam
 rakṣāvidhau bhagavatā jagatō niyuktā |
 sattvaṃ tadarhamiva darśayasi prabhūtaṃ
 muktāmayūkhanikarēṇa viṣṭvarēṇa || 18.20 || 630

pādārpaṅēna bhavatīṃ pratipadyamānē
 śrīraṅgacandramasi sambhṛtamauktikaśrīḥ |
 aṅgīkarōṣi caraṅāvani ! kāntimagryām
 udbhidyamānakumudēva kumudvatī tvam || 18.21 || 631

trayyantaharmyatalavarṇasudhāyitēna
 jyōtsnāvikalpitarucā maṅipādukē ! tvam |
 muktāmayī murabhidaṅghrisarōjabhājāṃ
 varṇēna tē śamayasīva satāmavarṇam || 18.22 || 632

vaikuṅṭhapādanakhavāsanayēva nityaṃ
 pādāvani ! prasuvatē tava mauktikāni |
 acchinnatāpaśamanāya samāśritānām
 ālōkamaṇḍalamiṣādāmṛtapravāham || 18.23 || 633

rāmānuvṛttijaṭilē bharatasya mauḷau
 raṅgādhirājapadapaṅkajarakṣiṇi ! tvam |
 ēkātapatritajagattritayā dvitīyaṃ
 muktāṃśubhiḥ kṛtavatī navamātapatram || 18.24 || 634

pādāvani ! sphuṭamayūkhamadhupravāhā
 mugdhā parisphurati mauktikapaddhatistē |
 rūḍhasya raṅgapatipādasarōjamadyē
 rēkhātmanaḥ suratarōriva puṣpapaṅktiḥ || 18.25 || 635

āmreḍitaiḥ padanakhēndurucā manōjñaiḥ
 muktāṃśubhirmurabhidō maṇipādukē ! tvam |
 svābhāvikīṃ sakalajantuṣu sārvaabhaumīm
 prāyaḥ prasattimamalāṃ prakatīkarōṣi || 18.26 || 636

nissīmapaṅkamalinaṃ hṛdayaṃ madīyaṃ
 nāthasya raṅgavasatēradhirōḍhumicchōḥ |
 mātastavaiva sahasā maṇipādarakṣē !
 muktāṃśavaḥ sphaṭikasaudhatulāṃ nayanti || 18.27 || 637

śyāmā tanurbhagavataḥ pratipannatārā
 tvam candrikā vimalamauktikadarśanīyā |
 sthānē tadētadubhayaṃ maṇipādarakṣē !
 bōdhaṃ kṣaṇānnayati buddhikumudvatīm naḥ || 18.28 || 638

- udgāḍhapaṅkaśamanairmaṇipādarakṣē !*
muktāṃśubhirmurabhidō nakharaśmibhinnaiḥ |
cūḍāpadēṣu nihitā tridaśēśvarāṇāṃ
tīrthōdakaiḥ snapayasīva padārthinastān || 18.29 || 639
- raṅgēśapādanakhacandrasudhānulēpaṃ*
samprāpya siddhaguḷikā iva tāvakīnāḥ |
saṃsārasaṅjvarajuṣāṃ maṇipādarakṣē !
saṅjīvanāya jagatāṃ prabhavanti muktāḥ || 18.30 || 640
- bhāvōttarairadhigatā bharatapradhānaiḥ*
pratyuptamauktikamiṣēṇa vikīrṇapuṣpā |
raṅgēśvarasya niyatam tvayi lāsyabhājō
raṅgasthalīva laḷitā maṇipādukē ! tvam || 18.31 || 641
- manyē mukundacaraṇāvani ! mauḷidēśē*
vinyasya dēvi ! bhavatīṃ vinatasya śambhōḥ |
āpādayantya dhikṛtāḥ pratipannatāraṃ
cūḍātuṣārakiraṇaṃ tava mauktikaughaiḥ || 18.32 || 642
- padmāpatērviharataḥ priyamācarantī*
muktāmayūkhanivahaiḥ puratō vikīrṇaiḥ |
kandāni kāñcanapadāvani ! padminīnāṃ
manyē vinikṣipasi mandiradīrghikāsu || 18.33 || 643
- āśāsya nūnamanaghāṃ maṇipādarakṣē !*
candrasya vāridhisutāsahajasya vṛddhim |
dhātrīṃ mukundapadayōranapāyinīṃ tvāṃ
vyōtsnā samāśrayati mauktikapaṅktilakṣyāt || 18.34 || 644

yē nāma kē'pi bhavatīṃ vinayāvanamraiḥ
 uttaṃsayanti kṛtinaḥ kṣaṇamuttamāṅgaiḥ |
 icchanti raṅganṛpatērmaṇipādarakṣē !
 tvanmauktikaughaniyatāmiha tē viśuddhim || 18.35 || 645

anudinalaḷitānāmaṅgulīpallavānāṃ
 janitamukulaśōbhairdēvi ! muktāphalaistvam |
 prakāṭayasi janānāṃ pādukē ! raṅgabhartuḥ
 padasarasijarēkhā pāñcanyaprasūtim || 18.36 || 646

balivimathanavēlāvyāpinastasya viṣṇōḥ
 padasarasijamādhvī pāvanī dēvi ! nūnam |
 jananasamayalagnāṃ jāhnavī tāvakānāṃ
 vahati caraṇarakṣē ! vāsanāṃ mauktikānām || 18.37 || 647

madhuripupadamitraitairvairamindōḥ sarōjaiḥ
 śamayitumiva tārāḥ sēvamānāściraṃ tvām |
 pracurakiraṇapūrāḥ pādukē ! saṃśritānāṃ
 kalikaluṣamaśēṣaṃ kṣālayantīva muktāḥ || 18.38 || 648

mukulitaparitāpāṃ prāṇināṃ mauktikaiḥ svaiḥ
 amṛtamiva duhānāmādriyē pādukē ! tvām |
 viṣadharaphaṇapañktiryatprabhāvēna manyē
 laḷitanaṭanayōgyaṃ raṅgamāsīnmurārēḥ || 18.39 || 649

sakṛdapi vinatānāṃ trāsamunmūlayantīṃ
 tribhuvanamahaniyāṃ tvāmupāśritya nūnam |
 na jahati nijakāntīṃ pādukē ! raṅgabhartuḥ
 caraṇanakhamaṇīnāṃ sannidhau mauktikāni || 18.40 || 650

bhuvanamidamaśeṣaṃ bibhratō raṅgabhartuḥ
 padakamalamidaṃ tē pādukē ! dhārayantyāḥ |
 ciraviharaṇakhēdāt sambhṛtānāṃ bhajanti
 śramajalakaṇikānāṃ sampadaṃ mauktikāni || 18.41 || 651

prakaṭitayaśasāṃ tē pādukē ! raṅgabhartuḥ
 dviguṇitanakhacandrajyōtiṣāṃ mauktikānāṃ |
 karaṇavilayavēlakātarasyāsyā jantōḥ
 śamayati paritāpaṃ śāśvatī candrikēyam || 18.42 || 652

divyaṃ dhāma sthīramabhiyatāṃ dēvi ! muktāmaṇīnāṃ
 madhyē kaścidbhavati madhujitpādukē ! tāvakānāṃ |
 nyastō nityaṃ nijaguṇagaṇavyaktihētōrbhavatyām
 ātmajyōtiśśamitatamasāṃ yōgināmantarātmā || 18.43 || 653

śuddhē nityaṃ sthīrapariṇatāṃ dēvi ! viṣṇōḥ padē tvām
 āsthānīm tāmamitavibhavāṃ pādukē ! tarkayāmi |
 ālōkaiḥ svairbhuvanamakhilam dīpavadvyāpya kāmam
 muktāḥ śuddhiṃ yadupasadanād bibhrati trāsahīnāḥ || 18.44 || 654

prāptā śaurēścaraṇakamalam pādukē ! bhaktibhājāṃ
 pratyādēṣṭuṃ kimapi vṛjinam prāpitā mauḷibhāgam |
 dēvēna tvam daśaśatadrśā dantirājasya dhatsē
 mūrdhni nyastā mukhapaṭaruciṃ mauktikānāṃ
 prabhābhiḥ || 18.45 || 655

tava haripādukē ! pṛthulamauktikaratnabhavaḥ
 pracaladamartyasindhulaharīśahadharmacarāḥ |

padamajarāmaram vidadhatē kathamamba ! satām
 praṇatasurēndramaulipalitaṅkaraṅāḥ kiraṅāḥ || 18.46 || 656

kapardē kasyāpi kṣitidharapadatrayiṇi ! tathā
 muhurgaṅgāmanyām kṣarati tava muktāmaṇimahaḥ |
 mudhārambhaḥ kumbhasthalamanukalaḥ siṅcati yathā
 nirālbombō lbombōdarakalabhaśuṅḍālaculakaḥ || 18.47 || 657

mukundapadarakṣiṇi ! praguṅadīptayastāvakāḥ
 kṣarantyamṛtanirjharam kamapi mauktikagranthayaḥ |
 manāgapi manīṣiṅō yadanuṣaṅgiṅastatkṣaṅāt
 jarāmarāṅadanturam jahati hanta tāpatrayam || 18.48 || 658

dēvaḥ śrīpadalākṣayā tilakitastiṣṭhatyuparyēva tē
 gaurīpādasarōjayāvakahānī mūlē samālakṣyatē |
 ittham jalpati durmadānmurabhidaḥ śuddhāntacēṭiṅjanē
 prāyastvam maṅipādukē ! prahasitā muktāmayūkha -
 cchalāt || 18.49 || 659

raṅgēśacaraṅarakṣā
 sā mē vidadhātu sāśvatīm śuddhim |
 yanmauktikaprabhābhiḥ
 śvētadvīpamiva sahyajādvīpam || 18.50 || 660

|| iti śrīkavitārkkikasimhasya sarvatantrasvatantrasya
 śrīmadvēṅkaṭaṅāthasya vēdāntācāryasya kṛtiṣu
 śrīraṅganāthapādukāśahasrē muktāpaddhatiḥ aṣṭādaśī ||
 kavitārkkikasimhāya kalyāṅaguṅasālinē |
 śrīmatē vēṅkaṭēsāya vēdāntaguravē namaḥ ||

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēsikāya namaḥ

śrī raṅganāthadivyaṃaṇipādukābhyāṃ namaḥ

॥ marakatapaddhatiḥ ēkōnaviṃśī ॥

śrīmān vēṅkaṭanāthāryaḥ kavitarḥkikakēsarī |

vēdāntācāryavaryō mē sannidhattāṃ sadā hṛdi ॥

vandē gārutmatīṃ vṛtṭyā

maṇistōmaiśca pādukām |

yayā nityaṃ tuḷasyēva

haritatvaṃ prakāśyatē ॥ 19.1 ॥

661

savilāsagatēṣu raṅgabhartuḥ

tvadadhīnēṣu bahiṣkṛtō garutmān |

adhigacchati nirvṛtiṃ kathaṅcit

nijaratnaistvayi pādukē ! niviṣṭaiḥ ॥ 19.2 ॥

662

samayē maṇipādukē ! murārēḥ

muhurantaḥ puramugdhacēṭikāstē |

haritān haridaśmanāṃ mayūkhān

tuḷasīpallavaśaṅkayā kṣipanti ॥ 19.3 ॥

663

haritaḥ sahasā harinmaṇīnāṃ

prabhayā raṅganarēndrapādarakṣē ! |

tuḷasīdalasampadaṃ dadhāti

tvayi bhaktairnihitaḥ prasūnarāśiḥ ॥ 19.4 ॥

664

prasādayantī maṇipādukē ! tvam

vikṣēpayōgēna vihāravēlām |

harinmanōjñā harikāntisindhōḥ

sandrśyasē śaivalamañjarīva || 19.5 ||

665

badhnāsi raṅgēśvarapādarakṣē !

harinmaṇīnām prabhayā sphurantyā |

cūdāpadēṣu śrutisundarīnām

māṅgalyadūrvāṅkuramālyapaṅktim || 19.6 ||

666

acchēdyaraśminiyatairghaṭitā haridbhiḥ

sadvartmanā gatimatī maṇipādarakṣē ! |

sandrśyasē savitrmaṅḍalamadhyabhājō

raṅgēśvarasya rathasampadivāparā tvam || 19.7 ||

667

śyāmāyamānanigamāntavanōpakaṅṭhāḥ

sthānē padāvani ! harinmaṇayastvadīyāḥ |

paryantaśādvalavatīm prathayanti nityam

nārāyaṇasya rucirām nakharaśmigaṅgām || 19.8 ||

668

uddiśya kāmapi gatim maṇipādarakṣē !

raṅgēśvarasya caraṇē vinivēśitātmā |

prāyō harinmaṇirucā drḍhabhaktibandhā

prāduṣkarōti bhavatī tuḷasīvanāni || 19.9 ||

669

sēvārthamāgatavatām tridaśēśvarāṇām

cūdāmaṇiprakaraśāliṣu mauliṣu tvam |

saṃvartayasyasuramardanapādarakṣē !

svēnāśmagarbhamaḥasā śukapaṅktiśōbhām || 19.10 ||

670

darapariṇatadūrvā vallaṛīnirviśēṣaiḥ

marakataśakalānāṃ māṃsalairamaṣujālaiḥ |

paśupatiḍhṛtā tvamaṃ tasya pāṇau niṣaṇṇamaṃ

madhuripupadarakṣē ! vañcayasyēṇaśābam || 19.11 ||

671

haricaraṇasarōjanyāsayōgyamaṃ bhavatyāḥ

praguṇamaḥhilaṣantyō varṇalābham tuḷasyaḥ |

pratidinamupahāraiḥ pādukē ! tāvakānāmaṃ

marakataśakalānāmāśrayantē mayūkhān || 19.12 ||

672

haritamaṇimayūkhairañcitādhyātmagandhaiḥ

diśasi caraṇarakṣē ! jātakautūhalā tvamaṃ |

danujamathanalīlādārikāṇāmudārāmaṃ

damanakadaḷapaṅktiṃ dēvi ! maulau śrutīnāmaṃ || 19.13 ||

673

adhigatabahuśākhairāśmagarbhaprasūtaiḥ

madhuripupadarakṣē ! mēcakairamaṣujālaiḥ |

anītarāśaraṇānāmaṃ nūnamāraṇyakānāmaṃ

kimapi janayasi tvamaṃ kīcakāraṇyadurgamaṃ || 19.14 ||

674

pracuranigamaśākhāmaṃ pādukē ! raṅgiṇastvāmaṃ

caraṇanakhamayūkhaiścārupuṣpānubandhāmaṃ |

marakatadaḷaramyāmaṃ manmahē sañcarantīmaṃ

kanakasaridanūpē kāñcidudyānalakṣmīm || 19.15 ||

675

nakhakiraṇanikāyairnityamāvirmṛṇālē

mahitarasaviśēṣē mēcakairamaṣubhistē |

parikalayasi ramyāmaṃ pādukē ! raṅgabhartuḥ

padakamalasamīpē padminīpatrapaṅktimaṃ || 19.16 ||

676

animiṣayuvatīnāmārtanādōpaśāntyai

tvayi vinihitapādē līlayā raṅganāthē |

dadhati caraṇarakṣē ! daityasaudhāni nūnaṃ

marakatarucibhistē maṅkṣu dūrvāṅkurāṇi || 19.17 ||

677

vipulataṃmahōbhirvītadōṣānuṣaṅgaṃ

vilasaduparinailyaṃ dēvi ! viṣṇōḥ padaṃ tat |

pr̥thumarakatadr̥śyāṃ prāpya pādāvani ! tvāṃ

prakaṭayati samantāt samprayōgaṃ haridbhiḥ || 19.18 ||

678

padmābhūmyōḥ praṇayasaraṇiryatra paryāyahīnā

yatsaṃsargādanaghacaritāḥ pādukē ! kāmācārāḥ |

tārāsaktaṃ tamihā taruṇaṃ prīṇayantē jaratyō

nityaśyāmāstava marakatairnūnamāmnāyavācaḥ || 19.19 ||

679

sthalakamalinīva kācit

caraṇāvani ! bhāsi kamalavāsinyāḥ |

yanmarakatadaḷamadyē

yaḥ kaścidasau samīkṣyatē śauriḥ || 19.20 ||

680

|| iti śrīkavitārkkikasim̐hasya sarvatantrasvatantrasya

śrīmadvēṅkaṭanāthasya vēdāntācāryasya kṛtiṣu

śrīraṅganāthapādukāśahasrē marakatapaddhatiḥ ekōnaviṃśī ||

kavitārkkikasim̐hāya kalyāṇaguṇaśālinē |

śrīmatē vēṅkaṭeśāya vēdāntaguravē namaḥ ||

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēsikāya namaḥ

śrī raṅganāthadivya maṇipādukābhyāṃ namaḥ

॥ *indranīlapaddhatiḥ viṃśī* ॥

śrīmān vēṅkaṭanāthāryaḥ kavītārkikakēsarī |

vēdāntācāryavaryō mē sannidhattāṃ sadā hṛdi ॥

hariṅā harinīlaiśca

pratiyatnavatīṃ sadā |

ayatnalabhyanirvāṇām

āśrayē maṇipādukām ॥ 20.1 ॥

681

hariratnamarīcayastavitē

navanīlīrasanirviśēṣavarṇāḥ |

śrutimūrdhani śauripādarakṣē !

palitānūdbhavabhēṣajam bhavanti ॥ 20.2 ॥

682

aḷakairiva bimbitaiḥ śrutīnām

harinīlaiḥ sṛjasi tvamunmayūkhaiḥ |

kamalādayitasya pādarakṣē !

karuṇōdanvati śaivalaprarōhān ॥ 20.3 ॥

683

anaghairharinīlapaddhatīnām

prathamānairmaṇipādukē ! mayūkhaiḥ |

adharīkuruṣē rathāṅgapāṇēḥ

amitāmūrdhvamavasthitasya kāntim ॥ 20.4 ॥

684

- caraṇāvani ! bhāti sahyakanyā*
harinīladyutibhistavānuviddhā |
vasudēvasutasya raṅgavṛttēḥ
yamunēva svayamāgatā samīpam || 20.5 || 685
- avadhīritadēvatāntarāṇām*
anaghaistvaṃ maṇipādukē ! mayūkhaiḥ |
harinīlasamudbhavairvidhatsē
harisārūpyamayatnatō janānām || 20.6 || 686
- nētrēṣu puṃsām tava pādarakṣē !*
nīlāśmabhāsā nihitāñjanēṣu |
śriyā samaṃ saṃśritaraṅgakōśō
nidhiḥ svayaṃ vyaktimupaiti nityam || 20.7 || 687
- abhaṅgurāmacyutapādarakṣē !*
mānyāṃ mahānīlaruciṃ tvadīyām |
niḥ śrēyasadvāarakavāṭikāyāḥ
śaṅkē samutpāṭanakuñcikāṃ naḥ || 20.8 || 688
- jīvayatyamṛtavarṣiṇī prajāḥ*
tāvakī danujavairipādukē ! |
ghōrasaṃsaraṇagharmanāśinī
kālīkēva harinīlapaddhatiḥ || 20.9 || 689
- śatamakhōpalabhaṅgamanōharā*
viharasē muramardanapādukē ! |
maṇikirīṭagaṇēṣu divaukasām
madhukarīva manōramapaṅktiṣu || 20.10 || 690

anvicchatāṃ kimapi tattvamananyadrśyaṃ
 samyakprakāśajanāni dhṛtakṛṣṇarūpā |
 pādāvani ! sphurasi vāsavaratnaramyā
 madhyē samādhinayanasya kanīnikēva || 20.11 || 691

mātaḥ ! salīlamadhigamya vihāravēlāṃ
 kāntiṃ samudvahasī kāñcanapādukē ! tvam |
 lakṣmīkaṭākṣarucirairharinīlaratnaiḥ
 lāvaṇyasindhupṛṣatairiva raṅgadhāmnaḥ || 20.12 || 692

kl̥ptāvakuṅṭhanavidhirmaṇipādarakṣē !
 nīlāṃśukairvalabhidaśmasamudbhavaistē |
 saṅgacchatē munijanasya matiḥ samādhau
 rātrau samastajagatāṃ ramaṇēna lakṣmyāḥ || 20.13 || 693

draṣṭuṃ kadācana padāvani ! naiva jantuḥ
 śaknōti śāśvatanidhiṃ nihitaṃ guhāyām |
 kṛṣṇānurūpaharinīlaviśēṣadrśyā
 siddhāñjanaṃ tvamasi yasya na dēvi ! dṛṣṭēḥ || 20.14 || 694

pratyēmi raṅganṛpatērmaṇipādukē ! tvāṃ
 kṛṣṇāntaraṅgarucibhirharinīlaratnaiḥ |
 viśvāparādhasahanāya padaṃ tadīyaṃ
 viśvambharāṃ bhagavatīṃ samayē bhajantīm || 20.15 || 695

matvā maṣīṃ parimitāṃ bhavatī tadanyāṃ
 vaikuṅṭhapādarasikē maṇipādukē ! svān |
 aṅktē svayaṃ kiraṇalēpibhirindranīlaiḥ
 āśātaṭēṣu laḷitānapadānavarṇān || 20.16 || 696

valamathanamaṇināṃ dhāmabhistāvakanāṃ

madhuripupadarakṣē ! vāsarairavyapētā |

abhisaraṇaparāṇāṃ vallavīnāṃ tadā'sīt

śamitagurubhayārthiḥ śarvarī kācidanyā || 20.17 ||

697

śatamakhamañibhaṅgairunmayūkhairdiśantī

śaraṇamupagatānāṃ raṅganāthēna sāmyam |

prathayasi jagati tvam pādukē ! haitukānām

upaniṣadupagītāṃ tatkratunyāyavārtām || 20.18 ||

698

paricarati vidhau tvāṃ pādukē ! raṅgabhartuḥ

padasarasijabhṛṅgairbhāsurairindranīlaiḥ |

prakaṭitayamunaughā bhaktinamrasya śambhōḥ

pariṇamayasi cūḍāviṣṇupadyāḥ prayāgam || 20.19 ||

699

padakisalayasaṅgāt pādukē ! patraḷaśrīḥ

nakhamañibhirudārairnityaniṣpannapuṣpā |

śatamakhamañinīlā śaurilāvanyasindhōḥ

nibiḍatamatamālā kā'pi vėlāvanī tvam || 20.20 ||

700

tvayi vinihitamētat kē'pi paśyanti mandāḥ

śatamakhamañijālaṃ śārṅgiṇaḥ pādarakṣē ! |

vayamidamiha vidmaḥ prāṇināṃ bhāvukānāṃ

hṛdayagr̥haguhābhyaḥ pītamandhaṃ tamisram || 20.21 ||

701

kl̥ptaśyāmā mañibhirasitaiḥ kṛṣṇapakṣēṇa juṣṭā

śrēyaḥ puṃsāṃ janayasi gatim dakṣiṇāmudvahantī |

tēnāsmākaṃ prathayasi paraṃ pādukē ! tattvavidbhiḥ

maulau dr̥ṣṭāṃ nigamavacasāṃ muktikālāvya -

vasthām || 20.22 || 702

sadbhirjuṣṭā samuditavidhurjaitrayātrāvinōdē -

śvātanvānā rajanimanaghāmindranīlāṃśujālaiḥ |

citram khyātā kumudavanataḥ pādukē ! puṣyasi tvam

vyākōcatvam vibudhavanitāvaktrapaṅkēruhāṇām || 20.23 || 703

nityam lakṣmīnayanaruciraiḥ śōbhitā śakranīlaiḥ

sālagrāmakṣitiriva śubhaiḥ śārṅgiṇō rūpabhēdaiḥ |

sākētādēḥ samadhikaguṇām sampadam darśayanti

muktikṣētram munibhirakhilairgīyasē pādukē ! tvam || 20.24 || 704

pādanyāsapriyasahacarīm pādukē ! vāsagēhāt

tvāmāruhya tricaturapadam nirgatē raṅganāthē |

antaḥ snigdhairasuramahilāvēṇivikṣēpamitraiḥ

śyāmacchāyam bhavati bhavanam śakranīlām -

śubhistē || 20.25 || 705

yā tē bāhyāṅgaṇamabhiyataḥ pādukē ! raṅgabhartuḥ

sañcārēṣu sphurati vitatiḥ śakranīlaprabhāyāḥ |

viṣvaksēnaprabhṛtibhiraṣau gr̥hyatē vētrahastaiḥ

bhrūvikṣēpastava diviṣadām nūnamāhvānahētuh || 20.26 || 706

akṣṇōrañjanakalpanā yavanikā lāsyaprasūtērgatēḥ

cidgaṅgāyamunā mukundajaladhērvēlātāmālāṭavī |

kāntākuntalasantatiḥ śrutivadhūkastūrikālaṅkriyā

nityam ratnapadāvani ! sphurati tē nīlā maṅiśrēṇikā || 20.27 || 707

nirantarapurandarōpalabhuvam dyutiṃ tāvakīm
 avaimi maṇipādukē ! saraṇisaṅginīm raṅgiṇaḥ |
 tadīyanavayauvanadviradamallagaṇḍasthalī
 gaḷanmadajhalañjhalābahulakajjalaśyāmikām || 20.28 || 708

pratīmastvām pādāvani ! bhagavatō raṅgavasatēḥ
 ghanībhūtāmitthaṃ padakamalamādhvīpariṇatim |
 sphurantaḥ paryantē madagarimaniṣpandamadhupa -
 prasaktiṃ yatraitē vidadhati mahānīlamaṇayaḥ || 20.29 || 709

namatām nijēndranīla -
 prabhavēna mukundapādukē ! bhavatī |
 tamasā nirasyati tamaḥ
 kaṇṭakamiva kaṇṭakēnaiva || 20.30 || 710

|| iti śrīkavitārkkikasimḥasya sarvatantrasvatantrasya
 śrīmadvēṅkaṭanāthasya vēdāntācāryasya kṛtiṣu
 śrīraṅganāthapādukāsahasrē indranīlapaddhatiḥ viṃśī ||
 kavitārkkikasimhāya kalyāṇaguṇaśālinē |
 śrīmatē vēṅkaṭēśāya vēdāntaguravē namaḥ ||

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēsikāya namaḥ

śrī raṅganāthadivyaṃaṇipādukābhyāṃ namaḥ

॥ *bimbapratibimbapaddhatiḥ ēkaviṃśī* ॥

śrīmān vēṅkaṭanāthāryaḥ kavitārkkakēsarī |

vēdāntācāryavaryō mē sannidhattāṃ sadā hṛdi ॥

śaurēḥ śuddhāntanārīṇāṃ

vihāraṃaṇidarpaṇam |

prasattēriḥ saṃsthānaṃ

padatrāṇamupāsmahē ॥ 21.1 ॥

711

kamalāpatipādukē ! kadācit

vihagēndrastvayi bimbitō vibhāti |

savilāsagatē'pi raṅgabhartuḥ

nijamātmānamivōpadhātukāmaḥ ॥ 21.2 ॥

712

maṇipaṅktiṣu tē diśāmadhīsāḥ

pratibimbāni nijāni vīkṣamāṇāḥ |

abhiyanti mukundapādukē ! tvām

adhikārāntarasṣṭīsaṅkayēva ॥ 21.3 ॥

713

maṇimauliśatēna bimbitēna

praṇatānāṃ paritaḥ surāsurāṇām |

murabhinmaṇipādukē ! mahimnā

yugapattēṣu samarpitēva bhāsi ॥ 21.4 ॥

714

upanītamupāyanam surēndraiḥ

pratibimbacchalatastvayi praviṣṭam |

svayamēva kila prasādabhūmnā

pratigrhṇāsi mukundapādukē ! tvam || 21.5 ||

715

raṅgēśvarasya navapallavalōbhanīyau

pādau kathannu kaṭhinā svayamudvahēyam |

ityākalayya niyataṃ maṇipādukē ! tvam

padmāstaraṃ vahasi tatpratibimbalakṣāt || 21.6 ||

716

pādārpaṇāt prathamatō haridaśmaramyē

madhyē tava pratiphalanmaṇipādarakṣē ! |

manyē nidarśayati raṅgapatiryugāntē

nyagrōdhapatraśayitaṃ nijamēva rūpam || 21.7 ||

717

yātrāvasānamadhigacchati raṅganāthē

viśrāṇayasyanupadaṃ maṇipādukē ! tvam |

prāyaḥ prayāṇasamayē pratibimbitānāṃ

tīrthāvagāhamaparaṃ tridaśēśvarāṇām || 21.8 ||

718

uccāvacēṣu tava ratnagaṇēṣu mātāḥ !

vēdhāḥ prayāṇasamayē pratibimbitāṅgaḥ |

āśaṅkatē murabhidō maṇipādukē ! tvām

āgāmikalpakamalāsanapaṅktigarbhām || 21.9 ||

719

ālōlaraśminiyatāṃ maṇipādukē ! tvām

āruhya sañcarati raṅgapatau salīlam |

antaḥ purēṣu yugapatsudrśō bhajantē

dōlādhirōhaṇarasam tvayi bimbitāṅgyaḥ || 21.10 ||

720

kālēṣu rāghavapadāvani ! bhaktinamraḥ
 kāryāṇi dēvi ! bharatō vinivēdayamstē |
 tvadratnabimbitatayā'pi muhuḥ svakīyāṃ
 rājāsanasthitimavēkṣya bhṛśaṃ lalajjē || 21.11 || 721

pratyāgatē vijayini prathamē raghūṇāṃ
 vinyasyati tvayi padaṃ maṇipādarakṣē ! |
 ratnaughabimbitaniśācaravānarāṃ tvāṃ
 pūrvakṣaṇasthamiva puṣpakamanvapaśyan || 21.12 || 722

vaiyākulīṃ śamayituṃ jagatō vahantya
 rakṣādhurāṃ raghudhurandharapādarakṣē ! |
 prājyaṃ yaśaḥ pracuracāmarabimbalakṣāt
 prāyastvayā kabalītaṃ pratibhūpatīnām || 21.13 || 723

pratidiśamupayātē dēvi ! yātrōtsavārthaṃ
 tvayi viharāṇakālē bimbitē jīvalōkē |
 vahasi maṇigaṇaistvaṃ pādukē ! raṅgabhartuḥ
 kabalītasakalārthāṃ kāñcidanyāstavasthām || 21.14 || 724

bhagavati garuḍasthē vāhanasthāḥ surēndrāḥ
 tvayi vinihitapādē bhūmimēvāśrayanti |
 tadapi caraṇarakṣē ! ratnajālē tvadīyē
 pratiphalitanijāṅgāstulyavāhā bhavanti || 21.15 || 725

svacchākārāṃ surayuvatayaḥ svapratichandalakṣyāt
 gāhantē tvāṃ praṇatisamayē pādukē ! sābhimānāḥ |
 strīratnānāṃ paribhavavidhau sṛṣṭimātrēṇa dakṣāṃ
 nīcaiḥ kartuṃ narasakhamunērūrvaśīmūrujātām || 21.16 || 726

svēcchākēlipriyasahacarīṃ svaccharatnābhirāmāṃ
 sthānē sthānē nihitacaraṇō nirviśan raṅganāthaḥ |
 sañcārāntē saha kamalayā śēṣaśayyādhirūḍhaḥ
 tyaktvā'pi tvāṃ tyajati na punaḥ svapratichanda -

lakṣāt || 21.17 || 727

tvāmēvaikāmadhigatavataḥ kēḷisañcārakālē
 pārśvē sthitvā vinihitadrśōḥ pādukē'nanyalakṣyam |
 tvadratnēṣu pratiphalitayōrnityalakṣyaprasādā
 padmābhūmyōrdiśati bhavatī pādasēvāṃ murārēḥ || 21.18 ||

728

ēkāmēkaḥ kila niraviśatpādukē ! dvārakāyāṃ
 krīḍāyōgī kṛtabahutanuḥ śōḍaśastrīsahasrē |
 śuddhē dēvi ! tvadupanihitē bimbitō ratnajālē
 bhukṭē nityaṃ sa khalu bhavatīṃ bhūmikānāṃ

sahasraiḥ || 21.19 || 729

haripadanakhēṣu bhavatī
 pratiphalati tava tadapi ratnēṣu |
 ucitā mithaḥ padāvani !
 bimbapratibimbatā yuvayōḥ || 21.20 ||

730

|| iti śrīkavitārkikasimḥasya sarvatantrasvatantrasya
 śrīmadvēṅkaṭanāthasya vēdāntācāryasya kṛtiṣu
 śrīraṅganāthapādukāsahasrē bimbapratibimbapaddhatiḥ ekaviṃśī ||
 kavitārkikasimḥāya kalyāṇaguṇaśālinē |
 śrīmatē vēṅkaṭēśāya vēdāntaguravē namaḥ ||

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēsikāya namaḥ

śrī raṅganāthadivyaṃaṇipādukābhyāṃ namaḥ

॥ kāñcanapaddhatiḥ dvāviṃśī ॥

śrīmān vēṅkaṭanāthāryaḥ kavitarḥkikakēsarī |

vēdāntācāryavaryō mē sannidhattāṃ sadā hṛdi ॥

kalyāṇaprakṛtiṃ vandē

bhājantīṃ kāñcanaśriyam |

padārḥaṃ pādukāṃ śaurēḥ

pada ēva nivēsitām ॥ 22.1 ॥

731

madhujittanukāntitaskarāṇāṃ

jaladānāmabhayaṃ vidhātukāmā |

capalēva tadaṅghrimāśrayantī

bhavatī kāñcanapādukē ! vibhāti ॥ 22.2 ॥

732

nikaṣīkṛtaramyakṛṣṇaratnā

bhavatī kāñcanasampadaṃ vyanakti |

paripuṣyati pādukē ! yadīkṣā

sahasā naḥ samalōṣṭakāñcanatvam ॥ 22.3 ॥

733

surabhirnigamaiḥ samagrakāmā

kanakōtkarṣavatī padāvani ! tvam |

diśasi pratipannamādhavaśrīḥ

aniśōnnidramaśōkavaibhavaṃ naḥ ॥ 22.4 ॥

734

sati varṇaguṇē suvarṇajātēḥ

jagati khyātamasaaurabhādavarṇam |

śrutisaurabhasālinā svahēmnā

bhavatī śauripadāvani ! vyudāsthat || 22.5 ||

735

pratipannamayūraṅgaṅṭhadhāmnā

parisuddhēna padāvani ! svakēna |

kamalāstanabhūṣaṅōcitaṃ tat

bhavatī ratnamalaṅkarōti hēmnā || 22.6 ||

736

kāntyā paraṃ puruṣamāpraṅakhāt suvarṇaṃ

kartaṃ kṣamā tvamasi kāñcanapādarakṣē ! |

anyādṛśīṃ diśasi yā vinatasya dūrāt

āragvadhastabakasampadamindumaulēḥ || 22.7 ||

737

candrākṛtiḥ kathamakalpayathāstadānīm

vaimānikapraṅayinīvadanāmbujānām |

vikrāntikālavitatēna nijēna dhāmnā

bālātapaṃ balivimardanapādukē ! tvam || 22.8 ||

738

lēbhē tadāprabhṛti nūnamiyaṃ bhavatyāḥ

kāntyā kavēratana yā kanakāpagātvam |

yāvanmukundapadahēmapadāvani ! tvam

pūṇyaṃ vibhūṣitavatī puḷinaṃ tadīyam || 22.9 ||

739

citraṃ sarōjanilayāśahitasya śaurēḥ

vāsōcitāni caraṅāvani ! saṃvidhitsōḥ |

sadyō vikāsamupayānti samādhībājāṃ

candrātapēna tava mānasapaṅkajāni || 22.10 ||

740

tvayyēva pādamadhirōpya navam pravāham

nāthē padāvani ! nisāmayituṃ pravṛttē |

ātmīyakāñcanarucā bhavatī vidhattē

hēmāravindabharitāmiva hēmasindhum || 22.11 ||

741

viharati puḷinēṣu tvatsakhē raṅganāthē

kanakasaridiyaṃ tē pādukē ! hēmadhāmnā |

vahati salilakēḷīsrastacōlāvarōdha -

stanakalaśaharidrāpaṅkapiṅgāstavasthām || 22.12 ||

742

surabhinigamagandhā saumyapadmākarasthā

kanakakamalinīva prēkṣyasē pādukē ! tvam |

bhramara iva sadā tvāṃ prāptanānavihāraḥ

śatamakhamāṇinīlaḥ sēvatē śārṅgadhanvā || 22.13 ||

743

kanakaruciravarṇāṃ pādukē ! sahyasindhuh

śriyamiva mahanīyāṃ sindhurājasya patnī |

svayamiha savidhasthā saumyajāmātryuktām

upacarati rasēna tvāmapatyābhimānāt || 22.14 ||

744

anukalamupajīvyā dṛśyasē nirjarāṇāṃ

tripuramathanamaulau śēkharatvaṃ dadhāsi |

pratipadamadhigamya prāptaśṛṅgāsi śaurēḥ

tadapi caraṇarakṣē ! pūrṇacandrākṛtistvam || 22.15 ||

745

kanakamapi tṛṇam yē manvatē vītarāgāḥ

tṛṇamapi kanakaṃ tē jānatē tvatprakāśaiḥ |

madhuripupadarakṣē ! yat tvadarthōpanītān

pariṇamayasi haimān dēvi ! dūrvāṅkurādīn || 22.16 ||

746

viśuddhimadhigacchati jvalanasaṅgamāt kāñcanam

vidanti ca jaganti tanna khalu tadviparyasyati |

katham kanakapādukē ! kamalalōcanē sākṣiṇi

tvayaiva pariśuddhatā hutabhujō'pi jāghatyatē || 22.17 ||

747

tārāsaṅgaprathitavibhavāṃ cārujāmbūnadābhāṃ

tvāmārūḍhastridaśamahitāṃ pādukē ! raṅganāthaḥ |

sañcāriṇyāṃ suraśikhariṇastasthuṣā mēkhalāyāṃ

dhattē mattadviradapatinā sāmyakakṣyāṃ

samīkṣyām || 22.18 ||

748

kanakarucirā kāvyākhyātā śanaiścaraṇōcitā

śritagurubudhā bhāsvadrūpā dvijādhipasēvitā |

vihitavibhavā nityam viṣṇōḥ padē maṇipādukē !

tvamasi mahatī viśvēṣāṃ naḥ śubhā grahamāṇḍalī || 22.19 ||

749

prajvalitapañcahētiḥ

hiraṇmayiṃ tvāṃ hiraṇyavilayārhaḥ |

āvahatu jātavēdāḥ

śriyamiva naḥ pādukē ! nityam || 22.20 ||

750

|| iti śrīkavitārkkikasimḥasya sarvatantrasvatantrasya

śrīmadvēṅkaṭanāthasya vēdāntācāryasya kṛtiṣu

śrīraṅganāthapādukāśahasrē kāñcanapaddhatiḥ dvāviṃśī ||

kavitārkkikasimḥāya kalyāṇaguṇaśālinē |

śrīmatē vēṅkaṭeśāya vēdāntaguravē namaḥ ||

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēsikāya namaḥ

śrī raṅganāthadivya maṇipādukābhyāṃ namaḥ

॥ śēṣapaddhatiḥ trayōviṃśī ॥

śrīmān vēṅkaṭanāthāryaḥ kavītārkikakēsarī |

vēdāntācāryavaryō mē sannidhattāṃ sadā hṛdi ॥

sṛṣṭāṃ bhūmāvanantēna nityaṃ śēṣasamādhinā |

ahaṃ sambhāvayāmi tvām ātmānamiva pādukē ! ॥ 23.1 ॥

751

padmābhōgāt pādukē ! raṅgabhartuḥ

pādasparśādbhōgamanyaṃ prapitsōḥ |

śēṣasyaikāṃ bhūmikāmabravīt tvām

ācāryāṇāmagraṇīryāmunēyaḥ ॥ 23.2 ॥

752

śēṣatvamamba ! yadi saṃśrayati prakāmaṃ

tvadbhūmikāṃ samadhigamya bhujāṅgarājaḥ |

tvāmēva bhaktivinatairvahatāṃ śirōbhiḥ

kāṣṭhāṃ gataṃ tadiha kēsavapādarakṣē ! ॥ 23.3 ॥

753

mā bhūdiyaṃ mayi niṣaṅṅapadasya nityaṃ

viśvambharasya vahanādvathitēti matvā |

dhatsē balābhyadhikayā maṇipādukē ! tvam

śēṣātmanā vasumatīṃ nijayaiva mūrtyā ॥ 23.4 ॥

754

tattādrśā nijabalēna nirūdhakīrtiḥ

śēṣastavaiva pariṇāmaviśēṣa ēṣaḥ |

rāmēna satyavacasā yadananyavāhyāṃ

vōḍhuṃ purā vasumatīṃ bhavati niyuktā ॥ 23.5 ॥

755

śēṣatvasīmaniyatāṃ maṇipādarakṣē !

tvāmāgamāḥ kulavadhūmiva bālaputrāḥ |
tvadrūpabhēdaśayitasya parasya puṃsaḥ
pādōpadhānaśayitāmupadhānayanti || 23.6 ||

756

bharataśirasi lagnāṃ pādukē ! dūratastvām

svatanumapi vavandē lakṣmaṇaḥ śēṣabhūtaḥ |
kimidamiha vicitraṃ nityayuktaḥ siṣēvē
daśarathatanayaḥ san raṅganāthaḥ svamēva || 23.7 ||

757

bhūyōbhūyaḥ stimitacalitē yasya saṅkalpasindhau

brahmēsānaprabhṛtaya imē budbudatvaṃ bhajanti |
tasyānādēryugapariṇatau yōganidrānurūpaṃ
krīḍātalpaṃ kimapi tanutē pādukē ! bhūmikā'nyā || 23.8 ||

758

ahīnātmā raṅgakṣitiramaṇapādāvani ! sadā

satāmitthaṃ trāṇāt prathitanijasatratvavibhavā |
avidyāyāminyāḥ sprśasi punarēkāhapadavīm
kratūnāmārādhyā kraturapi ca sarvastvamasi naḥ || 23.9 ||

759

bahumukhabhōgasamētaiḥ nirmuktatayā viśuddhimāpannaiḥ |

śēṣātmikā padāvani ! niṣēvyasē śēṣabhūtaistvam || 23.10 ||

760

|| iti śrīkavitārkkikasimḥasya sarvatantrasvatantrasya
śrīmadvēṅkaṭanāthasya vēdāntācāryasya kṛtiṣu
śrīraṅganāthapādukāśahasrē śēṣapaddhatiḥ trayōviṃśī ||
kavitārkkikasimḥāya kalyāṇaguṇaśālinē |
śrīmatē vēṅkaṭēśāya vēdāntaguravē namaḥ ||

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēsikāya namaḥ

śrī raṅganāthadivya maṇipādukābhyāṃ namaḥ

|| dvandvapaddhatiḥ caturviṃśī ||

śrīmān vēṅkaṭanāthāryaḥ kavitarḥkikakēsarī |

vēdāntācāryavaryō mē sannidhattāṃ sadā hṛdi ||

prapadyē pādukārūpaṃ

praṇavasya kalādvayam |

ōtaṃ mitamidaṃ yasmin

anantasyāpi tatpadam || 24.1 ||

761

maṇipādukayōryugaṃ murārēḥ

mama nityaṃ vidadhātu maṅgalāni |

adhikṛtya carācarasya rakṣām

anukampākṣamayōrivāvatāraḥ || 24.2 ||

762

caraṇau maṇipādukē ! murārēḥ

praṇatān pālayituṃ prapadyamānam |

vipadāmiha daivamānuṣiṅgāṃ

pratikāraṃ yuvayōrdvayaṃ pratīmaḥ || 24.3 ||

763

murabhinmaṇipādukē ! bhavatyōḥ

vihitō nūnamasau mithō vibhāgaḥ |

bhajatāmaparasparapriyāṅgām

avirōdhāya surāsuresvarāṅgām || 24.4 ||

764

- ahitōnmathanāya saṃśritānām
 alamālōkavaśēna śabdatō vā |
 karayōśca rathāṅgapāñcajanya
 madhuhantuḥ padayōśca pādukē yē || 24.5 || 765
- avadhīritasādhupaddhatīnām
 alasānāṃ madhuvairipādukē dvē |
 itarētarasāhacaryamitthaṃ
 pratipannē iva daivapauruṣē naḥ || 24.6 || 766
- pārśvayōḥ sarasijāvasundharē
 pādayōśca maṇipādukē ! yuvām |
 sannikarṣatha na cēnmadhudviṣaḥ
 kiṃ kariṣyati kṛtāgasāṃ gaṇaḥ || 24.7 || 767
- pādukē ! bhavabhayapratīpayōḥ
 bhāvayāmi yuvayōḥ samāgamam |
 saktayōrdanujavairiṇaḥ padē
 vidyayōriva parāvarātmanōḥ || 24.8 || 768
- raṅgasīmani rathāṅgalakṣmaṇaḥ
 cintayāmi tapanīyapādukē ! |
 śāpadōśaśamanāya tatpadē
 cakravākamithunaṃ kṛtāspadam || 24.9 || 769
- mānayāmi jagatastamōpahē
 mādhasya maṇipādukē ! yuvām |
 dakṣiṇōttaragatikramōcitē
 paddhatī iva mayūkhamāliṇaḥ || 24.10 || 770

raṅganāthapadayōralaṅkriyā

rājatē kanakapādukādvayī |

tadvibhūtiyugalīva tādrśī

chandataḥ samavibhāgamāśritā || 24.11 ||

771

sākṣātpadaṃ madhubhidaḥ pratipādayantyaū

mānōpapattiniyatē maṅipādukē dvē |

anyōnyasaṅgativaśādupapannacaryām

ājñāṃ śrutismṛtimayīmavadhārayāmi || 24.12 ||

772

viśvōpakāramadhikṛtya vihārakālē -

śvanyōnyataḥ prathamamēva parisphurantyōḥ |

dr̥ṣṭāntayanti yuvayōрмаṅipādarakṣē !

divyaṃ tadēva mithunaṃ diviṣanniṣēvyam || 24.13 ||

773

dvāvēva yatra caraṇau paramasya puṃsaḥ

tatra dvidhā sthitavatī maṅipādukē ! tvam |

yatraiva darśayati dēvi ! sahasrapāttvaṃ

tatrāpi nūnamasi darśitatāvadātmā || 24.14 ||

774

paryāyatō gativaśānmaṅipādarakṣē !

pūrvāparatvaniyamam vyativartayantyaū |

manyē yuvāṃ mahati viṣṇupadē sphurantyaū

sandhyē samastajagatāmabhivandanīyē || 24.15 ||

775

aśrāntasañcaraṇayōrñijasamprayōgāt

amlānatāṃ caraṇapaṅkajayōrdiśantyaū |

mānyē yuvāṃ raghupatērmaṅipādarakṣē !

vidyē balāmatibalāṃ ca vicintayāmi || 24.16 ||

776

antarmōhādaviditavatāmātmatattvaṃ yathāvat

padyāmitthaṃ paricitavatāṃ pādukē ! pāpalōkyām |
nityaṃ bhaktēranugūṇatayā nātha pādaṃ bhajantya
niṣṭhē sākṣāt svayamiha yuvāṃ jñānakarmātmikē

naḥ || 24.17 || 777

nyastaṃ viṣṇōḥ padamiha mahat svēna bhūmnā vahantyōḥ
āmnāyākhyāmahatagatiṃ vartayantyōrñijājñām |

āsannānāṃ praṇayapadavīmātmanā pūrayantyōḥ

dvairājyaśrīrbhavati jagatāmaikarājyē bhavatyōḥ || 24.18 ||

778

aprāptānāmupajanayathaḥ sampadāṃ prāptimēvaṃ

samprāptānāṃ svayamiha punaḥ pālanārthaṃ yatēthē |
sākṣādraṅgakṣitipatipadaṃ pādukē ! sādhayantya

yōgakṣēmau sucaritavaśānmūrtimantau yuvāṃ naḥ || 24.19 ||

779

baddhaharipādayugaḷaṃ

yugaḷaṃ tapanīyapādukē ! yuvayōḥ |
mōcayati saṃśritānāṃ

pun्यāpunyamayaśrīnkhalāyugaḷam || 24.20 ||

780

|| iti śrīkavitārkkikasimhasya sarvatantrasvatantrasya

śrīmadvēṅkaṭanāthasya vēdāntācāryasya kṛtiṣu

śrīraṅganāthapādukāśahasrē dvandvapaddhatiḥ caturviṁśī ||

kavitārkkikasimhāya kalyāṇaguṇaśālinē |

śrīmatē vēṅkaṭeśāya vēdāntaguravē namaḥ ||

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēsikāya namaḥ

śrī raṅganāthadivyaṃaṇipādukābhyāṃ namaḥ

॥ sannivēśapaddhatiḥ pañcaviṃśī ॥

śrīmān vēṅkaṭanāthāryaḥ kavītārkikakēsarī |

vēdāntācāryavaryō mē sannidhattāṃ sadā hṛdi ॥

aṇōraṇīyasīm viṣṇōḥ

mahatō'pi mahīyasīm |

prapadyē pādukāṃ nityaṃ

tatpadēnaiva sammitām ॥ 25.1 ॥

781

pratitiṣṭhati pādasaṃmitāyāṃ

tvayi nityaṃ maṇipādukē ! mukundaḥ |

itarē tu paricchadāsta ētē

vibhavavyaṅjanahētavō bhavanti ॥ 25.2 ॥

782

tava raṅganarēndrapādarakṣē !

prakṛtiḥ sannapi bhaktipāratantryāt |

bhavatīṃ vahatīva pannagēndraḥ

prathitasvastikalakṣaṇaiḥ śirōbhiḥ ॥ 25.3 ॥

783

parasya puṃsaḥ padasannivēśān

prayuñjatē bhāvitapañcarātrāḥ |

aghapratīpānapadiśya puṇḍrān

aṅgēṣu raṅgēśayapādukē ! tvām ॥ 25.4 ॥

784

vimṛśya raṅgēndrapatiṃvarāyāḥ

śrutēḥ sthitāṃ mūrdhani pādukē ! tvām |

badhnanti vṛddhāḥ samayē vadhūnāṃ

tvanmudritānyābharaṇāni maulau || 25.5 ||

785

vahanti raṅgēsvarapādarakṣē !

dīrghāyuṣāṃ darśitabhaktibandhāḥ |

āsādhipānāmavarōdhanāryaḥ

tvanmudrikāṃ maṅgaḷahēmasūtraiḥ || 25.6 ||

786

vyūhakramēṇa prathitāramagrē

sandarśayantīṃ maṇipādukē ! tvām |

pātum trilōkīṃ padapadmabhājam

saudarśanīṃ śaktimavaimi śaurēḥ || 25.7 ||

787

baddhāsikā kanakapaṅkajakarṇikāyāṃ

madhyē kṛṣā muraripōрмаṇipādukē ! tvam |

sandrśyasē sarasijāsanayā grhītaṃ

rūpāntaraṃ kimapi raṅgavihārayōgyam || 25.8 ||

788

mānōcitasya madadhīnajanasya nityaṃ

mā bhūdataḥ kṛpaṇatēti vicintayantyā |

bandīkṛtaṃ dhruvamavaimi valagnadēsē

kārśyaṃ tvayā kamalalōcanapādarakṣē ! || 25.9 ||

789

madhyē kṛṣāmubhayataḥ pratipannavṛddhiṃ

manyē samīkṣya bhavatīṃ maṇipādarakṣē ! |

nityaṃ mukundapadasaṅgamaviprayōgau

niścinvatē kṛtadhiyaḥ sukhaduḥ khakāṣṭhām || 25.10 ||

790

raṅgēśituścaraṇapaṅkajayōrbhajantī

rakṣāprasādhanavikalpasahāstavasthām |

mānyākṛtirniviśasē maṇipādarakṣē !

madhyē paricchadavibhūṣaṇavargayōstvam || 25.11 ||

791

aṅgāntarēṣu nihitānyakhilāni kāmam

paryāyakalpanasahāni vibhūṣaṇāni |

nityam mukundapadapadmatalānurūpaṃ

naipathyamamba ! bhavatī nayanābhirāmam || 25.12 ||

792

yē nāma bhaktiniyataistava sannivēsam

nirviśya nētrayugaḷairna bhajanti tṛptim |

kālakramēṇa kamalēkṣaṇapādarakṣē !

prāyēṇa tē pariṇamanti sahasranētrāḥ || 25.13 ||

793

padamapramāṇamiti vādinām mataṃ

madhujitpadē mahati māśma bhūḍiti |

vyudapādi tasya caraṇāvani ! tvayā

nigamātmanastava samapramāṇatā || 25.14 ||

794

aprabhūtamabhavajjagattrayaṃ

yasya mātumuditasya pāḍukē ! |

apramēyamamitasya tatpadaṃ

nityamēva nanu sammitam tvayā || 25.15 ||

795

ālavālamiva bhāti pāḍukē !

pāḍapasya bhavatī madhudviṣaḥ |

yatsamīpavinatasya śūlinah

sāriṇī bhavati mauḷinimnagā || 25.16 ||

796

mōdamānamunibrndaṣaṭpadā

bhāti muktimakarandavarṣiṇī |

kā'pi raṅganṛpatēḥ padāmbujē

karṇikā kanakapādukāmayī || 25.17 ||

797

yugapadanuvidhāsyān yauvataṃ tulyarāgaṃ

yadupatiradhicakrē yāvatō rūpabhēdān |

tadidamativikalpaṃ bibhratī sannivēśaṃ

tava khalu padarakṣē ! tāvatī mūrtirāsīt || 25.18 ||

798

tattadvṛttēranuḡatayā vāmanīṃ vyāpinīṃ vā

prāptē raṅgaprathitavibhavē bhūmikāṃ sūtradhārē |

manyē viśvasthitimayamahānāṭikāṃ nētukāmā

nānāsaṃsthā bhavati bhavatī pādukē ! nartakīva || 25.19 ||

799

mānē paraṃ samānē

pratyakṣēṇāgamēnāpi |

haricaraṇasya tavāpi tu

vaiśamyāṃ rakṣyarakṣakatvābhyām || 25.20 ||

800

|| iti śrīkavitārkkikasimḥasya sarvatantrasvatantrasya

śrīmadvēṅkaṭanāthasya vēdāntācāryasya kṛtiṣu

śrīraṅganāthapādukāśahasrē sannivēśapaddhatiḥ pañcaviṃśī ||

kavitārkkikasimḥāya kalyāṇaḡaśālinē |

śrīmatē vēṅkaṭēśāya vēdāntaḡuravē namaḡ ||

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēsikāya namaḥ

śrī raṅganāthadivyaṃaṇipādukābhyāṃ namaḥ

॥ yantrikāpaddhatiḥ ṣaḍviṃśī ॥

śrīmān vēṅkaṭanāthāryaḥ kavitarḥkikakēsarī |

vēdāntācāryavaryō mē sannidhattāṃ sadā hṛdi ॥

udagrayantrikāṃ vandē

pādukāṃ yannivēśanāt |

uparyapi padaṃ viṣṇōḥ

pratyādiṣṭaprasādhanam ॥ 26.1 ॥

801

prasabhaṃ pratirudhya kaṅṭakādīn

bhavatī śauripadāmbujādadhastāt |

caraṇāvani ! dhārayatyamuṣmin

ucitacchāyamuparyapi pratīkam ॥ 26.2 ॥

802

murabhinmaṇipādukē ! tvadīyām

anaghāmaṅguliyantrikāmavaimi |

svayamunnamitāṃ pradēśinīṃ tē

paramaṃ daivatamēkamityṛcantīm ॥ 26.3 ॥

803

svadatē maṇipādukē ! tvadīyā

padaśākhāyugayantrikā vicitrā |

paramaṃ puruṣaṃ prakāśayantī

praṇavasyēva parēyamardhamātrā ॥ 26.4 ॥

804

anuyātamanōrathā murārēḥ

bhavatī kēḷirathaśriyaṃ dadhāti |

caraṇāvani ! yantrikā tavaiṣā

tanutē kūbarasampadaṃ purastāt || 26.5 ||

805

śaṅkē bhavatyāḥ subhagaṃ pratikaṃ

raṅgēśapādāṅgulisaṅgrahārtham |

trāṇāya pādāvani ! viṣṭapānām

ājñākarīmaṅgulimudrikāṃ tē || 26.6 ||

806

alaṅkṛtaṃ karṇikayōpariṣṭāt

udagranāḷaṃ tava yantrikāṃśam |

padmāpatēḥ pādasarōjalakṣmyāḥ

pratyēmi pādāvani ! kēḷipadmam || 26.7 ||

807

upari vinihitasya kēśavāṅghrēḥ

upari padāvani ! yantrikātmikā tvam |

iti tava mahimā laghūkarōti

praṇatasurēśvaraśēkharādhirōham || 26.8 ||

808

nityaṃ padāvani ! nibaddhakirīṭaśōbhaṃ

padmālayāparicitaṃ padamudvahantyāḥ |

aṅgīkarōti rucimaṅgulīyantrikā tē

sāmrājyasampadanurūpamivātapatram || 26.9 ||

809

prathamā kalēva bhavatī

caraṇāvani ! bhāti raṅgacandramasaḥ |

śṛṅgōnnatiriva yatra

śriyaṃ vibhāvayati yantrikāyōgaḥ || 26.10 ||

810

॥ *iti śrīkavitārkikasimḥasya sarvatantrasvatantrasya*
śrīmadvēṅkaṭanāthasya vēdāntācāryasya kṛtiṣu
śrīraṅganāthapādukāśahasrē yantrikāpaddhatiḥ ṣaḍviṃśī ॥
kavitārkikasimḥāya kalyāṇaguṇaśālinē |
śrīmatē vēṅkaṭeśāya vēdāntaguravē namaḥ ॥

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēsikāya namaḥ

śrī raṅganāthadivyaṃaṇipādukābhyāṃ namaḥ

॥ rēkhāpaddhatiḥ saptaviṃśī ॥

śrīmān vēṅkaṭanāthāryaḥ kavītārkikakēsarī |

vēdāntācāryavaryō mē sannidhattāṃ sadā hṛdi ॥

sūcayantīṃ svarēkhābhiḥ

anālēkhyasarasvatīm |

alēkhanīyasaundaryām

āśrayē śauripādukām ॥ 27.1 ॥

811

maṇimaūḷinigharṣaṇāt surāṇāṃ

vahasē kāñcanapādukē ! vicitram |

kamalāpatipādapadmāyōgāt

aparaṃ lakṣaṇamādhirājyasāram ॥ 27.2 ॥

812

abhitō maṇipādukē ! sphurantyāḥ

tava rēkhāvitātēstathāvidhāyāḥ |

muravairipadāravindarūḍhaiḥ

anukalpāyitamādhirājyacihnaiḥ ॥ 27.3 ॥

813

rēkhayā vinamatām divaukasām

maūḷiratnamakarīmukhōtthayā |

pādukē ! vahasi nūnamadbhutaṃ

śauripādaparibhōgalakṣaṇam ॥ 27.4 ॥

814

tridaśamakuṭaratnōllēkharēkhāpadēśāt

pariṇamayasi puṃsām pādukē ! mūrdhni lagnā |
narakamathanasēvāsampadam sādhayitrī
niyativilikhitānām niṣkṛtiṃ durlipīnām || 27.5 ||

815

padakamalatalāntaḥ saṃśritānyātapatra -

dhvajasarasijamukhyānyaiśvarīlakṣaṇāni |
avagamayasi śaurēḥ pādukē ! mādrśānām
upari pariṇataiḥ svairdēvi ! rēkhāviśēṣaiḥ || 27.6 ||

816

snātā padāvani ciraṃ paribhujya muktā

pādēna raṅganṛpatēḥ śubhalakṣaṇēna |
rēkhāntarairnavanavairupaśōbhasē tvaṃ
saṃskāracandanavilēpanapaṅkalagnaiḥ || 27.7 ||

817

bhaktyā muhuḥ praṇamatām tridaśēśvarāṇām

kōṭīrakōṭīkaṣaṇādupajāyamānaiḥ |
ābhāti śauricaraṇādadhikānubhāvā
rēkhāśataistava padāvani ! kā'pi rēkhā || 27.8 ||

818

pādāvani ! pratipadam paramasya puṃsaḥ

pādāravindaparibhōgaviśēṣayōgyā |
svābhāvikān subhagabhaktiviśēṣadrśyān
rēkhātmakān vahasi patralatāviśēṣān || 27.9 ||

819

rēkhāpadēśatastvam

praśamayituṃ pralayaviplavāśaṅkāṃ |
vahasi madhujitpadāvani !
manyē nigamasya mātrkālēkhyam || 27.10 ||

820

॥ *iti śrīkavitārkikasimḥasya sarvatantrasvatantrasya*
śrīmadvēṅkaṭanāthasya vēdāntācāryasya kṛtiṣu
śrīraṅganāthapādukāśahasrē rēkhāpaddhatiḥ saptaviṃśī ॥
kavitārkikasimhāya kalyāṇaguṇasālinē |
śrīmatē vēṅkaṭēsāya vēdāntaguravē namaḥ ॥

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēsikāya namaḥ

śrī raṅganāthadivyaṃaṇipādukābhyāṃ namaḥ

॥ *subhāṣitapaddhatiḥ aṣṭāviṃśī* ॥

śrīmān vēṅkaṭanāthāryaḥ kavitarḥkikakēsarī |

vēdāntācāryavaryō mē sannidhattāṃ sadā hṛdi ||

kalāsu kāṣṭhāmātiṣṭhan bhūmnē sambandhināmapi |

pādukā raṅgadhuryasya bharatārādhyatāṃ gatā || 28.1 ||

821

santaḥ svadēśaparadēśavibhāgaśūnyaṃ

hanta svavṛttimanaghāṃ na parityajanti |

rājyē vanē ca raghupuṅgavapādarakṣā

naijaṃ jahau na khalu kaṅṭakaśōdhanam tat || 28.2 ||

822

brahmāstratāmadhijagāma tṛṇam prayuktaṃ

puṅyam śaravyamabhavat payasānnidhivā |

prṥthvīm śāsāsa parimuktapadaṃ padatram

kiṃ vā na kiṃ bhavati kēlividhau vibhūnām || 28.3 ||

823

anyēṣu satsvapi narēndrasutēṣu daivāt

bhraṣṭaḥ padādadhikarōti padaṃ padārhaḥ |

prāyō nidarśayati tat prathamō raghūṅam

tatpādayōḥ pratinidhī maṇipādukē vā || 28.4 ||

824

caraṇamanaghavṛttēḥ kasyacitprāpya nityam

sakalabhuvanaguptyai satpathē vartatē yaḥ |

narapatibahumānaṃ pādukēvādhigacchan

sa bhavati samayēṣu prēkṣitajñairupāsyah || 28.5 ||

825

rāmē rājyaṃ piturabhimataṃ sammataṃ ca prajānāṃ

mātā vavrē tadiha bharatē satyavādī dadau ca |

cintātītaḥ samajani tadā pādukāgryābhiṣēkō

durvijñānasvahṛdayamahō daivamatra pramāṇam || 28.6 ||

826

nātikrāmēccaraṇavahanātpādukā pādapiṭhaṃ

yadvā'sannaṃ paramiha sadā bhāti rājāsanya |

pūrvatraiva praṇihitamabhūddhanta rāmēṇa rājyaṃ

śānkē bharturbahumatipadaṃ vikramē sāhacaryam || 28.7 ||

827

pratipadacapalā'pi pādukā

raghupatinā svapadē nivēśitā |

samajani nibhṛtasthitistadā

bhavati guṇah śriyamabhyupēyusām || 28.8 ||

828

gatihēturabhūt kvacitpadē sthithēturmaṇipādukā kvacit |

na hi vastuṣu śaktiniścayō niyatīḥ kēvalamīśvarēcchayā || 28.9 ||

829

adharīkṛtō'pi mahatā tamēva sēvēta sādaraṃ bhūṣṇuḥ |

alabhata samayē rāmāt pādākrāntā'pi pādukā rājyam || 28.10 ||

830

|| iti śrīkavitārkkikasiṃhasya sarvatantrasvatantrasya

śrīmadvēṅkaṭanāthasya vēdāntācāryasya kṛtiṣu

śrīraṅganāthapādukāsahasrē subhāṣitapaddhatiḥ aṣṭāviṃśī ||

kavitārkkikasiṃhāya kalyāṇaguṇaśālinē |

śrīmatē vēṅkaṭeśāya vēdāntaguravē namaḥ ||

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēsikāya namaḥ

śrī raṅganāthadivyaṃmaṇipādukābhyāṃ namaḥ

॥ prakīrṇapaddhatiḥ ēkōnatrīṃśī ॥

śrīmān vēṅkaṭanāthāryaḥ kavītārkikakēsarī |

vēdāntācāryavaryō mē sannidhattāṃ sadā hṛdi ||

vidhau pravṛttē yaddravyaṃ guṇasaṃskāranāmabhiḥ |

śrēyaḥ sādhanamāmnātaṃ tatpadatram tathā'stu mē || 29.1 ||

831

madhurasmitaramyamauktikaśrīḥ

viśasi vyañjitamañjuḷapraṇādā |

saha raṅganṛpēṇa vāsagēhaṃ

tanumadhyā maṇipādukē ! tvamēkā || 29.2 ||

832

śubhaśabdaviśēśasaṃśritābhiḥ

bhavatī śauripadāvani ! kriyābhiḥ |

anutiṣṭhati nūnamāśritānām

akhilōpadravaśāntikaṃ navīnam || 29.3 ||

833

mañibhirmadhuvairipādarakṣē !

bhavatī vikramaṇē pravardhamānā |

yugapadbhavatāṃ yugāntakālē

divi lakṣmīṃ vidadhē divākarāṇām || 29.4 ||

834

mañjusvanāṃ mañimayūkhakalāpinīṃ tvāṃ

drṣṭvā kapardasavidhē vinivēśyamānām |

- gūḍhībhavanti garuḍadhvajapādarakṣē !
 phūtkāravanti puravairivibhūṣaṇāni || 29.5 ||* 835
- madhyē parisphuritanirmalacandratārā
 prāntēṣu ratnanikarēṇa vicitravarṇā |
 puṣṇāsi raṅganṛpatērmaṇipādukē ! tvam
 cakṣurvaśīkaraṇayantraviśēṣaśaṅkām || 29.6 ||* 836
- pādēna raṅganṛpatēḥ paribhujyamānā
 muktāphalaprakaṭitaśramavāribinduh |
 utkaṇṭakā maṇimayūkhaśatairudagraiḥ
 sītkāriṇīva caraṇāvani ! śiṅjitaistvam || 29.7 ||* 837
- dūraprasāritakarā ninadairmaṇīnām
 āyāti daityaripurityasakṛdbruvāṇā |
 daityēśvarānabhimukhān janitānukampā
 manyē nivārayasi mādhavapādukē ! tvam || 29.8 ||* 838
- acchēdyaraśminiyatakramaratnadhuryā
 niṣkampakūbaranibhaṃ dadhatī pratīkam |
 krīḍāgatēṣu madhujitpadapadmalaḥkṣmyāḥ
 karṇīrathastvamasi kāñcanapādarakṣē ! || 29.9 ||* 839
- mañjusvanā marakatōpalamēcakāṅgī
 śōṇāśmatuṅdarucirā maṇipādukē ! tvam |
 padmāvihārarasikasya parasya yūnaḥ
 paryāyatāṃ bhajasi pañjaraśārikāṇām || 29.10 ||* 840
- śōṇōpalaiścaraṇarakṣiṇi ! saṃśritēṣu
 chāyātmanā marakatēṣu tavāvagādhaḥ |*

anvēti śaurirabhitāḥ phalapañktiśōbhi -

nyātmānamēva śayituṃ vaṭapatramadhyē || 29.11 ||

841

sphītaṃ padāvani ! tava snapanārdramūrtēḥ

āsāgaramṃ tatamabhūnmaṇiraśmijālam |

līlōcitaṃ raghusutasya śaravyamāsan

yātūni yasya valayēna vivēṣṭitāni || 29.12 ||

842

ratnāṃśubhistava tadā maṇipādarakṣē !

saṃrajyamānavapuṣāṃ rajanīmukhēṣu |

ākasmikāgatamadārśi mahauśadhitvaṃ

sākētapattanasamīparuhāṃ drumāṇām || 29.13 ||

843

rāmē vanaṃ daśarathē ca divaṃ prayātē

nirdhūtaviśvatimirā sahasā babhūva |

bhūyiṣṭharatnakiraṇā bhavatī raghūṇām

bhūyaḥ pratāpatapanōdayapūrvasandhyā || 29.14 ||

844

prītēna dēvi ! vibhunā pratipādanīyāṃ

pādāvani ! pratipadōditamañjunādām |

vidyāṃ vidurbhagavataḥ pratipādanārḥām

pārāyaṇāgamapayōnidhipāragāstvām || 29.15 ||

845

muktāṃśukēsaravatī sthiravajradaṃṣṭrā

prahlādasampadanurūpahiraṇyabhēdā |

mūrtiḥ śriyō bhavasi mādhavapādarakṣē !

nāthasya nūnamucitā narasiṃhamūrtēḥ || 29.16 ||

846

sambhāvayanti kavayaścaturapracārāṃ

mañjusvanāṃ mahitamauktikapatralāṅgīm |

svādhīnasarvabhuvanāṃ maṇipādukē ! tvāṃ raṅgādhirājapadapaṅkajarājahaṃsīm 29.17	847
muktāmayūkharucirāṃ maṇipādarakṣē ! mañjusvanāṃ maṇibhirāhitavarṇavargām manyē mukundapadapadmamadhuvratīnām anyāmakṛtrimagirāmadhidēvatāṃ tvām 29.18	848
āsādyā kēkayasutāvaradānamūlaṃ kālaṃ pradōṣamanirīkṣya ramāsahāyam mañjupraṇādarahitā maṇipādarakṣē ! maunavrataṃ kimapi nūnamavartayastvam 29.19	849
vaiḍūryaramyasalilā mahitā marudbhiḥ chāyāvātī marakatōpalarāśmijālaiḥ aśrāntamōhapadavīpathikasya jantōḥ viśrāntibhūmiriva śauripadāvani ! tvam 29.20	850
ādyō raghuḥṣitibhujāmabhiṣēkadīptaiḥ āpyāyitastava padāvani ! raśmijālaiḥ mandīcakāra tapanō vyapanītabhītiḥ mandōdarīvanacandramasō mayūkhān 29.21	851
mānyā samastajagatāṃ maṇibhaṅganīlā pādē nisargaghaṭitā maṇipādukē ! tvam antaḥpurēṣu laḷitāni gatāgatāni chāyēva raṅganṛpatēranuvartasē tvam 29.22	852
raṅgādhirājapadapaṅkajamāśrayantī haimī svayaṃ parigatā harinīlaratnaiḥ	

sambhāvyasē sukṛtibhirmaṇipādukē ! tvam sāmānyamūrtiriva sindhusutādharanyōḥ 29.23	853
abhyarcitā sumanasām nivahairajasraṃ muktāruṇōpalanakhāṅgulipallavaśrīḥ śrēyaskarīṃ murabhidaścaraṇadvayīva kāntiṃ samāśrayasi kāñcanapādukē ! tvam 29.24	854
nirmṛṣṭagātrarucirā maṇipādukē ! tvam snātānulēpasurabhirnavamālyacitrā prāptē vihārasamayē bhajasē murārēḥ pādāravindaparibhōgamananyalabhyam 29.25	855
nādē padāvani ! tathā tava sannivēśē nirvēśanakramamasahyamapācikīrṣuḥ yairēva lōcanaśatairabhivīkṣatē tvāṃ tairēva pannagapatiḥ śrutimān babhūva 29.26	856
pādāvani ! sphuṭamayūkhasahasradṛśyā viṣṇōḥ padēna bhavatī vihitapracārā tvadbhaktiyantritajanaprathamasya sambhōḥ vaikartanīmanukarōti vihāramūrtim 29.27	857
rājyē vanē'pi raghuvīrapadōcitāyāḥ saṃsmṛtya gautamavadhūparirakṣaṇaṃ tē manyē samāhitadhiyō maṇipādukē ! tvāṃ mūrdhnā bhajantyanudinam munidharmadārāḥ 29.28	858
tvāmāśritō maṇimayūkhasahasradṛśyāṃ tvacchiñjitēna saha raṅgapatiḥ samudyan	

āśaṅkyatē sumatibhirmaṇipādarakṣē !

vidyāsakhaḥ savitrmaṇḍalamadhyavartī || 29.29 ||

859

ratnāśritairharipadaṃ maṇipādukē ! tvaṃ

sprṣṭvā karaiḥ śrutirasāyanamañjunādā |

tattvaṃ tadētaditi bōdhayasīva samyak

vēdān pratāritavatō vividhān kudrṣṭīn || 29.30 ||

860

ānandasūḥ praṇayināmanaghaprasādā

raṅgādhirājapadarakṣiṇi ! ratnabhāsā |

nyastē muhurnijabharē sthiratāṃ bhajantyāḥ

varṇāṃśukaṃ vitarasīva vasundharāyāḥ || 29.31 ||

861

tvaṃ citrabhānurasi ratnaviśēṣayōgāt

bhūmnā nijēna paripuṣyasi pāvakatvam |

svēnaiva śauricaraṇāvani ! candrarūpā

tējastrayīva milītā'si tamōpahā naḥ || 29.32 ||

862

prauḍhapravālarucirā bhuvanaikavandyā

raṅgādhirājacaraṇāvani ! ramyacandrā |

sambhinnamauktikaruciḥ satataṃ prajānāṃ

tāpātyayaṃ diśasi tārakitēva sandhyā || 29.33 ||

863

raṅgēśvarasya puratō maṇipādukē ! tvaṃ

ratnāṃśubhirvikirasi sphuṭabhaktibandhā |

pādaḥ vihārayitumadbhutasaukumāryau

prāyaḥ sarōjakumudōtpalapatrapaṅktim || 29.34 ||

864

āsannavṛttiravarōdhagrḥēṣu śaurēḥ

āpādayasyanupadaṃ varavarṇinīnām |

ālagnaratnakiraṇā maṇipādukē ! tvaṃ mañjusvanā madanabāṇanigharṣaśaṅkām 29.35	865
paryāptamauktikanakhā sphuṭapadmarāgā rēkhāvisēṣarucirā laḷitapracārā raṅgādhirājapadayōrmaṇipādukē ! tvaṃ sāyujyamāśritavatīva samastavandyā 29.36	866
prāptābhiṣēkā maṇipādukē ! tvaṃ pradīptaratnā raghurājadhānyāḥ pradakṣiṇaparakramaṇādakārṣiḥ prākāramāgnēyamiva prabhābhiḥ 29.37	867
ratnāsanē rāghavapādarakṣē ! pradīpyamānāstava padmarāgāḥ prāyō narēndrān bharatasya jētuh pratāpavahnērabhavan prarōhāḥ 29.38	868
śubhapraṇādā bhavatī śrutīnāṃ kaṅthēṣu vaikuṅthapatiṃvarāṇām badhnāsi nūnaṃ maṇipādarakṣē ! māṅgalyasūtraṃ maṇiraśmijālaiḥ 29.39	869
vicitravarṇā śrutiramyaśabdā niṣēvyasē nākasadāṃ śirōbhiḥ madhudviṣastvaṃ maṇipādarakṣē ! śrēyaskarī śāsanapatrikēva 29.40	870
sthīrā svabhāvānmaṇipādukē ! tvaṃ sarvaṃsahā svādupalaprasūtiḥ	

- pṛthvīva padbhyāṃ paramasya puṃsaḥ
 saṃsrjyasē dēvi ! vibhajyasē ca || 29.41 || 871
- paśyanti raṅgēśvarapādarakṣē !
 pūjāsu tē saṃhitapuṣpajālām |
 mṛgīdṛśō vāsavaratnarēkhāṃ
 sacitrapuṅkhāmiva manmathajyām || 29.42 || 872
- karairudagraiḥ sphuratām maṇinām
 mañjusvanā mādhavapādukē ! tvam |
 anūpadēśē kanakāpagāyāḥ
 kalēḥ pravēśaṃ pratiṣēdhasīva || 29.43 || 873
- ākrāntavēdirbhavatī tadānīm
 adarśi muktānvitasōṅharatnā |
 karagrahārthaṃ bharatēna bhūmyāḥ
 lājōtkarairvahniśikhēva kīrṇā || 29.44 || 874
- patrolā maṇigaṇairhiraṇmayī bhāsi raṅgapatiratnapādukē ! |
 kēlimaṅṭapagatāgatōcitā bhūmikēva garuḍēna kalpitā || 29.45 || 875
- unnataṃ balivirōdhinastadā
 pādukē ! padasarōjamāśritā |
 mauktikastabakamadhyasammitaṃ
 vyōma ṣaṭpadatulāmalambhayaḥ || 29.46 || 876
- kōmalāṅgulīnivēśayantrikā
 nyastamauktikamayūkhadanturā |
 maṅgalāni vamaśīva dēhinām
 raṅgarājamaṇipādukē ! svayam || 29.47 || 877

paṅkajāsahacarasya raṅgiṇaḥ

pādukē ! nijapadādanantaram |

nyasyatastvayi jaganti jāyatē

nāgabhōgaśayanaṃ niraṅkuśam || 29.48 ||

878

sādhayanti madhuvairipādukē !

sādhavaḥ sthiramupāyamantimam |

tvatpravṛttivinivartanōcita -

svapravṛttivinivartanānvitam || 29.49 ||

879

nandasūnupadapadmamindirā

pāṅipallavanipīdanāsaham |

pādukē ! tava balēna paryabhūt

ūṣmaḷāmuragamaulīśarkarām || 29.50 ||

880

maṅinikarasamutthaiḥ sarvavarṇā mayūkhaiḥ

prakaṭitaśubhanādā pādukē ! raṅgabhartuḥ |

nikhilanigamasūtēbrahmaṇastatsanāthām

avagamayasi hr̥dyāmardhamātrām caturthīm || 29.51 ||

881

śrutiviśayaguṇā tvam pādukē ! daityahantuḥ

satatagatimanōjñā svēna dhāmnā jvalantī |

janitabhuvanavṛddhirdṛśyasē sthairyayuktā

vidhṛtanikhilabhūtā vaijayantīva mālā || 29.52 ||

882

raghupatipadasaṅgādrājyakhēdaṃ tyajantī

punarapi bhavatī svān darśayantī vihārān |

abhisamadhitavṛddhiṃ harśakōlāhalānām

janapadajanitānām jyāyasā śiṅjitēna || 29.53 ||

883

- haricaraṇamupaghnaṃ pādukē ! saṃśritāyām
 adhigatabahuśākhaṃ vaibhavaṃ darśayantyām |
 abhajata vidhihastanyastadharmadravāyāṃ
 tvayi mukuḷasamṛddhiṃ mauktikaśrīstadānīm || 29.54 ||* 884
- kanakarucirakāntiḥ kalpitāśōkabhārā
 kṛtapadakamalaśrīḥ krīdatā mādhavēna |
 diśidiśi sumanōbhirdarśanīyānubhāvā
 surabhisamayalakṣmīṃ pādukē ! puṣyasi tvam || 29.55 ||* 885
- praṇihitapadapadmā pādukē ! raṅgabhartuḥ
 śubhataragatihētuścārumuktāpravālā |
 sthirapariṇatarāgāṃ śuddhabōdhānubaddhāṃ
 svajanayasi munīnām tvanmayiṃ cittavṛttim || 29.56 ||* 886
- viracitanavabhāgā ratnabhēdairvicitraiḥ
 vividhavitatarēkhāvyaktasīmāvibhāgā |
 haricaraṇasarōjaṃ prēpsatāmarcanīyaṃ
 prathayasi navanābhaṃ maṇḍalaṃ pādukē ! tvam || 29.57 ||* 887
- pariṇataguṇajālā pañktibhirmauktikānām
 bahuvidhamaṇiraśmigranthibandhābhirāmā |
 raghupatipadarakṣē ! rājavāhyasya kumbhē
 kalitarucirabhūstvaṃ kā'pi nakṣatramālā || 29.58 ||* 888
- caritanikhilavṛttiścārupadmāsanasthā
 guṇanibīditamuktāpañktibaddhākṣamālā |
 savidhamadhivasantī pādukē ! raṅgabhartuḥ
 caraṇakamalamantarbimbitaṃ dhyāyasīva || 29.59 ||* 889

- anupadhi parirakṣannēkaputrābhimānāt*
bhuvanamidamaśēṣaṃ pādukē ! raṅganāthaḥ |
nijapadanihitāyāṃ dēvi ! tiṣṭhan vrajan vā
tvayi nihitabharō'bhūt kiṃ punaḥ svāpamṛcchan || 29.60 || 890
- tvaritamupagatānāṃ śrīmatō raṅgabhartuḥ*
tvadupahitapadasya svairayātrōtsavēṣu |
mukharayati digantānmuhyatāṃ tvatpraśastau
vihitakusumavṛṣṭirvyāvaghōṣī surāṅām || 29.61 || 891
- manasi niyamayuktē vartamānā munīnāṃ*
pratipadamupayāntī bhāvanīyakramatvam |
śrutiriva nijaśabdaiḥ pādukē ! raṅgabhartuḥ
padamanitaragamyāṃ vyañktumarhā tvamēva || 29.62 || 892
- avikalanijacandrālōkasandarśanīyā*
pratikalāmupabhōgyā pādukē ! raṅgabhartuḥ |
mukulaḥyitumaśēṣaṃ mauktikajyōtsnayā naḥ
prabhavasi timiraughaṃ paurṇamāsī niśēva || 29.63 || 893
- haṃsaśrēṇīparicitagatirhāriṇī kalmaṣānāṃ*
maulau śambhōḥ sthitimadhigatā mugdhacandrānubaddhā |
rājñāmēkā raghukulabhuvāṃ samyaguttārikā tvam
kālē tasmin kṣitimadhigatā pādukē ! jāhnavīva || 29.64 || 894
- svacchākārāṃ śrutisurabhitāṃ svādubhāvōpapannāṃ*
mārgēmārgē mahitavibhavāṃ pādukē ! tīrthabhēdaiḥ |
śītasparśāṃ śramavinayinīṃ gāhatē mandamandaṃ
krīḍālōlaḥ kamalanilayādattahastō yuvā tvām || 29.65 || 895

abhyasyantyōḥ kramamanupamaṃ raṅgabharturvihārē
 sthānēsthānē svaraparīṇatiṃ lambhitastattadarhām |
 paryāyēṇa prahitapadayōḥ pādukē ! śrutyudārah
 śīñjānādaḥ sphurati yuvayōḥ śrīkhalābandharamyaḥ || 29.66 || 896

āsannānām divasamapunarnaktamāpādayanti
 sphītālōkā mañibhirabhitaḥ prāṇināmastadōṣā |
 prahvairjuṣṭā vibudhanivahaiḥ pādukē ! raṅgabhartuḥ
 pādāmbhōjē diśati bhavatī pūrvasandhyēva kāntim || 29.67 || 897

ramyālōkā laḷitagamanā padmarāgādhārōṣṭhī
 madhyē kṣāmā mañivalayinī mauktikavyaktahāsā |
 śyāmā nityaṃ haritamañibhiḥ sārṅgiṇaḥ pādarakṣē !
 manyē dhāturbhavasī mahilānirmitau mātṛkā tvam || 29.68 || 898

sthitvā pūrvam kvacana bhavatī bhadrapīṭhasya madhyē
 ratnōdañcatkīraṇanīkarā raṅgiṇaḥ pādarakṣē ! |
 vyākīrṇānām nṛpativirahāddēvi ! varṇāśramāṇām
 nūnaṃ sīmāvibhajanasaḥam nirmamē sūtrapātam || 29.69 || 899

mātarmañjusvanaparīṇataprārthanāvākyapūrvam
 nikṣiptāyām tvayi caraṇayōḥ pādukē ! raṅgabhartuḥ |
 tvayyāyattam kimapi kuśalam jānatīnām prajānām
 paryāptam tanna khalu na bhavatyātmanikṣēpa -
 kṛtyam || 29.70 || 900

nityaṃ raṅgakṣitipadanyāsadhanyātmanastē
 śīñjānādam śravaṇamadhuraṃ pādukē ! dīrghayantaḥ |

- kālē tasmin karaṇavigamaklēsajātaṃ vihanyuḥ
 santāpaṃ nastaruṇatulasīgandhinō gandhavāhāḥ || 29.71 || 901
- saṃsārādhvaśramapariṇataṃ saṃśritānāṃ janānāṃ
 tāpaṃ sadyaḥ śamayitumalaṃ śārṅgiṇaḥ pādukē ! tvam |
 candrāpīḍē praṇamati navāṃ candrikāmāpibadbhiḥ
 dhārāniryatsalilakaṇikāśīkaraiścandrakāntaiḥ || 29.72 || 902
- vajrōpētāṃ valabhidupalaśyāmalāṃ mañjughōṣāṃ
 muktāsārāṃ madhuracapalāṃ vīksya viṣṇōḥ padē tvām |
 harṣōtkarṣādupari calayan pādukē ! candrakāntaṃ
 dhattē nityaṃ dhṛtaghanarucistāṇḍavaṃ
 nīlakaṇṭhaḥ || 29.73 || 903
- śrīraṅgēndōścaraṇakamalaṃ tāḍṛśaṃ dhārayanti
 kālē kālē saha kamalayā kṣptayātrōtsavaśrīḥ |
 gatvāgatvā svayamanugrhadvāramunnidranādā
 paurānnityaṃ kimapi kuśalaṃ pādukē ! pṛcchasīva || 29.74 || 904
- caturavihāriṇīṃ rucirapakṣaruciṃ bhavatīṃ
 manasijasāyakāsanaguṇōcitamañjuravām |
 anupadamādriyēmahi mahēndraśilāmahitāṃ
 haricaraṇāravindamakarandamadhuvratikām || 29.75 || 905
- kanakarucā jaṭāmuragamaulīmaṇīn mañibhiḥ
 tridivataraṅgiṇīṃ taralāmauktikadīdhitibhiḥ |
 kuṭilatayā kvacicchaśikalāmadharīkuruṣē
 muraripupādukē ! purabhidaḥ śīrasā vidhṛtā || 29.76 || 906

kālē talpabhujāṅgamasya bhajataḥ kāṣṭhāṃ gatāṃ śēṣatāṃ
 mūrtiṃ kāmapi vēdmi raṅganṛpatēścitrāṃ padatradvayīm |
 sēvānamrasurāsurerēndramakuṭīsēṣāpaṭīsaṅgamē
 muktācandrikayēva yā prathayatē nirmōkayōgam

punaḥ || 29.77 || 907

candrāpīḍaśikhaṇḍacandraśikharacyōtatsudhānirjhara -
 stōkāśliṣṭasurerēndrasēkhararajaḥ styānāṃ stumaḥ pādukām |
 brahmastambavibhaktasīmavidhakṣētrajñasargasthiti -
 dhvaṃsānugrahanigrahapraṇayinī yā sā kriyā

raṅgiṇaḥ || 29.78 || 908

lakṣmīnūpuraśiñjitēna guṇitaṃ nādaṃ tavākarṇayan
 ājighrannigamāntagandhatuḷasīdāmōtthitaṃ saurabham |
 kālē kutracidāgataṃ karuṇayā sārḍhaṃ tvayā cāgrataḥ
 paśyēyaṃ maṇipādukē ! parataraṃ padmēkṣaṇaṃ

daivatam || 29.79 || 909

vahati kṣitivyavahitāṃ
 sō'pi tvāṃ gatiṣu pādukē ! raṅgī |

kamaṭhapatibhujagaparibrḍha -

karivarakulaśikharibhūmikābhēdaiḥ || 29.80 ||

910

|| iti śrīkavitārkkikasimḥasya sarvatantrasvatantrasya
 śrīmadvēṅkaṭanāthasya vēdāntācāryasya kṛtiṣu
 śrīraṅganāthapādukāsahasrē prakīrṇapaddhatiḥ ēkōnatriṃśī ||
 kavītārkkikasimḥāya kalyāṇaguṇasālinē |
 śrīmatē vēṅkaṭēsāya vēdāntaguravē namaḥ ||

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēsikāya namaḥ

śrī raṅganāthadivya maṇipādukābhyāṃ namaḥ

॥ citrapaddhatiḥ triṃśī ॥

śrīmān vēṅkaṭanāthāryaḥ kavitarḥkikakēsarī |

vēdāntācāryavaryō mē sannidhattāṃ sadā hṛdi ॥

pratiṣṭhāṃ sarvacitrāṅgāṃ prapadyē maṇipādukām |

vicitra jagadādhārō viṣṇuryatra pratiṣṭhitaḥ ॥ 30.1 ॥

911

śṛṇu tē pādukē ! citraṃ citrābhirmaṇibhirvibhōḥ |

yugakramabhuvō varṇān yugapadvahasē svayam ॥ 30.2 ॥

912

surāsurārcitā dhanyā tuṅgamaṅgaḷapālikā |

carācarāśritā mānyā raṅgapuṅgavapādukā ॥ 30.3 ॥

913

padmēva maṅgaḷasarit pāraṃ saṃsārasantatēḥ |

duritakṣēpikā bhūyāt pādukā raṅgabhūpatēḥ ॥ 30.4 ॥

914

ananyāśaraṇaḥ sīdan anantaklēsasāgarē |

śaraṇaṃ caraṇatrāṇaṃ raṅganāthasya saṃśrayē ॥ 30.5 ॥

915

pratibhāyāḥ paraṃ tattvaṃ bibhratī padmalōcanam |

paścimāyā mavasthāyāṃ pādukē ! muhyatō mama ॥ 30.6 ॥

916

yāmaḥ śrayati yāṃ dhattē yaina yātyāya yācca yā |

yā'sya mānāya yai vānyā sā māmavatu pādukā ॥ 30.7 ॥

917

caryā naḥ śauripādu ! tvaṃ prāyaścittēṣvanuttamā |

nivēśyasē tataḥ sadbhiḥ prāyaścittēṣvanuttamā ॥ 30.8 ॥

918

<i>rāmapādagatā bhāsā sā bhātā gadapāmarā </i>	
<i>kādupānañca kāsahyā hyāsa kāñcanapādukā 30.9 </i>	919
<i>bāḍhāghālījhāṭatucchē gāthābhānāya phullakhē </i>	
<i>samādhau śaṭhajiccūḍaṃ vṛṇōṣi haripādukē ! 30.10 </i>	920
<i>sā bhūpā rāmapārasthā vibhūpāstisapāratā </i>	
<i>tārapā sakṛpā duṣṭipūrapā rāmapādukā 30.11 </i>	921
<i>kārikā na na yātrāyā yā gēyā'syasya bhānubhā </i>	
<i>pādapā haha siddhāsi yajñāya mama sā'ñjasā 30.12 </i>	922
<i>sarāghavā śrutau dṛṣṭā pādukā sanṛpāsanā </i>	
<i>salāghavā gatau śliṣṭā svādurmē sadupāsanā 30.13 </i>	923
<i>kāvyaṅyāsthita māvarga vyājayātagamārgakā </i>	
<i>kāmadā jagataḥ sthityai raṅgapuṅgavapādukā 30.14 </i>	924
<i>surakāryakarī dēvī raṅgadhuryasya pādukā </i>	
<i>kāmadā kalitādēśā carantī sādhuvarmtmasu 30.15 </i>	925
<i>bharatārādhitāṃ tārāṃ vandē rāghavapādukām </i>	
<i>bhavatāpādhitāntānāṃ vandyāṃ rājīvamēdurām 30.16 </i>	926
<i>kādupāsyasadālōkā kālōdāhṛtadāmakā </i>	
<i>kāmadā'dhvariraṃsākā'kāsā raṅgēśapādukā 30.17 </i>	927
<i>pāpākūpārapālīpā tripādīpādapādapā </i>	
<i>krpārūpā japālāpā svāpā mā'pānnṛpādhipā 30.18 </i>	928
<i>sthirāgasāṃ sadārādhyā vihatākatatāmatā </i>	
<i>satpādukē ! sarāsā mā raṅgarājapadaṃ naya 30.19 </i>	929

<i>sthitā samayarājatpā gatārā mādakē gavi duraṃhasāṃ sannatādā sādhyātāpakarāsarā 30.20 </i>	930
<i>lōkatārākāmacārā kavirājadurāvaca tārā gatē pādarā'ma rājatē rāmapādukā 30.21 </i>	931
<i>jayāmapāpāmayā jayāmahē duduhē mayā mahēśakākāśahēma pādukā'mamakādupā 30.22 </i>	932
<i>pāpādapāpādapāpā pādapādadapādapā dapādapāpādapāda pādapādadapādapā 30.23 </i>	933
<i>kōpōddīpakapāpē'pi kṛpāpākōpapādikā pūdapādōdakāpādōddīpikā kā'pi pādukā 30.24 </i>	934
<i>tatātattātītattētā tātātītētītātītut tattattattātātītātā tatētātētātātutā 30.25 </i>	935
<i>yāyāyāyāyāyāyāyāyāyāyāyāyāyāyāyā yāyāyāyāyāyāyāyā yā yā yā yā yā yā yā yā 30.26 </i>	936
<i>raghupaticaraṇāvanī tadā viracitasañcaraṇā vanīpathē kṛtaparicaraṇā vanīpakaiḥ nigamamukhaiśca raṇāvanīgatā 30.27 </i>	937
<i>dattakēliṃ jagatkalpanānāṭikā raṅgiṇā raṅgiṇā raṅgiṇā raṅgiṇā tādṛśē gādhiputrādhvarē tvāṃ vinā pādukā pādukā pādukā pādukā 30.28 </i>	938

pādapāpādapāpādapāpādapā

pādapāpādapāpādapā'pādapā |

pādapāpādapāpādapāpādapā -

pādapāpādapāpā''dapāpādapā || 30.29 ||

939

sākētatrāṇavēlājanitatatanija prāṅkaṇa śrīprabhāsā

sābhā praśrīraṭavyāmiyamamamayamivyāpaducchēdilāsā |

sālādicchēdatigmāhavarururuvaha hrīkarasyāmarāsā -

sā rāmasyāṅghrimabhyājati na na natijasthūlamutrātakē

sā || 30.30 || 940

ramyē vēśmani pāparākṣasabhidāsvāsaktadhīnāyikā

nantuṃ karmajadurmadālasadhiyāṃ sā hanta nāthīkṛtā |

sadvāṭabhramikāsu tāpasatapōvisrambhābhūyantrikā

kācitsvairagamēna kēlisamayē kāmavratā pādukā || 30.31 ||

941

śrīsaṃvēdanakarmakṛdvasu tava syāmrddhadhairyasphuṭaḥ

śrīpādāvani vistr̥tāsi sukhinī tvaṃ gēyayātāyanā |

vēdāntānubhavātīpātisutanuḥ sāndrēḍyabhāvaprathē -

'ṅkasthā cācyutadīvyadāsyasumatīḥ prāṅasthasītā -

dhana ! || 30.32 || 942

kanakapīṭhaniviṣṭatanustadā

sumatidāyinijānubhavasmr̥tā |

vidhiśivapramukhairabhivanditā

vijayatē raghupuṅgavapādukā || 30.33 ||

943

dīnagōpījanikliṣṭabhīnut sadā

rāmapādāvani ! svānubhāvasthitā |

ēdhi mē'vaśyamuttārabhāvaśritā

tējasā tēna ghuṣṭiṃ gatā pālikā || 30.34 ||

944

dhāmanirākṛtatāmasalōkā dhātr̥mukhairvinatā nijadāsaiḥ |

pāpamaśēṣamapākuruṣē mē pādu ! vibhūṣitarāghavapādā || 30.35 ||

945

kṛpānaghatrātasubhūraduṣṭā

mēdhyā rucā pāriṣadāmbhūpā |

pādāvani ! styānasukhairna tṛptā

kāntyā samētādhikṛtā'nirōdhā || 30.36 ||

946

sārasasaukhyasamētā khyātā padapā bhuvi svājñā |

sāhasakāryavanāśā dhīrā vasudā navanyāsā || 30.37 ||

947

sānyā'vanadā suvarā'dhīśānā varyakā sahasā |

jñā svā vibhupādapatākhyātā mē sakhyasau sarasā || 30.38 ||

948

tārasphāratara svararasabhararā sā padāvanī sārā |

dhīrasvairacarasthira raghupura vāsarati rāmasavā || 30.39 ||

949

caramacaram ca niyantuh

caraṇāvanidamparētārā śaurēḥ |

caramapuruṣārthacitrau

caraṇāvani ! diśasi catvarēṣu satām || 30.40 ||

950

|| iti śrīkavitārkikasimḥasya sarvatantrasvatantrasya

śrīmadvēṅkaṭanāthasya vēdāntācāryasya kṛtiṣu

śrīraṅganāthapādukāśahasrē citrapaddhatiḥ triṃśī ||

kavitārkikasimḥāya kalyāṇaguṇaśālinē |

śrīmatē vēṅkaṭeśāya vēdāntaguravē namaḥ ||

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēsikāya namaḥ

śrī raṅganāthadivyaṃaṇipādukābhyāṃ namaḥ

॥ *nirvēdapaddhatiḥ ēkatrimśī* ॥

śrīmān vēṅkaṭanāthāryaḥ kavitarḥkikakēsarī |

vēdāntācāryavaryō mē sannidhattāṃ sadā hṛdi ॥

prapadyē pādukāṃ dēvīm

paravidyāmiva svayam |

yāmarpayati dīnānāṃ

dayamānō jagadguruḥ ॥ 31.1 ॥

951

api janmani pādukē ! parasmin

anaghaiḥ karmabhirīdṛśō bhavēyam |

ya imē vinayēna raṅgabhartuḥ

samayē tvāṃ padayōḥ samarpayanti ॥ 31.2 ॥

952

parivartayitā pitāmahādīn

tvamivānantamasau vahatyanēhā |

adhunā'pi na śauripādukē ! tvām

anaghāmbanamabhyupaiti cittam ॥ 31.3 ॥

953

kamalādhyuṣitē nidhau nirīhē

sulabhē tiṣṭhati raṅgakōśamadhyē |

tvayi tatpratilambhanē sthitāyāṃ

paramanvicchati pādukē ! manō mē ॥ 31.4 ॥

954

- yadyapyahaṃ taraladhīstava na smarēyaṃ
na smartumarhati kathaṃ bhavatī svayaṃ mē |
vatsē vihārakutukaṃ kalayatyavasthā
kā nāma kēśavapadāvani ! vatsalāyāḥ || 31.5 ||* 955
- mātarmukundakarūṇāmapi nihnuvānāt
kiṃ vā paraṃ kimapi kilbiṣatō madīyāt |
gādhaṃ grhītacaraṇāgamanāpadēśāt
tatprēraṇapraṇayinī tava cēna līlā || 31.6 ||* 956
- kṣībā'si kāñcanapadāvani ! kaiṭabhārēḥ
pādāravindamakarandaniṣēvaṇēna |
dēvi ! tvadantikajuṣaḥ kathamanyathā mē
dīnākṣarāṇi na śṛṇōṣi dayādhikā tvam || 31.7 ||* 957
- mātastvadarpitabharasya mukundapādē
bhadrētarāṇi yadi nāma bhavanti bhūyaḥ |
kīrtiḥ prapannaparirakṣaṇadīkṣitāyāḥ
kiṃ na trapēta tava kāñcanapādarakṣē || 31.8 ||* 958
- dauvārikadvīrasanaprabalāntarāyāiḥ
dūyē padāvani ! durādhyabilapravēśaiḥ |
tadraṅgadhāmanirapāyadhanōttarāyāṃ
tvayyēva viśramaya maṅkṣu manōrathaṃ mē || 31.9 ||* 959
- vyāmuhyatāṃ trividhatāpamayē nidāghē
māyāviśēśajanitāsu marīcikāsu |
saṃsprṣṭaśauricaraṇā caraṇāvani ! tvam
sthēyā svayaṃ bhavasi naścaramē pumarthē || 31.10 ||* 960

- acchēdyayā viṣayavāgurayā nibaddhān
 dīnān janārdanapadāvani ! satpathasthā |
 prāyaḥ kramēṇa bhavatī pariḡṛhya maulau
 kālēna mōcayati naḥ kṛpayā sanāthā || 31.11 ||* 961
- saṃvāhikā caraṇayōrmaṇipādarakṣē !
 dēvasya raṅgavasatērdayitā nanu tvam |
 kastvāṃ nivārayitumarhati yōjayantīm
 mātah ! svayaṃ guṇagaṇēṣu mamāparādhān || 31.12 ||* 962
- kiṃ vā bhaviṣyati paraṃ kaluṣaikavṛttēḥ
 ētāvata'pyanupajātamanēhasā mē |
 ēkaṃ tadasti yadi paśyasi pādukē ! tē
 padmāsahāyapadapaṅkajabhōgasāmyam || 31.13 ||* 963
- vividhaviṣayacintāśantatābhiściraṃ māṃ
 janitakaluṣamitthaṃ dēvi ! durvāsanābhiḥ |
 padasarasijayōstvaṃ pādukē raṅgabhartuḥ
 parimaḷaparivāhaiḥ pāvanairvāsayēthāḥ || 31.14 ||* 964
- śaraṇamadhigatastvāṃ śārṅgiṇaḥ pādarakṣē !
 sakṛdapi viniyuktaṃ tvatsaparyādhikārē |
 punarapi kathamēnaṃ hastamuttānayēyaṃ
 dhanamadamuditānāṃ mānavānāṃ samājē || 31.15 ||* 965
- yadi kimapi samīhē karma kartuṃ yathāvat
 pratipadamupajātaiḥ pratyavēyāṃ nimittaiḥ |
 avadhiraṣi yadi tvaṃ tatra naimittikānāṃ
 śaraṇamiha na kiṃ mē śauripādāvani ! syāḥ || 31.16 ||* 966

antarlīnairaghaparikarairāvilā cittavṛttiḥ

śabdādīnāṃ paravaśatayā durjayānīndriyāṇi |
viṣṇōḥ pādapraṇayini ! cirādasya mē duḥkhasindhōḥ
pāraṃ prāpyaṃ bhavati parayā vidyayā vā tvayā vā || 31.17 || 967

gōmāyūnāṃ malayapavanē taskarāṇāṃ himāṃśau

durvṛttānāṃ sucaritamayē satpathē tvatsanāthē |
tattvajñānē taraḷamanasāṃ śārṅgiṇaḥ pādarakṣē !
nityōdvēgō bhavati niyatērīdrśī durvinītiḥ || 31.18 || 968

kālē jantūn kaluṣakaraṇē kṣipramākārayantyāḥ

ghōraṃ nāhaṃ yamapariṣadō ghōṣamākarṇayēyam |
śrīmadraṅgēśvaracaraṇayōrantaraṅgaiḥ prayuktaṃ
sēvāhvānaṃ sapadi śṛṇuyāṃ pādukāsēvakēti || 31.19 || 969

pāṣāṇakalpamantē

paricitagautamaparigrahanyāyāt |
patipadaparicaraṇārhaṃ
pariṇamaya mukundapādarakṣiṇi ! mām || 31.20 || 970

|| iti śrīkavitārkkikasimḥasya sarvatantrasvatantrasya
śrīmadvēṅkaṭanāthasya vēdāntācāryasya kṛtiṣu
śrīraṅganāthapādukāsahasrē nirvēdapaddhatiḥ ēkatrimśī ||

kavitārkkikasimḥāya kalyāṇaguṇasālinē |
śrīmatē vēṅkaṭēśāya vēdāntaguravē namaḥ ||

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēsikāya namaḥ

śrī raṅganāthadivya maṇipādukābhyāṃ namaḥ

॥ *phalapaddhatiḥ dvātriṃśī* ॥

śrīmān vēṅkaṭanāthāryaḥ kavitarḥkikakēsarī |

vēdāntācāryavaryō mē sannidhattāṃ sadā hṛdi ॥

upākhyātāṃ tathātvēna

vasiṣṭhādyairmaharṣibhiḥ |

upāyaphalayōḥ kāṣṭhām

upāsē rāmapādukām ॥ 32.1 ॥

971

niviśēya nirantaramḥ pratītaḥ

tridaśānām vibhavaṃ tṛṇāya matvā |

savidhē tava dēvi ! raṅgabhartuḥ

padalīlākamalamḥ samudvahantyāḥ ॥ 32.2 ॥

972

kimahaṃ maṇipādukē ! tvayā mē

sulabhē raṅganidhau śriyā sanāthē |

karaṇāni punaḥ kadhathayēyam

kṛpaṇadvāradurāsikādiduḥ khaiḥ ॥ 32.3 ॥

973

sakṛdapyanubhūya raṅgabhartuḥ

tvadupaślēṣamanōharamḥ padābjam |

apunarbhavakautukamḥ tadaiva

praśamamḥ gacchati pādukē ! munīnām ॥ 32.4 ॥

974

aparasparapātināmamīṣām

anidampūrvanirūḍhasantatīnām |

bharatavyasanādanūnasīmnām

duritānām mama niṣkṛtistvamāsīḥ || 32.5 ||

975

tvadupāsanāsampradāyavidbhiḥ

samayē sāttvatasēvitē niyuktāḥ |

bharatavratinō bhavāmburāsīḥ

katicit kāñcanapādukē ! taranti || 32.6 ||

976

alamacyutapādukē ! yathāvat

bhavatī yacca padaḥ tvadēkadhāryam |

itarētarabhūṣitaḥ tadētāt

dvitayaḥ saṃvananāya cētasō naḥ || 32.7 ||

977

ananyasāmānyatayā murārēḥ

aṅgēṣvavāptēṣu kirīṭamukhyaiḥ |

pādāvani ! tvaḥ nijamēva bhāgaḥ

sarvātmasādhāraṇatāmanaiṣīḥ || 32.8 ||

978

samāśritānām maṇipādukē ! tvām

vipāścītām viṣṇupadē'pyanāsthā |

kathaḥ punastē kṛtinō bhajēran

vāsādaraḥ vāsavarājadhānyām || 32.9 ||

979

vimṛśya raṅgēśvarapādarakṣē !

vārakramaḥ nūnamavāraṇīyam |

padmāgrahē'pi sprśatī pratītā

sthūlēna rūpēṇa vasundharā tvām || 32.10 ||

980

- abhirakṣasi tvamanapāyanidhiṃ*
maṇipādukē ! madhubhidaścaraṇam |
ata ēva dēvi ! tadananyadhanāḥ
śirasā vahanti bhavatīṃ kṛtinaḥ || 32.11 || 981
- padayugamiva pādukē ! murārēḥ*
bhavati vibhūtirakaṅṭakā tvayaiva |
kathamiva hṛdayāni bhāvukānāṃ
tvadanubhavādupajātakaṅṭakāni || 32.12 || 982
- jñānakriyābhajanasīmavidūravṛttēḥ*
vaidēśikasya tadavāptikṛtāṃ guṇānām |
mauḷau mamāsi madhusūdanapādukē ! tvaṃ
gaṅgēva hanta patitā vidhinaiva paṅgōḥ || 32.13 || 983
- raṅgēśvarasya yadidaṃ maṇipādarakṣē !*
pādāravindayugaḷaṃ bhavatīsamētam |
puṃsāmupōṣitavilōcanapāraṅārhaṃ
kṣīraṃ tadētadiha śarkarayā samētam || 32.14 || 984
- kāmādidōśarahitaṃ tvadananyakāmāḥ*
karma trayōdaśavidhaṃ pariśīlayantaḥ |
pādāvani ! tvadanuṣaṅgavisēśadrśyam
ēkāntinaḥ paricaranti padaṃ murārēḥ || 32.15 || 985
- mauḷau sthitā makhabhujāmāthavā śrutīnāṃ*
tadraṅgarājacaraṇāvani ! vaibhavaṃ tē |
asmādrśāmapi yadi prathitaṃ tataḥ syāt
saulabhyamamba ! tadidaṃ tava sārvabhaumam || 32.16 || 986

svapnē'pi cēt tvamasi mūrdhani sanniviṣṭā
 namrasya mē narakamardanapādarakṣē ! |
 sthānē tadētadiha dēvi ! yataḥ samādhau
 santō vidustamapi tādrśabuddhigamyam || 32.17 || 987

baddhāñjaliḥ paricaranniyamēna raṅgē
 viśrāṇitācyutanidhiṃ maṇipādukē ! tvām |
 kasyāpi kūṇitadrśō dhaninaḥ purastāt
 uttānayēya na kadā'pi karaṃ vikōśam || 32.18 || 988

tvayyarpitēna caraṇēna sadadhvabhājaḥ
 pādāvani ! prathitasāttvikabhāvadrśyāḥ |
 raṅgēśavadvidadhatē muhuraṅgahārān
 raṅgē mahīyasi naṭā iva bhāvukāstē || 32.19 || 989

yēna sthitā śīrasi mē vidhinā'dhunā tvam
 tēnaiva dēvi ! niyataṃ mama sāmparāyē |
 lakṣīkariṣyasi padāvani ! raṅganāthaṃ
 lakṣmīpadāmburuhayāvakapaṅkalakṣyam || 32.20 || 990

haricaraṇasarōjē bhaktibhājāṃ janānām
 anukaraṇaviśēṣairātmanaivōpahāsyam |
 pariṇamaya dayārdrā pādukē ! tādrśaṃ mām
 bharatapariṣadantarvartibhiḥ prēkṣaṇīyam || 32.21 || 991

duritamapanayantī dūrataḥ pādukē ! tvam
 danujamathanalīlāṃ dēvatāmānayantī |
 anitaraśaraṇānāmagrimasyāsya jantōḥ
 avaśakaraṇavṛttēragrataḥ sannidhēyāḥ || 32.22 || 992

caramanigamagītē saptatantau samāptē
 nijasadanāsamīpē prāpayiṣyan vihāram |
 jvalanamiva bhavatyōḥ samyagārōpayēnmāṃ
 prathamavarāṇavaśyaḥ pādukē ! raṅganāthaḥ || 32.23 || 993

punarudaranivāsacchēdanaṃ sahyasindhōḥ
 pulinamadhivasēyaṃ puṇyamābrahmalābhāt |
 pariṇamati śarīrē pādukē ! yatra puṃsāṃ
 tvamasi nigamagītā śāśvataṃ mauḷiratnam || 32.24 || 994

bahuvīdhapurūṣārthagrāmasīmāntarēkhāṃ
 haricaraṇasarōjanyāsadhanyāmananyaḥ |
 bharatasamayāsiddhāṃ pādukē ! bhāvayaṃstvām
 śatamiha śaradastē śrāvayēyaṃ samṛddhim || 32.25 || 995

tilakayasi śirō mē śauripādāvani ! tvam
 bhajasi manasi nityaṃ bhūmikāṃ bhāvanākhyām |
 vacasi ca vibhavaiḥ svairvyaktimitthaṃ prayātā
 tadiha pariṇataṃ mē tādrśaṃ bhāgadhēyam || 32.26 || 996

ajaniṣi ciraṃādau hanta dēhēndriyādiḥ
 tadanu tadadhikassannīśvarō'haṃ babhūva |
 atha bhagavata ēvābhūvamarthādidānīm
 tava punarahamāsaṃ pādukē ! dhanyajanmā || 32.27 || 997

tvayyāyattau bhagavati śīlābhasmanōḥ prāṇadānāt
 āstrībālaṃ prathitavibhavau pādapadmau murārēḥ |
 tāmēvāhaṃ śīrasi nihitāmadya paśyāmi daivāt
 ātmādhārāṃ janani bhavatīmātmalābhaprasūtim || 32.28 || 998

- kathaṅkāraṃ lakṣmīkarakamalayōgyaṃ nijapadaṃ*
nidadhyādraṅgēśaḥ kuliśakathinē'sminmanasi naḥ |
na cēdēvaṃ madhyē viśati dayayā dēvi ! bhavatī
nijākrāntikṣuṅṅasmarasārasāikhākāṅṭakatatiḥ || 32.29 || 999
- krīḍālaulyaṃ kimapi samayē pādukē ! varjayanti*
nirvēśaṃ svaṃ diśasi bhavatīnāthayōḥ śrīdharanyōḥ |
māmapyēvaṃ janaya madhujitpādayōrantaraṅgaṃ
raṅgaṃ yā'sau janayasi guṇairbhāratīnṛttaraṅgam || 32.30 || 1000
- iti raṅgadhurīṅapādukē ! tvaṃ*
stutilakṣyēṇa sahasrasō vimṛṣṭā |
saphalaṃ mama janma tāvadētat
yadihāsāsyamataḥ paraṃ kimētat || 32.31 || 1001
- mātaḥ svarūpamiva raṅgapatērniviṣṭaṃ*
vācāmasīmani padāvani ! vaibhavaṃ tē |
mōhādabhiṣṭutavatō mama mandabuddhēḥ
bālasya sāhasamidaṃ dayayā sahēthāḥ || 32.32 || 1002
- yē nāma bhaktiniyatāḥ kavayō madanyē*
mātaḥ stuvanti madhusūdanapādukē ! tvām |
lapsyē guṇāṃśavinivēśitamānasānāṃ
tēṣāmahaṃ sabahumānavilōkitāni || 32.33 || 1003
- saṅgharṣayanti hṛdayānyasatāṃ guṇāṃśē*
santastu santamapi na prathayanti dōṣam |
tadraṅganāthacaraṅāvani ! tē stutīnām
ēkā paraṃ sadasatōriha sākṣiṇī tvam || 32.34 || 1004

itthaṃ tvamēva nijakēlivaśādakārṣiḥ
 ikṣvākunāthapadapaṅkajayōrananyā |
 svīyaṃ padāvani ! mayā sumahaccaritraṃ
 sītēva dēvi ! sahajēna kavīśvarēṇa || 32.35 || 1005

pr̥thukavadanaśaṅkhasparśanītyā kadācit
 śīrasi vinihitāyāḥ svēna bhūmnā tavaiva |
 stutiriyamupajātā manmukhēnētyadhīyuḥ
 paricaraṇaparāstē pādukē'pāstadōṣāḥ || 32.36 || 1006

yadi sphītā bhaktiḥ praṇayamukhavāṅīparipaṇaṃ
 padatrāṇastōtraṃ hr̥di bibhṛta raṅgakṣitibhṛtaḥ |
 nirunmādō yadvā niravadhisudhānirjharamucō
 vacōbhaṅgīrētā na kathamanurundhē sahr̥dayaḥ || 32.37 || 1007

jayati yatirājasūktiḥ
 jayati mukundasya pādukāyugaḷī |
 tadubhayadhanāstrivēdīm
 avandhyayantō jayanti bhuvi santaḥ || 32.38 || 1008

|| iti śrīkavitārkkikasim̐hasya sarvatantrasvatantrasya
 śrīmadvēṅkaṭanāthasya vēdāntācāryasya kṛtiṣu
 śrīraṅganāthapādukāsahasrē phalapaddhatiḥ dvātriṃśī ||
 kavitārkkikasim̐hāya kalyāṇaguṇasālinē |
 śrīmatē vēṅkaṭēsāya vēdāntaguravē namaḥ ||